

John Bunyan

EEN VERHANDELING OVER DE FARIZEEËR EN DE TOLLENAAR

WAARIN ONDERSCHIEDENE GROTE EN GEWICHTIGE ZAKEN WORDEN BEHANDELD, ZOALS DE NATUUR VAN HET GEBED EN VAN DE GEHOORZAAMHEID AAN DE WET, BENEVENS HOEVER DEZE VOOR DE CHRISTENEN VERPLICHTEND IS EN WAARIN ZIJ BESTAAT

Waarin ook aangetoond wordt de in gelijke mate beklagenswaardige toestand van de farizeeër, of de geveinsde en eigengerechte mens, en van de tollenaar, of de zondaar die in de zonde en in openbare schending van de goddelijke wetten leeft. Benevens de weg en de wijze van Gods vrije genade in het schenken van vergiffenis aan boetvaardige zondaars, welke het bewijs levert, dat hij hen rechtvaardigt door hun de gerechtigheid van Christus toe te rekenen. Ik heb mij opnieuw verstout u enige van mijn overdenkingen aan te bieden, en deze gaan nu over de farizeeër en de tollenaar. twee mensen, in wier toestand de gehele wereld is begrepen, beide wat aangaat hun staat nu en hun toestand in het oordeel. Zodat gij onder het lezen van dit boek noodzakelijk uzelf lezen moet. Ik zeg niet, dat gij uw toestand moet verstaan, want het is de gave Gods, welke dat bij u moet bewerken. Hoe, het ook zij, indien God het voor u zegent, kan het als een middel dienen om u te doen zien in wiens voetstappen gij wandelt, en also wiens einde uw deel zal zijn. En laat mij dit van u vragen, nu gij met het lezen zult beginnen, schort uw oordeel of gevoelen aangaande mij op totdat gij aan het einde van de verhandeling gekomen zijt. Van de rechtvaardigmaking wordt hier gehandeld, en van de weg, langs welke men behouden kan worden. Ik heb u hier ook, o TOLLENAAR, naar de mate van mijn bekwaamheid, de Farizeeër en de Tollenaar in hun kleuren voorgesteld, tot uw aanmoediging, en u aangetoond, dat ofschoon de Tollenaar ver ten achter scheen te zijn, hij nochtans in het lopen de prijs won van de hoogmoedige Farizeeër. Ik zeg: Zijt gij een Farizeeër? Hier is een Farizeeër voor u! Zijt gij een Tollenaar? Hier is een Tollenaar voor u! God geve u het hart van de Tollenaar, indien gij in de zonden van de Tollenaar zijt, opdat gij met de Tollenaar de genade deelachtig moogt worden. Dit wenst uw vriend, JOHN BUNYAN.

EEN VERHANDELING OVER DE FARIZEEËR EN DE TOLLENAAR

‘Twee mensen gingen op in de tempel om te bidden, de een was een farizeeër en de ander een tollenaar. De farizeeër, staande, bad dit bij zich zelf: o god! Ik dank u, dat ik niet ben gelijk de andere mensen, rovers, onrechtvaardigen, overspelers, of ook gelijk deze tollenaar. Ik vast

tweemaal per week, ik geef tienden van alles, wat ik bezit. En de tollenaar, van verre staande, wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar de hemel, maar sloeg op zijn borst, zeggende: o god! Wees mij zondaar genadig!’ Lukas 18:10-13. In het begin van dit hoofdstuk leest gij van de reden van de gelijkenis van de onrechtvaardige rechter en de arme weduwe, namelijk, om de mensen aan te moedigen tot het gebed. Hij zei een gelijkenis tot hen, daartoe strekkende, dat men altijd bidden moet en niet vertragen. En het is een aller aangenaamste gelijkenis voor dat doel, want indien een arme weduwwrouw, door hem moeilijk te vallen, haar wens kan verkrijgen van een onrechtvaardige rechter, en alzo bijgevolg van een onbarmhartige en hardvochtige tiran, hoeveel te meer zal dan het arme, bedroefde, benauwde en verzochte volk van God zijn begeerte zien ingewilligd en genade ontvangen uit de handen van een liefdevolle, rechtvaardige en barmhartige God? De onrechtvaardige rechter wilde voor een lange tijd niet luisteren naar, noch acht geven op het geroep van de arme weduwe, ‘maar daarna zei hij bij zichzelf: Hoewel ik God niet vrees, en geen mens ontzie, nochtans, omdat deze weduwe mij moeilijk valt, zo zal ik haar recht doen, opdat zij niet eindelijk kome en mij het hoofd breke.’ Hoort, zegt Christus, ‘wat de onrechtvaardige rechter zegt. Zal God dan geen recht doen Zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen?’ Ik zeg u, dat Hij hun haastig recht doen zal.’ Dit is dus een zeer troostrijke gelijkenis voor dezulken onder de heiligen, die onder harde behandeling zijn ter oorzaak van boze mensen, hun macht en hun tirannie. Want door haar wordt ons geleerd te geloven en te verwachten, dat God, ofschoon Hij voor een tijd geen acht op hen schijnt te slaan, nochtans op de rechte en gepaste tijd zal opstaan, en dezulken in veiligheid zal stellen voor hen, die hun kwaad willen doen. Psalm 12:5. Laat de goede Christen altijd bidden, laat hem bidden en niet vertragen, wanneer het antwoord uitblijft, want indien de weduwe door aan te houden haar begeerte verkreeg van den onrechtvaardige rechter, hoeveel te meer zal zij zijn begeerte verkrijgen van zijn hemelse Vader?’ Ik zeg u, ‘zegt Christus, ‘dat Hij hun haastig recht doen zal.’ Maar nu, aangezien deze gelijkenis niet zo rechtstreeks betrekking heeft op de arme tollenaar in de tekst, begint onze Heere opnieuw, en voegt er een andere gelijkenis bij, deze gelijkenis, welke ik tot mijn tekst gekozen heb. Door welke Hij twee dingen aanwijst: Ten eerste. De overtuiging van de hovaardige en laatdunkende farizeeër.

Ten tweede. De oprichting en genezing van de neer geworpen en terneer geslagen tollenaar. En geef er acht op, gelijk Hij met de eerste gelijkenis voornamelijk de verlossing op het oog heeft van diegenen, die zich onder de hand van wrede tirannen bevinden, alzo heeft Hij met deze de verlossing op het oog van diegenen, die onder het gewicht en de last van een schuldig en ontrust geweten liggen. Dit is dus een gelijkenis, die vol bijzondere troost is voor zulke zondaren in de wereld, die belast zijn met schuld en met een gevoel van zonde, en die onder de verschrikking liggen van, en die tot God

gedreven worden door het bewustzijn van het oordeel, dat vanwege de zonde op hen rust.

In het behandelen van deze tekst zal ik acht geven op deze dingen:

- Ten eerste. Op de personen in de tekst.
- Ten tweede. Op de toestand van de personen in de tekst.
- Ten derde. Op het besluit, dat Christus aangaande hen beiden maakt.

Ten eerste. Wat aangaat de personen. Zij waren, gelijk gij ziet, ver van elkaar verwijderd ten opzichte van het denkbeeld, dat zij van zichzelf hadden, dat van de ene was goed, dat van de andere slecht, maar nochtans waren zij volgens het oordeel van de wet beiden gelijk, beiden hetzelfde, beiden zondaars, want zij beiden hadden behoefte aan verdienste, het is waar, de eerst vermelde zag het niet, gelijk de andere arme zondaar, maar dat verandert de zaak niet. Hij, die volgens het oordeel van de wet een zondaar is, is volgens het oordeel van de wet vanwege de zonde veroordeeld, al is hij volgens zijn eigen oordeel ook nog zo rechtvaardig. De mensen moeten niet geoordeeld of gerechtvaardigd worden, naar wat zijzelf denken, maar naar het vonnis en de uitspraak, die aangaande hen uit de mond van God komt. Het vonnis van God nu is: 'Zij zijn allen onder de zonde. Er is niemand rechtvaardig, ook niet één.' Romeinen 3. Het doet dus niet ter zake, wat de farizeeër van zichzelf dacht, God heeft door Zijn Woord hem voor een zondaar verklaard. Een zondaar, uit oorzaak van de erfzonde. Een zondaar uit oorzaak van dadelijke overtreding. Persoonlijk dus, met betrekking tot de ware natuur van hun staat, waren zij beiden zondaars, en beiden lagen zij door de wet onder de veroordeling. Het is waar, de melaatsheid van de tollenaar was uitwendig, maar de melaatsheid van de farizeeër was inwendig, zijn hart, zijn ziel, zijn geest was even onrein en had evenzeer de plaag der zonde als de andere had in zijn leven of in zijn wandel.

Ten tweede. Wat aangaat hun toestand. Ik bedoel met hun toestand niet zozeer de geestesgesteldheid als wel de staat, waarin ieder van hun zichzelf door die gesteldheid gebracht had. De ene, zegt de tekst, was een farizeeër, en de andere een tollenaar. Een farizeeër, dat is, iemand, die zich zulk een levensloop verkozen heeft. Een tollenaar, dat is, iemand, die zich zulk een levensloop verkozen heeft. Deze woorden wijzen dus de verschillende levensloop aan, welke zij ieder voor zich verkozen hadden. De farizeeër had, naar hij meende, zichzelf gebracht in een toestand voor de hemel en de heerlijkheid, maar de tollenaar leefde voor deze wereld en voor zijn lusten. Waarom de farizeeër, als hij in de tempel staat, roemt over zichzelf en over zijn goede toestand, maar de tollenaar veroordeelt en bitter tegen hem uitvaart. Maar, gelijk ik zei, hun persoonlijke staat door de wet was in het minst niet veranderd. De farizeeër maakte er zich niets beter door, en ook de tollenaar bleef op zijn plaats. Wij vinden hier inderdaad, dat de tollenaar terug treedt en berouw gevoelt over zijn toestand, over de toestand, waarin hij zichzelf gebracht had, en dat de farizeeër zich over de zijne beroemt, maar het berouw van de tollenaar was niet uit hemzelf, maar uit God, die ook de Farizeeën tot berouw kan brengen over de toestand, welke zij voor zichzelf verkozen hebben, en dit soms ook werkelijk doet. Handelingen 9, Filippenzen 3:3-8. De farizeeër maakt er zich dus niets beter door, dat hij zichzelf aanprijst. En de tollenaar maakt er

zich ook niets slechter door, dat hij zichzelf veroordeelt. Integendeel, de farizeeër maakt er zich veel slechter door, dat hij zichzelf aanprijst. (vers 14). En de tollenaar maakt er zich veel beter door, dat hij zichzelf veroordeelt. 'Ik zeg u, ' zegt Christus, 'deze ging af gerechtvaardigd in zijn huis, meer dan die, want een ieder, die zichzelf verhoogt, zal vernederd worden, en die zichzelf vernedert, zal verhoogd worden.' Maar, zeg ik, wat aangaat het prijzen der mensen van zichzelf, al is het ook, dat anderen hen ook prijzen, dat baat, tegenover God, in het minst niet. 'Want niet, die zichzelf prijst, maar die de Heere prijst, die is beproefd.' Zodat men in het meten van zichzelf met zichzelf en het vergelijken van zichzelf met zichzelf niet wijs handelt. 2 Corinthiërs 10:18, 12. Dit nu was de handelwijze van de farizeeër: Ik ben niet, zegt hij. als andere mensen, ik ben geen rover, noch onrechtvaardige, noch overspeler, noch ook ben ik gelijk deze tollenaar.

TWEE MENSEN GINGEN OP IN DE TEMPEL OM TE BIDDEN

En die twee waren, gelijk ik zei, zo tegenovergesteld aan elkaar, als ooit met twee mensen, die daarheen gingen om te bidden, het geval was. Een van hen was bovenmate rechtvaardig, en de andere was bovenmate goddeloos. Sommigen zouden gedacht hebben, indien zij niet door het woord van Christus anders beschreven waren geworden, dat zij beiden van dezelfde godsdienst waren, want zij beiden gingen op in de tempel om te bidden, ja, beiden om te bidden, en dat op dezelfde tijd, alsof zij het deden volgens afspraak, volgens overeenkomst, maar hier was niets van aan. De een was een farizeeër, en de ander een tollenaar, want dit wordt ons in de volgende woorden gezegd, en dus waren het personen, die even sterk tegenover elkaar stonden als licht en duisternis, als vuur en water, ik bedoel, wat aangaat de denkbeelden, die, zij van elkaar hadden. De farizeeër kon de tollenaar niet uitstaan en de tollenaar kon het niet vinden met de farizeeër, en toch gingen beiden op in de tempel om te bidden. Het is vreemd om te zien, en toch het wordt gezien, dat mensen, ver van elkaar verwijderd in hun gemoed, ver van elkaar verwijderd in hun beginselen, ver van elkaar verwijderd in hun denkbeelden, ja, ver van elkaar verwijderd in hun gebeden meteen, nochtans elkaar ontmoeten in de tempel om te bidden.

TWEE MENSEN

Mensen niet van de middelsoort, gelijk tevoren is aangetoond, maar twee, die genomen waren uit de besten en uit de slechtsten, die er bestonden, gelijk nu een weinig meer in het brede zal worden behandeld. Twee mensen, een farizeeër en een Tollenaar. Een farizeeër te zijn werd in die dagen als een eer gerekend ten aanzien van de godsdienst en ten aanzien van de heiligheid des levens. Een farizeeër was een man van naam en achting onder de Joden, ofschoon het woord farizeeër een schimpnaam is onder ons. Anders zou Paulus niet gelijk hij deed, en op zulk een tijd als hij het deed, gezegd hebben: 'Mannen broeders! ik ben een farizeeër, eens farizeeërs zoon.' Handelingen 23:6, Filip 3:5. Want toen was hij bezig zich te zuiveren en te rechtvaardigen, voornamelijk komt dit zo voor in de plaats, die het eerst is vermeld. En het zij verre van iemand te denken, dat Paulus gebruik gemaakt zou hebben van een naam, die in een slechte reuk stond, om zich daardoor voor de woede des volks te beveiligen. Een tollenaar werd in die dagen gehouden voor een van de snoodste mensen, gelijk duidelijk is, doordat zij, wanneer er in het Woord, bij wijze van onderscheiding, van hen melding gemaakt wordt, met de snoodsten en slechtsten op een lijn worden geplaatst. Daarom worden zij bij zondaren gevoegd: 'Hij eet en drinkt met tollenaren en zondaren, ' en bij hoeren: 'Hoeren en tollenaars zullen u voorgaan in het koninkrijk Gods.' Ja, toen onze Heere Christus de weerspannige belijder opzettelijk wilde brandmerken, zei Hij: 'Zo zij hij u als de Heiden en de tollenaar.' Wij kunnen dus geen oordeel over de mensen uitspreken door op hun uiterlijk voorkomen af te gaan. Wie zou er anders over gedacht hebben, dan dat de farizeeër een goed man was, want hij was rechtvaardig, want hij bad. En wie kon gedacht hebben, dat de ander een goed man was? Want hij was een tollenaar, een man, door goede mensen en door slechte mensen met de snoodste lieden

op een lijn geplaatst, te weten, met zondaars, hoeren en heidenen. De farizeeër was iemand, die tot een zekere sekte behoorde, de tollenaar was iemand, die een zeker ambt bekleedde. De farizeeër werd juist omdat hij tot die sekte behoorde des te meer in achting gehouden, en de tollenaar werd juist omdat hij dat ambt bekleedde des te meer met lede ogen aangezien. Om een weinig over beide deze zaken te spreken.

De farizeeër was iemand met een sektegeest, iemand, die in zijn Godsverering van de weg Gods afweek en zich ter zijde afwendde, beide ten aanzien van de zaak en de wijze der Godsverering, want zo iemand beschouw ik als een man met een sektegeest. Dat hij afweek van de zaak, welke is de regel der Godsverering, te weten, het geschreven Woord, is duidelijk, want Christus zegt, dat zij de geboden Gods verwierpen en ze krachteloos maakten, om hun eigen overleveringen te behouden. Markus 7:9-14. Dat zij ook afweken wat aangaat de wijze van hun Godsverering, en ook te dien aanzien lieden met een sektegeest waren, wordt met niet minder gezag bevestigd: Want 'al hun werken doen zij, om van de mensen gezien te worden.' Handelingen 26:5, Mattheus 23:5. Daar dit nu, ofschoon in het minst niet behorende tot het bevel of de instelling van Christus, verkozen en aangekleefd werd door deze soort van mensen, en het ook als een bijzonder en noodzakelijk deel der Godsverering werd aangemerkt, vormden zij een sekte en werd dit tot een bodem voor deze geveinsde, partijzuchtige lieden om zich daarop te verenigen, en anderen tot discipelen van zich te maken. En opdat zij bewonderd mochten worden en door het eenvoudige volk als achtenswaardig aan huns gelijken mochten worden voorgesteld, hielden zij er van om in lange kleren te wandelen, en op de markten en op de hoeken der straten te bidden, zij betoonden grote ijver voor de geringe zaken der wet, maar hadden niet anders dan grote woorden voor de dingen, in welke het wezen bestond. 'Zij maken hun gedenkcedels breed, en maken de zomen van hun kleren groot.' Mattheus 23:5.

Wanneer ik zeg, dat de farizeeër iemand was met een sektegeest, bedoel ik niet, dat iedereen met een sektegeest een farizeeër was. Er was een sekte der Herodianen, een der Alexandrijnen, een der Sadduceeën, benevens vele andere, maar een farizeeër te zijn was te behoren tot de nauwgezetste sekte: Naar de bescheidenste sekte van onze godsdienst, zegt Paulus, heb ik als een farizeeër geleefd, die sekte was dus van alle sekten de bescheidenste en nauwgezetste. Daarom zegt hij ook in een andere plaats, dat hij was 'onderwezen naar de bescheidenste wijze der vaderlijke wet.' Handelingen 22:3, 26:4-6. En wederom: 'Naar de wet een farizeeër.' Filippienzen 3:5. De farizeeër stond dus bovenaan op het stuk van godsdienst, daar hij in zijn dagen de lieden van elke andere sekte overtrof en te boven ging. Hij was het nauwgezetste, hij was het ijverigst, daarom gaat Christus in het maken van deze gelijkenis alle andere sekten voorbij, die er toen bestonden, en kiest de farizeeër uit als de geschiktste man, door wiens verwerping Hij de rijkdom van Zijn genade in haar uitgestrektheid tot zondaars kon aantonen en bewijzen. 'Twee mensen gingen op in de tempel om te bidden, de een was een farizeeër.' De een was zulk een brave man als gij gehoord hebt.

De tollenaar ging ook daarheen op om te bidden. De tollenaar was, gelijk ik vroeger tot u zei, iemand, die een zeker ambt bekleedde. Hij was een ambtenaar, die de Romeinen en meteen zichzelf diende, want de Romeinen waren te dier tijde bezitters van het land

der Joden, het erfdeel van Israël, en keizer Tiberius stelde over dat land vier bestuurders aan, te weten, Pilatus, Herodes, Filippus en Lysanias, Lukas 3:1, en al deze waren Heidenen, ongelovigen, en de tollenaars waren een soort van mensen van lagere rang, aan wie het pachten verhuurd was, en alzo mensen, die door deze vier vorsten gebruikt werden om de schattingen en belastingen te verzamelen, welke de Heidenen op de Joden gelegd hadden om aan de keizer te worden betaald. Lukas 2:1, 3:12, 13. Maar zij waren een geslacht van mensen die zeer oneerlijk waren in de uitoefening van hun ambt. Zij vorderden en eisten meer dan het volk schuldig was, ja, en als hun eisen niet ingewilligd werden, gingen zij diegenen, die weigerden daaraan te voldoen, vals beschuldigen bij de landvoogd, en door die valse beschuldiging kregen zij het geld van het volk, en verriikten alzo op een slechte wijze zichzelf. Lukas 3:13, 19:2, 8. Dit was dus grievend voor de Joden, die zich altijd als een vrij volk beschouwden, en het niet konden uitstaan, dat zij zich tegenover iemand in dienstbaarheid bevonden. En hierin lag enigmate de reden, dat zij zo algemeen door al de Joden voor zo snood en laaghartig gehouden en onder de slechtste mensen gerekend werden, even als heden ten dage bij ons het geval is met onze aanbrengers en dievenleiders. Maar datgene, hetwelk de geest van afkeer onder het volk tegen hen verhoogde en hen zo verfoeilijk en verwerpelijk maakte in hun ogen, was, dat deze tollenaars, tenminste naar ik denk, niet, gelijk de andere ambtenaren, vreemdelingen en Heidenen waren, maar lieden uit hun eigen volk, Joden, en alzo de broeders van diegenen, die zij zo bedrogen. Waren zij Heidenen geweest, het zou geen verwondering gebaard hebben, dat zij het volk bedrogen, aanklaagden en door valse beschuldigingen afpersten en beroofden, want dat kan uit de handen van vreemdelingen en indringers niet anders verwacht worden.

De tollenaar was dus een Jood, een soort van een afvallige Jood, die door de liefde, welke hij had voor onrechtvaardig gewin, in zijn genegenheden van zijn broeders afviel, de Romeinen aankleefde en een soort van dienstknecht voor hen werd tegen zij broeders, door de Heidense schattingen te pachten uit de hand van vreemden en ze hun broeders af te persen met veel wreedheid, valsheid en knevelarij. En hierom, gelijk ik zei, was het, dat een tollenaar te zijn zulk een verfoeilijke zaak was, dat hij zulk een snode zondaar en zulk een verachtelijk mens was in de ogen der Joden. En zou het geen onverdraaglijke zaak zijn? ja, zou die man niet tiendubbel verdienen gehangen te worden, die, een Nederlander zijnde, zich aansloot bij een Franse overweldiger en uit zijn handen die wrede en grievende schattingen pachtte, welke hij op barbaarse wijze bij zijn verovering op het volk zou leggen, indien hij hun nog daarbij afperste en dwong te betalen meer dan hetgeen gezet was? Welnu, zo was het met de tollenaar, hij was een Jood en moest alzo bij zijn broeders gebleven en tevreden geweest zijn met hen in hun rampspoeden te delen, maar in strijd met de natuur, met de wet, met de godsdienst, met rede en eerbaarheid, sloot hij zich aan bij de Heidenen en maakte zich hun tirannie ten nutte om zijn broeders te onderdrukken, te beroven en te verarmen.

Maar om te bewijzen, dat de tollenaar een Jood was.

1. Zij worden, wanneer zij worden vergeleken met anderen, onderscheiden van de Heidenen: 'Zo zij hij u als de Heiden en de tollenaar, ' Mattheus 18, welke twee woorden, naar ik denk, hier niet op een en dezelfde persoon moeten worden toegepast,

alsof de Heiden een tollenaar was, of de tollenaar een Heiden, maar op mensen van twee onderscheidene naties, gelijk tollenaar en hoer moet worden verstaan van zondaars van beide geslachten. De tollenaar is geen hoer, want hij is een man, enz. en zulk een man als vroeger beschreven is. Zo wordt met tollenen en zondaren bedoeld tollenen en zulke zondaren als de Heidenen waren, of dezulke, van welke de tollenaar door de tekst onderscheiden wordt, waar de farizeeër zegt, dat hij niet was gelijk andere mensen, rovers, onrechtvaardigen, overspelers, noch ook gelijk deze tollenaar. Evenmin kan er met de Heiden de persoon en met het woord tollenaar het ambt of de plaats van de Heiden bedoeld worden, maar met de tollenaar wordt in zulk een plaats de afvallige Jood bedoeld, gelijk nog verder blijkt uit hetgeen er volgt. Want,

2. Die tollenaars, en wel ieder van diegenen, van welke met name melding gemaakt wordt in het Nieuwe Testament, hebben zulke namen, en ook andere omstandigheden wijzen het aan, dat daaruit blijkt, dat zij Joden zijn. Ik herinner mij de namen van niet meer dan drie, te weten, Mattheus, Levi en Zachéüs, en dat waren allen Joden.

A. Mattheus was een Jood, en dezelfde Mattheus was een tollenaar, ja, en ook naderhand een apostel. Hij was een Jood, en schreef zijn evangelie in het Hebreeuws. Hij was een apostel, en wordt daarom onder de twaalfen gevonden. Dat hij eveneens een tollenaar was, blijkt even duidelijk uit zijn eigen woorden. Want ofschoon Markus en Lucas in het vermelden van zijn naam en van zijn apostelschap nalaten hem een tollenaar te noemen, (Markus 3:18, Lukas 6:15) zo noemt nochtans deze Mattheus, als hij over zichzelf spreekt, zichzelf Mattheus, de tollenaar, Mattheus 10:3, want ik reken dit voor dezelfde Mattheus, van welke Markus en Lucas melding maken, omdat ik geen andere Mattheus onder de apostelen vind dan hem: Mattheus, de tollenaar, Mattheus, de man, zo diep in afval verzonken, Mattheus, de man, die zo berucht was onder zijn broeders. Liefde in Markus en Lucas, als zij hem onder de apostelen rekenden, bedekte met stilzwijgen deze zijn tollenaarsstaat, en het is gepast van Petrus, Paulus zijn geliefde broeder te noemen, wanneer Paulus zelf zich de voornaamste der zondaren noemt, maar getrouwheid tegenover de wereld en een begeerte om zich laag te houden, opdat Christus daardoor, en de genade door Hem, verhoogd mocht worden, deed Mattheus in zijn evangelische geschriften zichzelf noemen met de naam van Mattheus, de tollenaar. En hij heeft daar niet bij verloren, want Christus, om hem weer te verhogen, gelijk Hij ook gedaan heeft met de apostel Paulus, heeft door Zijn bijzondere voorzorg, het getuigenis, dat deze Mattheus gegeven heeft van Zijn geboorte, Zijn leven, Zijn dood, Zijn leer en Zijn wonderwerken, vooraan geplaatst in het Nieuwe Testament.

B. De volgende tollenaar, welke ik in het testament van Christus met name vermeld vind, is Levi, ook een van de apostelen van Jezus Christus. Deze Levi wordt door de Heilige Geest in de Heilige Schrift ook met de naam van Jacobus genoemd. Niet Jacobus, de broeder van Johannes, want diens vader was Zebedeus, maar Jacobus, de zoon van Alfeus. Deze Levi nu beschouw ik ook voor een ander dan Mattheus, ten eerste, omdat Mattheus niet de zoon van Alfeus genoemd wordt, en omdat Mattheus en Levi, of Jacobus, de zoon van Alfeus, onderscheidenlijk opgenoemd worden, waar de namen der apostelen, worden vermeld, Mattheus 10:3, als twee verschillende personen. En dat deze Levi, of Jacobus, de apostel, een tollenaar was, even als de apostel Mattheus,

welke wij zo pas vermeldden, is duidelijk, want beide Markus en Lucas berichten dit aangaande hem. Markus in de eerste plaats zegt, dat Christus hem vond toen Hij hem riep, gelijk Hij ook Mattheus vond, zittende in het tolhuis, en Lucas brengt het aldus onder woorden: 'En na deze ging Hij uit, en zag een tollenaar, met name Levi, zittende in het tolhuis, en zei tot Hem: Volg Mij.' Markus 2:14, Lukas 5:27. Dat nu deze Levi, of Jacobus, de zoon van Alfeus, een Jood was, maakt zijn naam wel openbaar. Bovendien, waren er onder de apostelen nog meer uit de Heidenen geweest behalve Simon Kananites, of was deze Levi Jacobus er zo een geweest, dan zou de Heilige Geest, naar ik denk, om hem te onderscheiden, zulks aangewezen hebben door hetzelfde onderscheidende merkteken, dat Hij ook aan de anderen gaf, toen Hij hem Simon Kananites noemde. Mattheus 10:4. Mattheus dus, en Levi of Jacobus, waren beiden tollenaars, en werden, naar ik denk, beiden op dezelfde tijd geroepen, zij waren beiden tollenaars en Joden tegelijk, en werden door genade tot apostelen van Jezus Christus gemaakt.

C. De volgende tollenaar, welke ik met name vermeld vind in het testament van Christus, is een zekere Zachéüs. En hij was een voorname tollenaar, ja, voor zover ik weet, de overste over hen allen. 'En ziet, er was een man', zegt Lucas, 'met name geheten Zachéüs, en deze was een overste der tollenaars, en hij was rijk.' Lukas 19:2. Deze man, zegt Christus, was een zoon van Abraham, dat is, gelijk de andere Joden waren, want Hij sprak dat om hun farizees vitterijen de mond te stoppen. Daarenboven betoonde de tollenaar zich als zodanig iemand, toen hij, bij de veronderstelling dat hij iemand onrecht had gedaan, zich vrijwillig onderwerpt aan de Joodse wet om vierdubbel te vergoeden. Exodus 22:1, 2 Samuel 12:6. Het wordt verder openbaar dat hij een Jood was, doordat Christus hem onder de verlorenen plaatst, te weten, onder de verloren schapen van het huis Israëls, Lukas 19:8-10 en Mattheus 15:24, want Zachéüs was iemand, van wie eigenlijk gezegd kon worden, dat hij verloren was, en dat wel in de waarde der Joden: verloren, zeg ik, en dat niet slechts in de algemene zin, ter oorzaak van overtreding tegen de wet, maar doordat hij een afvallige Jood was niet met betrekking tot de Heidense godsdienst, maar ten aanzien van Heidense, wrede en barbaarse handelingen, en daarom werd hij, gelijk de anderen, door zijn broeders voor even slecht gehouden als Heidenen en hoeren. Maar deze huize is zaligheid geschied, zegt Christus, en dat niettegenstaande zijn tollenaars praktijken, aangezien ook deze een zoon van Abraham is.

D. Wederom, Christus geeft door de gelijkenis van het verloren schaap duidelijk te kennen, dat de tollenaar een Jood was. 'En al de tollenaars en de zondaars naderden tot Hem, om Hem te horen. En de Farizeeën en de schriftgeleerden murmureerden, zeggende: 'Deze ontvangt de zondaars, en eet met hen.' Lukas 15:1-2. Maar met welk antwoord wijst Christus hun bezwaren af? Wel, Hij zegt: 'Wat mens onder u, hebbende honderd schapen, en één van die verliezende: verlaat niet de negen en negentig in de woestijn, en gaat naar het verlorene, totdat hij hetzelfde vinde?' Bedoelt Hij hier met het verloren schaap niet de arme tollenaar? Van welke daar, terwijl Hij deze prediking deed horen, een menigte waren, als voorwerpen van de verachting der Farizeeën, maar van het mededogen en de ontferming van Jezus Christus! zonder twijfel bedoelde Hij hen. Want, zeg mij, wat was de kudde, en wie waren Christus' schapen onder de wet, dan het

huis en het volk van Israël? Ezechiël 34:30, 31. Zo dan, wie konden de verloren schapen van het huis Israëls zijn dan dezulken als Mattheus, Jacobus, Zachéüs en hun metgezellen, die zulke en soortgelijke overtredingen bedreven?

Daarenboven, waren de tollenaars niet uit de Joden geweest, hoe gemakkelijk zou het dan geweest zijn voor de farizeeën om de tegenwerping te maken, dat er iets ongepast was in die voortreffelijke gelijkenis van het verloren schaap. Zij konden gezegd hebben: Wij zijn geërgerd, omdat Gij de tollenaars ontvangt, en Gij ter rechtvaardiging van Uw handelwijze een gelijkenis voorstelt van verloren schapen, maar dat zijn de zondaars van het huis van Israël, en de tollenaars zijn vreemdelingen en Heidenen. Ik zeg, hoe gemakkelijk konden zij deze tegenwerping gemaakt hebben. Maar zij wisten zeer goed, dat de gelijkenis gepast was, omdat de tollenaars uit de Joden waren, en niet uit de Heidenen. Ja, waren zij geen Joden geweest, zo kan, zo mag men niet denken, dat Christus hen zo zou noemen, en toch deed Hij dit, toen Hij hen verloren schapen noemde.

Nu, dat deze tollenaars Joden waren, wat volgt daar anders uit, dan dat zij daardoor zoveel te meer verafschuwd werden door hun broeders. En, gelijk ik ook vroeger heb opgemerkt, het is geen wonder, dat dit plaats had, want een verraderlijke broeder is erger dan een openbare vijand. Psalm 55:12, 13. Want indien het afschuwelijk is uitspattend te zijn in openbare en gemene overtredingen, hoe afschuwelijk is het dan niet wanneer een broeder zo is? Wanneer een broeder naar de natuur en naar de godsdienst zo is? Wederom zeg ik, indien deze dingen onverdraaglijk zijn, wat moeten wij dan wel niet denken van zulke mensen, welke bij dit alles instemming zullen voegen met een vreemde vorst om de kerk van God te beroven? Ja, die dienaren, beampten, machthebbenden onder hen worden, om uit de hand van een broeder zijn bezitting, ja, zijn brood en levensonderhoud te eisen, te dwingen en te wringen. Voeg bij dit alles: Wat moeten wij zeggen van hem, die voor een vijand tegen een broeder in een weg van belediging en onrecht meer zal doen, dan hem volgens de gestrengheid der wet door diezelfde vijand bevolen was te doen? En toch dit alles deden zij, gelijk beide Johannes aanwijst en Zachéüs belijdt.

De farizeeër was dus niet zo goed, maar de tollenaar was even slecht. Inderdaad, de tollenaar was een algemeen bekende ellendeling, iemand, die in een bijzondere mate in overtreding leefde, iemand, die niet genoeg door de Joden kon worden veroordeeld, noch gevoegd kon worden bij een, die snoder was dan hij. Het is waar, gij vindt hem hier in de tempel om te bidden, niet omdat hij in zijn afval een bewustzijn van de ware godsdienst behield, maar God had hem wakker geschud, hem zijn zonde getoond en hem de genade gave des berouws geschonken, door welke hij niet slechts teruggebracht was tot de tempel en het gebed, maar tot zijn God en tot de zaligheid van zijn ziel.

De farizeeër was dus een man van een andere gesteldheid, en stond, ten aanzien van de gedachten, die hij van zichzelf had, ja, en ook naar de gedachten van anderen, op veel hogere en betere grondslag. De tollenaar was een algemeen bekende zondaar, de farizeeër was een algemeen bekende rechtvaardige. De tollenaar was een zondaar, die zich aan buitengewone zonden schuldig maakte, en de farizeeër was een man, die ook in

een buitengewone mate rechtvaardig was. De tollenaar jaagde zijn snoodheden na, en de farizeeër jaagde zijn gerechtigheid na, en toch kwamen zij beiden in de tempel samen om te bidden. Ja, de farizeeër kleefde de wet van God aan en roemde daarin, maar de tollenaar verzaakte die en verhardde zijn hart tegen Zijn weg en zijn volk.

Zo verschillend waren zij in hun voorkomen, de farizeeër zeer goed, de tollenaar zeer slecht. Maar ten aanzien van de wet van God, welke op hen zag met betrekking tot de toestand van hun geest en de natuur van hun daden, dan werden zij beiden zondaars bevonden, de tollenaar een openbare zondaar voor het oog van de wereld, en de farizeeër een onreine zondaar in zijn hart. Dit is duidelijk, doordat de beste van hen verworpen werd, de slechtste van hen in genade werd aangenomen. De genade deinst niet terug voor de slechtheid van de tollenaar, en evenmin wordt zij aangevuurd door de goedheid van de farizeeër, zij laat niet toe, dat de wet beiden overheerst, ofschoon zij hen beiden in de zonden vindt, maar omhelst goedgunstig de onwaardigste, en laat de beste aan zijn eigen lot over. En er bestaat goede reden voor, dat er met beiden op deze wijze gehandeld wordt, te weten, dat het woord der genade gerechtvaardigd wordt aan de ziel van de boetvaardigen, en dat de ander staat of valt met datgene, hetwelk hij tot zijn meester had verkozen.

Er zijn drie dingen, die uit deze verhandeling volgen.

Eerste gevolgtrekking. Dat de gerechtigheid des mensen niet van de minste waarde is bij God, ten aanzien van de rechtvaardigmaking. Zij wordt voorbijgegaan als een ding van generlei waarde, niet waard zelfs om er acht op te slaan. Er werd in het minst geen acht geslagen op de persoon of het gebed van de farizeeër, omdat hij in de tempel kwam in het kled van zijn eigen goede dingen.

Tweede gevolgtrekking. Dat de mens, die niets heeft om hem aan God aan te bevelen dan zijn eigen goede handelingen, nimmer in Zijn gunst zal delen. Ook dit is duidelijk uit de tekst. De farizeeër had zijn eigen gerechtigheid, maar had anders ook niets om hem aan God aan te bevelen, en daarom kon hij de gunst van God niet verwerven, maar bleef hij in een staat van verwerping en veroordeling.

Derde gevolgtrekking. Waarom wij, ofschoon wij volgens de wet der liefde verplicht zijn over de mensen te oordelen naar dat zij zich voor het uiterlijke aan ons vertonen, nochtans daarbij, te weten, ofschoon wij zo oordelen, ruimte moeten laten voor het oordeel Gods. De genade kan hem aannemen, die wij voor de hel bestemd hebben, en de rechtvaardigheid kan zich meester maken van hem, die wij beschouwd hebben als gebonden te zijn in de bundel des levens. En beide deze dingen blijken uit de personen die wij thans beschouwen. Wij gelijk Jozef, willen Mannasse boven Efraïm stellen, maar God, gelijk Jakob, legt Zijn rechterhand op de slechtste mens, en Zijn linkerhand op het hoofd van de beste, tot verbazing en verwondering zelfs van de beste der mensen. Genesis 48:14.

HET GEBED VAN DE FARIZEEËR

‘Twee mensen gingen op in de tempel om te bidden, de een was een farizeeër en de ander een tollenaar. De farizeeër, staande bad dit bij zichzelf: O God ik dank U dat ik niet ben gelijk de andere mensen, rovers, onrechtvaardigen, overspelers, of ook gelijk deze tollenaar. Ik vast tweemaal ter week, ik geef tienden van alles, wat ik bezit.’

In deze woorden zijn vele dingen, die een opmerking waard zijn.

Ten eerste de bepaling, welke de farizeeër geeft van de rechtvaardigheid, welke bestaat uit twee delen:

1. Uit hetgeen men moet nalaten.
2. Uit hetgeen men moet doen.

Uit hetgeen men moet nalaten, te weten, wat iemand, die rechtvaardig is, niet moet zijn: Ik ben geen rover, geen onrechtvaardige, geen overspeler, noch ook ben ik gelijk deze tollenaar.

Uit hetgeen men moet doen, te weten, wat iemand, die rechtvaardig is, wel moet zijn: Ik vast twee maal in de week, ik geef tienden van alles, wat ik bezit, enz. Dat de rechtvaardigheid bestaat in het kwade te laten en het goede te doen, is waar, maar dat de bepaling van de farizeeër des niettegenstaande vals is, zal straks duidelijk worden. Doch ik zal eerst handelen over de rechtvaardigheid in het algemeen, omdat de tekst mij daartoe leidt.

TEN EERSTE

Iemand, die rechtvaardig is, moet het kwade laten, dat is, hij moet niet in werkelijke overtredingen leven. Hij moet geen rover, onrechtvaardige of overspeler zijn, noch zijn gelijk de tollenaar was. En dit bedoelt de apostel wanneer hij zegt: ‘Vliedt de hoererie,’ 1 Corinthiërs 6:18, ‘vliedt de begeerlijkheden der jonkheid,’ 2 Timotheus 2:22, ‘vliedt van de afgodendienst,’ 1 Corinthiërs 10:14, en ‘kinderkens! bewaart uzelf van de afgoden.’ 1 Johannes 5:21. Want het is een goede zaak over de rechtvaardigheid te spreken, en te verklaren, dat wij rechtvaardig zijn, wanneer iedere opmerker ons in werkelijke overtredingen vindt. Ja, al is het ook, dat iemand, die niet vliedt van het kwade, tegelijk enige goede handelingen verricht, het zal hem niet tot een rechtvaardige maken.

Veronderstel bijvoorbeeld, dat iemand, die een vloeker, een dronkaard, een overspeler of iets dergelijks is, niettegenstaande dat, milddadig is tegenover de armen, het recht met alle macht voorstaat, eerlijk is in het kopen en verkopen, getrouw is aangaande zijn belofte en met zijn vriend, en dergelijke, zo kunnen toch deze dingen, ja, vele andere zodanige, hem niet tot een rechtvaardige maken, want het beginsel der rechtvaardigheid ontbreekt nog in hem, hetwelk dit vlieden van het kwade is. Want tenzij iemand nalaat het kwade te doen, kan hij geen rechtvaardige zijn. Het kwade te laten is dus een volstrekte noodzakelijkheid om iemand in zichzelf tot een rechtvaardige te maken. Dit

veroordeelt dus hen, die het voldoende achten, indien iemand enige dingen heeft, die in zichzelf of uit kracht van het gebod goed zijn, om hem tot een rechtvaardige te maken, ofschoon het nalaten van het kwade ontbreekt. Dit is hetzelfde alsof er gezegd werd tot de goddeloze: Gij zijt rechtvaardig en een verkeerder van de rechte weg des Heeren. Het nalaten of vlieden van het kwade moet dus in een mens gevonden worden, voor hij kan geacht worden rechtvaardig te zijn.

Ten tweede. Gelijk het nalaten van het kwade vereist wordt om iemand een rechtvaardige te doen zijn, zo ook moet het doen van het goede daarmee gepaard gaan, of de mens is nog altijd onrechtvaardig. Want het is niet wat een mens niet is, maar wat een mens doet, dat hem tot een rechtvaardige maakt. Veronderstel, dat iemand geen dief, geen leugenaar, geen onrechtvaardige is, of, gelijk de farizeeër zegt, geen rover, geen overspeler, enz., zo maakt dit hem toch niet tot een rechtvaardige. Waarom de apostel, toen hij bij de Christenen aandrang op rechtvaardigheid, gelijk hij hen eerst vermaande tot het nalaten van het kwade, alzo daaraan een vermaning toevoegt tot het doen van het goede, wetende, dat waar het doen van het goede ontbreekt, al het nalaten van het kwade in de gehele wereld iemand niet tot een rechtvaardige kan maken. Toen hij daarom gezegd had: 'Maar gij, o mens Gods! vlied deze dingen, '(zonden en boosheid) voegde hij er aan toe: 'en jaag naar gerechtigheid, godzaligheid, geloof, liefde, lijdzaamheid, zachtmoedigheid.' 1 Timotheus 6:11. Hier wordt Timotheus vermaand tot het nalaten van het kwade, waar hem geboden wordt de zonde te vlieden. Hier wordt hij ook aangemaand tot het doen van het goede, waar hem geboden wordt te jagen naar gerechtigheid, enz., want de rechtvaardigheid kan niet bestaan in het nalaten van het kwade en het doen van het goede als afgescheiden van elkaar. Die mens dus en die mens alleen, is, naar zijn handelingen, een rechtvaardige, die afgelaten heeft van kwaad te doen, en geleerd heeft goed te doen, Jesaja 1:16, 17, die de werken der duisternis heeft afgeworpen, en de wapenrusting des lichts heeft aangedaan. Maar vlied de begeerlijkheden der jonkheid, zegt Paulus, en jaag na rechtvaardigheid, geloof, liefde, vrede, met diegenen, die de Heere aanroepen uit een rein hart. 2 Timotheus 2:22.

De farizeeër maakte dus ten aanzien van de algemene beschrijving der rechtvaardigheid de bepaling goed, maar ten aanzien van zijn persoon en van de persoonlijke rechtvaardigheid maakte hij de bepaling verkeerd. Ik bedoel niet, dat hij van zijn eigen rechtvaardigheid een verkeerde bepaling gaf, maar ik bedoel, dat bij zijn bepaling van de ware rechtvaardigheid, welke bestaat in het kwade te vlieden en het goede na te jagen, dienst deed doen om zijn eigen gerechtigheid te rechtvaardigen, en daarin speelde hij de geveinsde in zijn gebed. Want ofschoon het de ware rechtvaardigheid is, welke bestaat in het kwade te vlieden en het goede na te jagen, zo is nochtans dat geen ware rechtvaardigheid, welke slechts bestaat in enkele stukken en brokken van het nalaten van het kwade en volbrengen van het goede. Indien dus de farizeeër in zijn bepaling van de persoonlijke rechtvaardigheid had willen bewijzen, dat zijn eigen rechtvaardigheid goed was, zo moest hij bewezen hebben, dat beide zijn nalaten van het kwade en zijn doen van het goede algemeen was, te weten, dat hij had afgelaten van op enigerlei wijze kwaad te doen, en dat hij zich had overgegeven aan de plicht, die in elk gebod vervat is.

Want alzo wordt de rechtvaardige beschreven, Job 1:8. Gelijk er ook gezegd wordt van Zacharias en Elisabeth, zijn huisvrouw: 'En zij waren beiden rechtvaardig voor God, wandelende in al de geboden en rechten des Heeren, onberispelijk.' Lukas 1:6. Hier wordt de volmaaktheid, dat is, de algemeenheid van hun vlieden van het kwade aangewezen, en de algemeenheid van hun najagen van het goede wordt uitgedrukt: zij wandelden in al de geboden des Heeren. Maar dat hadden zij niet kunnen doen, indien zij op enigerlei wijze in een weg van ongerechtigheid geleefd hadden. Zij wandelden in alles onberispelijk, dat is, zuiver, met oprechte harten.

De gerechtigheid van de farizeeër was dus, gelijk zulks door zijn eigen bepaling van de rechtvaardigheid wordt aangewezen, niet goed, zoals op deze beide wijzen openbaar wordt:

1. Zijn nalaten van het kwade was niet algemeen.
2. Zijn doen van het goede was eerder misdadig dan onberispelijk.

1. Zijn nalaten van het kwade was niet algemeen. Hij zegt wel, dat hij geen rover, geen onrechtvaardige, geen overspeler, noch ook gelijk deze tollenaar was, maar geen van deze uitdrukkingen afzonderlijk, noch alle tezamen genomen, wijzen aan, dat hij volmaakt was ten opzichte van het nalaten van het kwade, dat is, aangenomen, dat hij te dezen aanzien even heilig was als hij van zichzelf getuigde. Want:

1. Al was hij geen rover, wie verzekert ons, dat hij geen gierigaard was. Lukas 16:14.
2. Al was hij in de omgang tegenover anderen niet onrechtvaardig, wie verzekert ons, dat het hem niet aan rechtvaardigheid tegenover zijn eigen ziel ontbrak. Lukas 16:15.
3. Al was hij vrij van de daad van overspel, wie verzekert ons, dat hij niet schuldig stond door een overspelig oog, tegen hetwelk de farizeeër niet waakte, op hetwelk de farizeeër geen acht sloeg. Mattheus 5:28.
4. Al was hij niet gelijk aan de tollenaar, wie verzekert ons, dat hij niet een volslagen huichelaar was. Het ontbrak hem in die dingen, waarin hij zich beroemde, aan oprechtheid, maar zonder oprechtheid kan geen handeling goed zijn of door God als rechtvaardig worden aangemerkt.

De farizeeër bleef dus, niettegenstaande zijn grootspraak, in gebreke ten aanzien van zijn gerechtigheid, ofschoon hij dit gaarne onder de rechte bepaling daarvan had willen verbergen.

2. Ook helpt zijn doen van het goede hem volstrekt niet, aangezien dit merendeels, zo niet geheel en al, zijn grond vindt in ceremoniële heiligheid. Of neen, om mij zuiver uit te drukken, het was gedeeltelijk op ceremoniële en gedeeltelijk op bijgelovige heiligheid gegrond, indien er althans bijgelovige heiligheid in de wereld bestaat. Dit betalen van tienden was ceremonieel, iets dat inkwam en uitging met het zinnebeeldige priesterschap. Maar wat betekent dat bij de gehele volbrenging van de wet, daar het toch slechts een klein stuk ervan was. Indien de farizeeër eenvoudig en eerlijk geredeneerd had, ik bedoel, indien hij zo gehandeld had met die wet, door welke hij nu zocht

gerechtvaardigd te worden, zo zou hij het volbrengen van het goede betracht hebben ten opzichte van de wet der zeden, en hij zou gezegd en meteen bewezen hebben, dat, gelijk hij geen goddeloos mens was met betrekking tot de daad van goddeloosheid, hij inderdaad een rechtvaardig mens was ten opzichte van daden van zedelijke kracht. Hij zou, zeg ik, zich betoond hebben als een ware liefhebber Gods, niet als een bijgelovige, maar als een oprechte aanbieder van Hem, want dit is vervat in de eerste tafel, Exodus 20, en is in een som alzo verklaard door de Heere Christus zelf. Markus 12:30. Hij moest zich ook in de volgende plaats waarlijk goedertieren, medelijdend, milddadig en vol liefde en mededeelzaamheid betoond hebben jegens zijn naaste, want dat is de som van de tweede tafel, gelijk onze Heere het ook verklaart, zeggende: 'Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf.' Markus 12:31.

Het is waar, hij zegt, dat hij hun geen leed deed, maar deed hij hun goed? Geen leed te doen, en goed te doen, zijn twee verschillende zaken, en het is mogelijk, dat iemand zijn naaste geen leed en evenmin goed doet. Wat dan? Is hij een rechtvaardig mens, omdat hij hem geen leed gedaan heeft? Neen voorwaar, tenzij hij, naar zijn vermogen, hem ook goed gedaan heeft. Het is dus een zeer bedrieglijke redenering van de farizeeër, aldus voor God in zijn gebed te spreken: Ik ben rechtvaardig, omdat ik mijn naaste geen leed gedaan heb, en omdat ik gehandeld heb volgens de ceremoniële plichten. Ook baat het hem volstrekt niet, dat hij zegt, dat hij tienden gaf van alles, wat hij bezat. Het zou betamelijker geweest zijn, indien hij gezegd had, dat hij ze had betaald, want daar het betalen daarvan geboden was, was het een schuld, zij konden dus niet bij God voor een vrije gift doorgaan, omdat zij door het gebod tot een betaling waren gemaakt, maar hovaardige mensen en huichelaars mogen er gaarne zulke woorden aan geven, beide bij God en mensen, dat er maar de indruk gegeven wordt, dat zij in het volbrengen der plichten verder gaan dan het gebod Gods van hen eist. Het tweede deel van zijn volbrengen van het goede was bijgelovig, want God heeft niet zulk een gezet vasten ingesteld, niet meer of minder, maar juist tweemaal in de week: Ik vast tweemaal per week. Maar man, wie heeft u bevolen dit te doen? Gij bewijst niet, en gij kunt het ook niet bewijzen, dat gij door zo te doen het gebod van God opvolgt, maar wel is het uw bijgelovig en dwaalzieke geweten, welke u daartoe aandrijft. Dit deel dus van de gerechtigheid van de farizeeër was volstreekte bijgelovigheid, een misbruik maken van Gods wet, en een toegeven aan zijn eigen dwaalzieke geweten. Tot hiertoe zijt gij dus zeer ongelukkig met uw ogenschijnlijk zo aantrekkelijke en heerlijke gerechtigheid.

Doch laat mij dit tot tegemoetkoming van de farizeeër zeggen: Naar mijn overtuiging was hij beter dan velen van onze Engelse Christenen, want het is er bij velen van hun zover vandaan, dat zij de gerechtigheid najagen door het goede te doen, dat al hun dienaren, bijbels, goede boeken en preken, ja ook de oordelen Gods, hen er zelfs niet toe kunnen bewegen om de ongerechtigheid vaarwel te zeggen, dat is, het kwade te laten.

TEN TWEEDE

De tweede zaak, waarop ik acht geef in dit gebed van de farizeeër, is, zijn wijze van voordracht, terwijl hij in de tempel stond te bidden. 'O God!' zei hij, 'ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen.' Hij scheen op die tijd, terwijl hij voor het aangezicht der goddelijke Majesteit stond, in een buitengewone gestalte te zijn: want een gebed, dat uit niets dan uit lof en dank bestaat, is een gebed van de hoogste rang, en vertoont de meeste gelijkheid met hetgeen zij doen, die nu in een staat zich bevinden, waarin zij niet meer bidden. Het toebrengen van lof en dank is het werk van de hemel, maar wij zien hier, dat een huichelaar zich in die sluier kan wikkelen, terwijl hij nog een huichelaar en terwijl hij nog op aarde is. Ook denk ik niet, dat dit zijn gebed een vooraf bedachte, afgemeten vorm was, maar een gebed, dat plotseling opkwam en schielijk gedaan werd, naar hetgeen hij van zichzelf gevoelde, dacht of begreep.

Hier kunnen wij dus zien, dat zelfs het gebed, even goed als andere dingen, die tot het uitoefenen van de godsdienst behoren, met grote huichelachtigheid volbracht kan worden. Ofschoon ik denk, dat het volbrengen van het gebed in huichelarij een van de uittartendste zonden is, die door de mensenkinderen bedreven kunnen worden. Want door het gebed, meer dan door alle andere plichten, geschiedt onze meest rechtstreekse en onmiddellijke persoonlijke toenadering voor het aangezicht Gods, en daar wij onze harten voor Hem uitstorten, heeft er voornamelijk een dankzegging plaats voor ontvangen weldaden, of een smeking, dat die en dingen ons mogen worden geschonken. Maar deze dingen nu te doen in geveinsdheid, en het is gemakkelijk ze zo te doen, wanneer wij opgaan in de tempel om te bidden, moet wel een onverdraaglijke snoodheid zijn, en het bewijst wel, dat er een oneindige lankmoedigheid in God is, dat Hij diegenen, die dit doen, levend van hun knieën laat opstaan, of toelaat, dat zij heengaan van de plaats, waar zij stonden, zonder dat er een teken of bewijs van Zijn toorn op hen afdaalt. Ik merk ook op, dat dit voor de vuist uitgesproken gebed van de farizeeër door hemzelf of in de kracht van zijn eigen natuurlijke bekwaamheden verricht werd, want dit wordt door de tekst aangewezen. 'De farizeeër', zegt de tekst, 'staande, bad dit bij zichzelf, ' bij zichzelf of door zichzelf, hetgeen betekenen kan, of dat hij zacht sprak, of dat hij dit gebed deed uit kracht van zijn natuurlijke bekwaamheden. 'Ik zal met de geest bidden,' zegt Paulus. 1 Corinthiërs 14:15. De farizeeër bad door zichzelf, zegt Christus. Het is heden ten dage ook verwonderlijk algemeen, dat de mensen onvoorbereid bidden. Uit een boek of naar een vooraf overdachte, bepaalde vorm te bidden, is nu uit het gebruik. Hij wordt nu voor niets geacht, die niet ten alle tijde, met een minuut voorbereiding, een gebed kan doen van een half uur lang. Ik ben niet tegen het onvoorbedachte gebed, want ik geloof, dat het de beste wijze van bidden is, maar toch heb ik vrees, dat er een grote menigte zulke gebeden gedaan worden, voornamelijk op preekstoelen en in openbare samenkomsten, zonder dat daarin de ademtocht van de Heilige Geest is: want als een farizeeër van ouds alzo kon doen, waarom zou een farizeeër dan nu hetzelfde niet kunnen? Verstand, en rede, en begrip wordt nu tot een zeer grote hoogte opgeschroefd, en daarbij ontbreekt het de mensen niet aan woorden, of inbeeldingen, of hoogmoed, om hen alzo te doen handelen.

Groot is in deze dagen de formaliteit van de godsdienst, en gering is de kracht ervan. Nu, waar veel vorm en weinig kracht is, en dit was er ook onder de Joden, in de tijd van onze Zaligmaker Jezus Christus, daar zijn de mensen in de hoogste mate in de verzoeking om huichelaar te worden, want niets weerstaat zo juist en rechtstreeks de huichelarij, als de kracht en de heerlijkheid van de dingen, welke wij belijden. En evenzo aan de tegenovergestelde zijde, niets biedt grotere verzoeking tot huichelarij, dan een vorm van de kennis der dingen zonder de kracht daarvan. Ook kan er heden ten dage niet veel van de kracht en de smaak van de dingen van het evangelie bij de belijders, ik spreek nu niet van allen, gezien worden, als hun denkbeelden en hun wandel met elkaar vergeleken worden. Hoe hoogmoedig, hoe gierig, hoe gelijkvormig aan de wereld in voorkomen en klederdracht, in woorden en daden, zijn de meesten van de voornamen belijders van onze tegenwoordigen tijd! Maar wanneer zij hun godsdienstplichten waarnemen, voornamelijk het gebed, dan zou men, naar hun woorden en gedragingen te oordelen, bijna denken dat het engelen in de hemel zijn. Maar zulke dingen moeten in geveinsdheid verricht worden, gelijk ook met de verrichtingen van de farizeeër het geval was.

DE FARIZEEËR, STAANDE, BAD DIT BIJ ZICHZELF

En, dat er gezegd wordt: hij bad bij zichzelf, kan betekenen, dat hij in zijn gebed niet verder ging dan zijn verstand en zijn rede, zijn gevoel en zijn vleeselijke bevatting zich strekten. In waarheid, het gebed van een Christen laat dikwijls verstand en rede, gevoel en vleeselijke bevatting achter zich, en gaat voort met geloof, hoop en begeerten om te kennen datgene, waarvan wij voor het tegenwoordige onkundig zijn, en omtrent hetwelk ons verstand, ons gevoel, onze rede, enz. vreemdelingen zijn. De apostel zegt wel: 'Ik zal met het verstand bidden,' 1 Corintheërs 14:15, maar dan moet het opgevat worden als een geestelijk verlicht verstand. Ik zeg, het moet alsoo verstaan worden, omdat het natuurlijk verstand, juist als zodanig, de dingen van de Geest Gods, wanneer ze aangeboden worden, niet begrijpt, en er dus niet om kan bidden, want zij zijn dezulken dwaasheid. 1 Corintheërs 2:14.

Een geestelijk verlicht verstand nu kan op deze wijzen in het gebed werkzaam zijn.

1. Als overtuigd zijnde van de waarheid van het beslaan van de dingen, die des Geestes Gods zijn. Want overtuigd te worden van de waarheid en het bestaan van zulke dingen, komt van de Geest Gods, niet van de wet, het verstand of de rede. Corintheërs 2:10-12. Daar nu het verstand, door de Heilige Geest, overtuigd geworden is van de waarheid van het bestaan van zulke dingen, neigt het het hart om in het gebed om dezelve te roepen. Daarom zegt de apostel, dat hij met het verstand zou bidden.

2. Een geestelijk verlicht verstand is ook door de Heilige Geest overtuigd geworden van de uitnemendheid en heerlijkheid van de dingen, die des Geestes Gods zijn, en doet alsoo het hart met vuriger begeerten in deze plicht des gebeds ontvlammen, want er is een bovennatuurlijke uitnemendheid in de dingen, die des Geestes zijn: 'En indien de

bediening des doods, (aan welke de farizeeër zich hechtte) in letters bestaande, en in stenen uitgedrukt, in heerlijkheid is geweest, alzo dat de kinderen Israëls het aangezicht van Mozes niet konden sterk aanzien, om de heerlijkheid zijns aangezichts, die teniet gedaan zou worden hoe zal niet veel meer de bediening des Geestes in heerlijkheid zijn? Want indien de bediening der verdoemenis heerlijkheid geweest is, veel meer is de bediening der rechtvaardigheid overvloedig in heerlijkheid. Want ook het verheerlijkte is zelfs niet verheerlijkt in dezen dele, ten aanzien van deze uitnemende heerlijkheid.’ 2 Corinthiërs 3:7-10. En de Geest Gods toont op zijn best iets van die uitnemende heerlijkheid dier dingen aan het verstand, dat Hij verlicht. Efeziërs. 1:17-19.

3. Het geestelijk verlicht verstand heeft daardoor ook kennis ontvangen, dat deze uitnemende bovennatuurlijke dingen des Geestes verbondsgewijze in Christus gegeven worden aan hen, die God liefhebben, die van Hem geliefd worden. ‘Doch wij hebben niet ontvangen, ‘ zegt Paulus, ‘de geest der wereld, (welke de farizeeër had) maar de Geest, die uit God is, opdat wij zouden weten de dingen, die ons van God geschonken zijn.’ 1 Corinthiërs 2:12. En deze wetenschap dat de dingen des Geestes Gods ons van God geschonken zijn, stort nog meer vrijmoedigheid, meer kracht en groter vertrouwen uit in het hart om te vragen om hetgeen het mijne is door een gift, een vrijwillige gift van God in zijn Zoon. Maar aan al deze dingen was de farizeeër volkomen vreemd, hij kende noch de Geest, noch de dingen des Geestes, en moest daarom het oordeel, en de barmhartigheid, en het geloof wel nalaten, Mattheus 23:23, Lukas 11:42 en in het gebed met zichzelf te rade gaan, en met zichzelf alleen, ten aanzien van zijn verstand, zijn gevoel, zijn rede en vleselijke overlegging. Hij bad, staande, dit bij zichzelf. Hij bad aldus, tot zichzelf sprekende, want zo kan het ook, naar ik denk, verstaan worden. Er wordt van de onrechtvaardige rechter gezegd, dat hij bij zichzelf zei: Hoewel ik God niet vrees, en geen mens ontzie, enz. Lukas 18:4. Dat is, hij zei dit tot zichzelf zo ook wordt er van de farizeeër gezegd, dat hij bij zichzelf bad. God en de farizeeër waren daar niet bijeen, het was alleen de farizeeër en hijzelf. Paulus wist niet waarom hij bidden zou, als niet de Heilige Geest Zich met hem verenigde, met hem sprak, en hem hielp met onuitsprekelijke verzuchtingen. Maar de farizeeër had daar geen behoefte aan, het was genoeg dat hij en hij zelf zich in dit werk bijeen bevonden, want hij meende zonder twijfel dat hij en hijzelf het met elkaar af konden.

Hoe menigmaal heb ik gehoord, dat mannen en vrouw uit vroegere dagen bij zichzelf bezig waren, wanneer zij zich geheel alleen in een afzonderlijke kamer of op een eenzaam pad bevonden, en in hetgeen zij voor de dag brachten, waren zij soms aan het redeneren, soms aan het bestraffen, soms aan het pleiten, soms aan het bidden en soms aan het zingen, en toch geschiedde dit alles bij henzelf, terwijl zij geheel alleen waren. Maar het geschiedde nochtans zo, dat iemand, die hen niet zag, wel tot het besluit moest gekomen zijn, dat zij met anderen aan het spreken, zingen en bidden waren, terwijl toch alles wat zij zeiden bij henzelf geschiedde en zij noch toehoorder, noch toeschouwer hadden.

Evenzo was de farizeeër bij zichzelf bezig, hij en hijzelf volbrachten op dat tijdstip de plicht des gebeds. Nu merk ik op, dat de mensen gewoonlijk, wanneer zij tot of bij zichzelf spreken, zich er zeer op toeleggen om zichzelf te behagen. Daarom wordt er

gezegd, dat er een mens is, die 'zichzelf vleit in zijn ogen, als men zijn ongerechtigheid bevindt, die te haten is.' Psalm 36:2. Hij vleit zichzelf in zijn eigen weg, zoals zijn verstand en zijn vleselijke redenering hem voorschrijft, en hij kan het even goed doen in het gebed als op elke andere wijze. Sommige mensen horen op zodanige wijze preken aan, en passen ze zodanig toe, dat zij zichzelf behagen, en sommige mensen bidden, maar vermijden zulke woorden en gedachten in het gebed, welke hen niet behagen.

O hoe vele mensen spreken alles wat zij uiten in het gebed, meer tot zichzelf of tot hun toehoorders, dan tot God, die in de hemel woont! En dit beschouw ik als de wijze, ik bedoel iets van de wijze van het bidden van de farizeeër. Wel is waar maakte hij melding van God, gelijk ook anderen doen, maar hij bad bij zichzelf tot zichzelf, in zijn eigen geest en zoals het voor hemzelf aangenaam was, gelijk de stof van zijn gebed aanwijst. Want was het niet aangenaam voor deze huichelaar, meent gij, aldus op deze tijd goed van zichzelf te spreken?

Ongetwijfeld was het dat. Kinderen en dwazen zijn ook te dezen aanzien van dezelfde geaardheid als de huichelaars, ook zij houden er van om zonder grond, even als de farizeeër, zichzelf te vleien in hun ogen. Maar niet hij, die zichzelf prijst, is beproefd. O God! ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen, rovers, onrechtvaardigen, overspelers, of ook gelijk deze tollenaar, enz. Aldus begint hij zijn gebed, en dit is, gelijk vroeger werd aangewezen, een gebed van de hoogste rang. Want een gebed te doen, dat alleen bestaat uit dankzegging, en in dat gebed de oorzaak van die dankzegging uit te spreken, is de hoogste wijze van spreken, en schijnt gedaan te worden in het sterkste geloof, enz. in het diepste besef der dingen. En zodanig was het gebed van de farizeeër, alleen ontbrak het hem aan een wezenlijke grond voor zijn dankzegging, te weten, het ontbrak hem aan bewijs van hetgeen hij zei, dat hij niet was gelijk de andere mensen, tenzij hij bedoelde, hetwelk hij niet deed, dat hij tot de slechtste mensen behoorde. Want de beste mensen van nature en de slechtsten zijn allen gelijk. 'Wat dan?' zegt Paulus, 'zijn wij uitnemender? In het geheel niet.' Romeinen 3:9. De grond voor zijn dankbaarheid was also onhoudbaar, en daarom berustte zijn dankbaarheid op een onwaarheid, en werd also geveinsd en een vleien van zichzelf, en kon niet aangenaam zijn aan de God des hemels.

Daarenboven schreef de farizeeër in dit hoge gebed iets aan God toe, hetwelk hij volstrekt niet als waarheid kon aannemen, te weten, dat het door onderscheidende liefde en gunst van God was, dat hij zo goed was als hij meende te zijn: 'O God! ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen.' Ik dank U, dat Gij mij beter gemaakt hebt dan anderen. Ik dank U, dat mijn toestand zo goed is, en dat ik zover boven mijn naaste verheven ben.

ER VLOEIEN VERSCHIEDENE DINGEN UIT DIT GEBED VAN DE FARIZEEËR VOORT, DIE WAARD ZIJN DOOR ONS TE WORDEN OPGEMERKT

Zoals:

Ten eerste. Dat de Farizeeën en geveinsden er niet van houden om zichzelf als zondaren aan te merken, wanneer zij voor God staan. Zij verkiezen liever zichzelf bij Hem aan te prijzen als deugdzame en heilige personen, soms zeggende en menigvuldiger denkende, dat zij

rechtvaardiger zijn dan anderen. Ja, het schijnt volgens het Woord, dat het natuurlijk, erfelijk en al zo algemeen is, dat de geveinsden bij zichzelf vertrouwen, dat zij rechtvaardig zijn, en dan anderen veroordelen, dit is de grondslag, op welke deze gelijkenis is gebouwd: 'En Hij zei ook, ' zegt Lucas, 'tot sommigen, die bij zichzelf vertrouwden, dat zij rechtvaardig waren, en de anderen niets achtten, deze gelijkenis.' Vers 9.

Ik zeg, de geveinsden houden er niet van om aan hun zonden te denken, wanneer zij voor het aangezicht Gods staan, maar gaan liever hun onderscheidene goede zaken opsieren, en ze God aanbieden, terwijl zij het wagen daarmee te staan of te vallen.

Ten tweede. Dit gedrag van de farizeeër voor God doet ons zien, dat zedelijke deugden, en de grond ervan, welke is de wet, indien men daarop vertrouwt, 's mensen geest verblindt, zodat hij door dezelve de weg tot de gelukzaligheid niet kan bemerken. Terwijl Mozes gelezen wordt, en men op zijn wet en de gerechtigheid vertrouwt, licht er een deksel op hun hart. Want tot op de dag van heden blijft hetzelfde deksel, ' zegt Paulus, 'in het lezen van het oude testament, zonder ontdekt te worden, hetwelk door Christus teniet gedaan wordt. Maar tot de huidige dag toe, wanneer Mozes gelezen wordt, licht er een deksel op hun hart.' 2 Corinthiërs 3:14-15. En dit is de reden waarom zoveel zedige mensen, die versierd zijn met burgerlijke en zedelijke gerechtigheid, nochtans zo onkundig zijn van zichzelf en van de weg des levens door Christus. De weg der werken en de gerechtigheid van het vlees, welke is de gerechtigheid der wet, verblindt hun geest, sluit hun ogen, en is oorzaak, dat hun de gerechtigheid ontgaat, welke zij zo vurig najagen. Hun zinnen zijn verhard geworden, zegt de tekst. De zinnen van wie? Wel, van hen, die zich hechtten aan de gerechtigheid der wet, en deze zochten.

De farizeeër nu was zodanig iemand, hij rustte in de wet, hij beroemde zich in God en vertrouwde bij zichzelf, dat hij rechtvaardig was. En dit alles kwam voort uit die blindheid en onkunde, waarmee de wet zijn geest vervulde, want het is der wet niet vergund de bediening des levens en des lichts, maar wel die des doods te zijn, wanneer zij spreekt, en der duisternis, wanneer men op haar vertrouwt, opdat de Zoon van God de voorrang zou hebben in alle dingen. Daarom wordt er gezegd: 'Doch zo wanneer het tot de Heere zal bekeerd zijn, zo wordt het deksel weggenomen.' 2 Corinthiërs 3:16.

Ten derde. Wij kunnen uit dit gebed zien de kracht van het ijdele vertrouwen, het geeft een mens de moed om in een leugen voor God te staan, het geeft een mens de moed zijn vertrouwen te stellen op zichzelf en op hetgeen hij heeft gedaan, ja, voor Hem te pleiten op zijn eigen goedheid in plaats van op Gods barmhartigheid. Want de farizeeër was niet slechts iemand, die zichzelf rechtvaardigde voor de mensen, maar iemand, die zichzelf rechtvaardigde voor God. En dat hij zichzelf also voor God rechtvaardigde, wat anders was daarvan de oorzaak, dan dat ijdele vertrouwen, dat hij had op zichzelf en op zijn werken, welke beide bedrog en leugen waren voor hemzelf. Maar, zeg ik, de stoutheid van de man was wonderbaarlijk, want hij stond daar met een leugen in zijn rechterhand, en beriep zich op zijn eigen goedheid. Maar behalve deze zijn er nog vier andere dingen, welke in het gebed van de farizeeër opgesloten zijn.

Ten vierde. Door dit gebed eigent de farizeeër zich de bekering toe, hij eist ze op voor zichzelf en voor zijn medegenoten. Ik ben niet, zegt hij, gelijk de andere mensen, dat is, in onbekeerdheid, in een staat van zonde, toorn en dood. En dit moet zijn bedoeling zijn: want de godsdienst van de farizeeër was niet gegrond op enig bijzonder, natuurlijk voorrecht. Ik bedoel niet enkel, niet alleen daarop, maar op een instemming met die beginselen, denkbeelden, gevoelens, besluiten, overleveringen en leringen, welke zij onderwezen onderscheiden van de ware en heilige leringen der profeten. En zij maakten zich discipelen door zulk een leer, mensen, welke zij konden boeien door die beginselen, wetten, leringen en overleveringen. En daarom wordt er van dezulken gezegd, dat zij van de sekte der farizeeën waren, Dat is, de leerlingen en discipelen van hen, welke tot hen en tot hun leer bekeerd waren. O het is gemakkelijk de bekering zich toe te eigenen voor zielen, die niet weten wat bekering is. Het is gemakkelijk, zeg ik, om de bekering tot God te leggen op echte wettische, of ceremoniële of bedrieglijke bodem, op zulk een bodem, die zinken zal onder de last, die daarop geleegd wordt, Op zulk een bodem, welke niet bestaan zal, wanneer hij onder de toetssteen Gods gebracht wordt, noch het uithouden zal tegen de regen, de wind en de vlooden, welke verordend zijn hem op de proef te stellen, om te onderzoeken of hij waar of vals is. De farizeeër staat hier op een veronderstelde bekering tot God. 'Ik ben niet gelijk de andere mensen, ' maar beide hij en zijn bekering worden verworpen door het vervolg van de gelijkenis: 'Dat hoog is onder de mensen, is een gruwel voor God.' Lukas 16:15. Dat is, die bekering, waarmee de mensen, als mensen, zichzelf vleien dat zij die bezitten, is een gruwel in de ogen van God. Maar de farizeeër wil doorgaan voor een bekeerd mens, hij wil meer voor de hemel te vertonen hebben dan zijn naaste: 'Ik ben niet gelijk de andere mensen, ' te weten, in een staat van zonde en veroordeling, maar in een staat van bekering en zaligheid. Maar zie hoe jammerlijk deze sekte, deze godsdienst de mensen misleidde. zij maakte hen kinderen der hel, tweemaal meer dan zij vroeger waren, en dan hun leraars waren. Mattheus 23:15. Dat is, hun leer verwekte zulk een verblindheid, zulk een ijdel vertrouwen, en zulk een ongegronde stoutmoedigheid in hun discipelen, dat zij doortrokken werden met een vals denkbeeld van de bekering, hetwelk hun tot verdoemenis strekte.

Ten vijfde. In deze woorden zien wij de farizeeër zich niet slechts de bekering toe-eigenen, maar zich ook in die bekering verheugen: 'O God! ik dank U , ' zegt hij, 'dat ik niet ben gelijk de andere mensen , ' welke uitdrukking ons te kennen geeft, dat hij in

zijn bekering roemde, hij trok zijn staat in het minst niet in twijfel, maar leefde in de blijdschap van de zekerheid, waarin zijn ziel zich, naar hij zich voorstelde, door zijn bekering bevond. O God! ik dank U, zegt hij, ik ben niet in de staat van zonde, dood en verdoemenis, gelijk de onrechtvaardigen, en gelijk met deze tollenaar het geval is. Maar welk een sterke misleiding! zich toe te vertrouwen aan een spinnenweb, en te menen, dat enige van de fijnst gesponnen werken van het vlees voldoende zouden zijn om de ziel te ondersteunen in, bij en onder het oordeel Gods. 'Daar is een geslacht, dat rein in zijn ogen is, en van zijn drek niet gewassen is.' Spreuken 30:12. Deze tekst kan op niemand zo geschikt toegepast worden als op de farizeeër en op diegenen, die in des farizeeërs voetstappen treden, en die verzwolgen zijn door zijn inbeeldingen en door de heerlijkheid van zijn eigengerechtigheid.

Zo wederom: 'Er is een weg, (een weg ten hemel) die iemand recht schijnt, maar het laatste van die zijn wegen des doods.' Spreuken 14:12. Dit wordt ook vervuld in deze soort van mensen, aan het einde van hun weg is de dood en de hel, niettegenstaande hun vertrouwen, dat hun staat goed is.

Wederom: 'Er is een, die zichzelf rijk maakt, en niet met al heeft.' Spreuken 13:7. Wat kan duidelijker zijn uit al deze teksten, dan dat sommige mensen, die buiten de weg zijn, menen, dat zij zich daarop bevinden, en dat sommige mensen van zichzelf menen, dat zij rein zijn, welke zich nog in hun drek bevinden, en sommigen van zichzelf menen, dat zij rijk zijn voor de toekomstige wereld, welke nochtans arm, en ellendig, en jammerlijk, en blind en naakt zijn.

Aldus dacht de arme, blinde, naakte, geveinsde farizeeër van zichzelf, toen God dreigde hem te zullen vernederen. Ja, hij dacht also van zichzelf, en verblijdde zich daarin, terwijl hij inderdaad afdaalde tot de kamers des doods.

Ten zesde. Volgens deze woorden schijnt de farizeeër het aan de goedheid van God toe te schrijven, dat zijn staat goed is. Ik ben niet gelijk de andere mensen, en ik dank God daarvoor. O God! zegt hij, ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen. Hij dankte God, terwijl God niets voor hem had gedaan. Hij dankte God, terwijl de weg, waarop hij zich bevond, niet door God voorgeschreven, maar een uitvinding van hemzelf was. Evenzo dankt de vervolger God, dat hij op die weg der geweldenarij gebracht was, waarop de duivel hem gevoerd had, toen hij de kerk van God verwoestte en verscheurde: 'Welker bezitters hen doden, ' zegt de profeet, 'en houden het voor geen schuld, en een ieder dergenen, die ze verkopen, zegt: Geloofd zij de HEERE, dat ik rijk geworden ben!' Zacheria 11:5. In herinner mij, dat Luther placht te zeggen: 'In de naam van God begint alle onheil.' Alles moet aan God worden toegeschreven, de bekering van de farizeeër moet aan God worden toegeschreven, het recht of liever de snoodheid van de gewelddadige vervolging tegen Gods volk moet aan God worden toe geschreven. 'O God! ik dank U, ' en geloofd zij God, is het slot van des ketters lied. Zo wederom schrijft de man van de vrije wil alles toe aan God, de Kwaker, de Ranter, de Sociniaan, enz., allen schrijven alles aan God toe. 'O God! ik dank U, ' is in de mond van iedereen, en moet te pas gebracht worden bij elke dwaling, misleiding en verdoemelijke leer, die er in de wereld is. Maar de naam van God en hun leer, Godsverering en handelwijze hangt

samen, evenals de naam van God met de leer van de farizeeër samenhangt, dat is, er bestaat in het geheel geen samenhang daar tussen, want God heeft hun beginselen niet voorgesteld, ook erkent Hij ze niet, ook heeft Hij ze niet geboden, ook brengt Hij daardoor niet de minste genade of barmhartigheid tot hen, maar verwerpt ze veeleer, en houdt ze voor Zijn vijanden en voor de verwoesters der wereld.

Ten zevende. Wij komen in de volgende plaats tot de grond van dit alles, en die is, datgene, waartoe de farizeeër het gebracht had. Te weten, dat hij geen rover, onrechtvaardige, overspeler, noch ook gelijk deze tollenaar was, en dat hij tweemaal per week vastte en tienden betaalde van alles wat hij bezat. Zodat gij ziet, dat hij aanspraak maakt op een dubbele grondslag voor zijn zaligheid, op een zedelijke en op een ceremoniële, maar beide zeer zwak en krachteloos. Wat aangaat de eerste van zijn grondslagen, wat is het meer, indien alles waar is wat hij zegt, dan dat hij enige duimen verwijderd is van de snoodste mensen in hun snoodste handelingen, een zeer magere zaak om daarop mijn vertrouwen op de hemel te bouwen. En wat aangaat het tweede deel van zijn grond voor het leven, wat is het anders dan een tweetal ceremoniën, indien het dat nog maar is. Het eerste is van twijfelachtige waarde als een zaak, welke niet op Gods wet gegrond is, en het tweede is zodanig, dat het behoort tot de duisterste soort der ceremoniën, welke de Heere Jezus prediken en aankondigen. Maar veronderstel, dat zij de beste waren, en dat zijn gelijkvormigheid van dezelve volkomen was, dan waren zij nog nimmer verordeneerd om door haar ten hemel te gaan, en alzo vormden zij slechts een grondslag in het zand. Maar alles kan sommigen mensen tot een grondslag en tot ondersteuning dienen voor hun zielen, en tot datgene, waarop zij hun hoop op de hemel bouwen.

Ik ben geen dronkaard, zegt men, geen leugenaar, geen vloeker, geen dief, en daarom heb ik, God zij gedankt, hoop op de hemel en de heerlijkheid. Ik ben geen rover, geen overspeler, geen onrechtvaardige, noch ook ben ik gelijk deze tollenaar, en daarom hoop ik naar de hemel te gaan, Helaas! arme mensen, dat gij van deze dingen voorzien zijt, zal dat u redden van het donderende geluid en de geweldige uitbarsting van de toorn van God op de zonde en de zondaars in de dag, die branden zal gelijk een oven? Neen, neen, niets kan in die dag een mens beschutten voor de zware straffen van die wraak, dan alleen de gerechtigheid Gods, welke niet de gerechtigheid der wet is, hoe deze ook moge genoemd of opgesierd worden met al die ijdele tooi, welke de hoofden en de inbeeldingen der mensen kunnen uitvinden, want dat is slechts de gerechtigheid van de mens.

DES MENSEN GERECHTIGHEID VERWORPEN. DE TOEGEREKENDE GERECHTIGHEID VAN CHRISTUS ALLEEN NODIG EN VOLDOENDE TER RECHTVAARDIGING

Maar, o gij blinde farizeeër, daar gij zo vol vertrouwen zijt, dat uw staat goed is, en dat uw gerechtigheid die is, welke bestaan zal in de dag, dat zij door het vuur beproefd zal worden, 1 Corintheërs 3:13, laat mij nu met u over de gerechtigheid handelen. Mijn verschrikking zal u niet vervaard maken, ik ben geen God, maar een mens gelijk gij zijt, beiden zijn wij geformeerd uit het stof.

Ten eerste, wanneer zijt gij begonnen rechtvaardig te zijn? Was het voor of nadat gij een zondaar geweest waart? Niet daar voor, durf ik zeggen, maar indien het was na die tijd, dan hebben de zonde, waarmee gij uzelf voor die tijd bezoedeldet, u onbekwaam gemaakt om wettische gerechtigheid voort te brengen. Want de zonde, waar zij is, bezoedelt, verontreinigt en bederft de gehele mens, daarom kunt gij door latere daden van gehoorzaamheid uzelf niet tot een rechtvaardige maken in het oog van die God, tot wie gij u nu vermeent staande te bidden. Weliswaar kunt gij uw onreinheid bedekken, en uw graf bepleisteren, want dat zullen daden van latere gehoorzaamheid doen, ofschoon de zonde voorafgegaan is. Maar, farizeeër, God kan door het witte van deze wand heen zien tot de onreinheid, die zich daar binnen bevindt, God kan ook door de beschildering en versiering van uw sierlijk graf heen zien tot de doodsbeenderen, die zich daarbinnen bevinden, ook kan geen enkele van uw allerheiligste plichten, evenmin als zij het allen tezamen kunnen, het oog van de alziende Majesteit verblinden, zodat Hij niet al de onreinheid van uw ziel aanschouwen zou. Mattheus 23:27. Sta daar dus niet zo stout op, nu gij u voor Gods aangezicht bevindt, de zonde is bij u, en het oordeel en de rechtvaardigheid is bij Hem. Het past u dus veeleer dit leven uit uw hand te verachten en te verfoeien, en al uw verrichtingen slechts schade en drek te achten, en te zoeken rechtvaardigd te worden door de gerechtigheid van een ander, in plaats van die van uzelf.

Dit is de weg om beveiligd te worden Ik zeg, blinde farizeeër, dit is de weg om beveiligd te worden voor de toekomstige toorn. Er is niets zekerder dan dit, dat God, ten aanzien van de rechtvaardiging van de vloek der wet, 's mensen gerechtigheid, vanwege haar zwakheid en onprofijtelijkheid, verworpen heeft, en in de plaats daarvan de heerlijke gerechtigheid van Zijn Zoon heeft aangenomen, omdat die, en die alleen, inderdaad algemeen, volkomen en gelijk is met Zijn rechtvaardigheid en heiligheid. Dit is in zeker opzicht de inhoud van de gehele bijbel, en moet daarom wel de stelligste waarheid zijn. Nu dan gij Farizeeër, ik raad u, terwijl gij bezig zijt te bidden, dat gij bij uzelf overdenkt wat God het meest behaagt, en het antwoord zal spoedig gegeven zijn. De beste gerechtigheid, voorzeker de beste gerechtigheid, want dat zal uw rede u bekend maken. Vraag daarna uzelf af, terwijl gij nog met uw godsdienstplichten bezig zijt: Maar wie heeft de beste gerechtigheid? En het antwoord daarop zal eveneens spoedig gevonden zijn, te weten, Hij, die in zijn persoon met God gelijk is, en dat is Zijn Zoon Jezus Christus. Die afgescheiden is van de zondaren, en hoger dan de hemelen geworden, en dat is Zijn

Zoon Jezus Christus. Die geen zonde deed, en in wiens mond geen bedrog werd gevonden, en er is nooit een zodanige in de wereld geweest, dan alleen de Zoon van God, Jezus Christus.

Wanneer gij, farizeeër, dit nu gedaan hebt, vraag dan wederom, terwijl gij met de uitoefening van uw godsdienst bezig zijt: Maar wat moet er met deze beste gerechtigheid, de gerechtigheid van Jezus Christus, geschieden? En het antwoord zal gereed zijn. zij moet door een daad van de soevereine genade Gods aan de zondaar overgemaakt worden, die zich daarop verlaat ter rechtvaardigmaking van de vloek der wet. Hij is ons van God geworden tot rechtvaardigheid. 1 Corintheërs 1:30. 'Want die, die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem.' 2 Corintheërs 5:21. Want het einde der wet is Christus, tot rechtvaardigheid een ieder, die gelooft.' Romeinen 10:4. Dit geschied en vastgesteld zijnde, ga dan weer, gij farizeeër, met de vraag tot uzelf inkeren: Is het hoogst veilig voor mij op deze gerechtigheid van God te vertrouwen? Op deze gerechtigheid van de Godmens, op deze gerechtigheid van Christus? Voorzeker is het dat. Aangezien zij, volgens de tekst, voor de beste gerekend wordt, en voor die, welke God het meest behaagt, aangezien zij die gerechtigheid is, van welke God heeft aangewezen, dat zondaren daardoor gerechtvaardigd zullen worden. Want in de Heere hebben wij gerechtigheid, indien wij geloven, en in de Heere worden wij gerechtvaardigd, en beroemen wij ons. Jesaja 45:24-25.

Ja zelfs, gij farizeeër, verondersteld al, dat uw eigen gerechtigheid even lang, even breed, even hoog, even diep, even volmaakt, even goed en in elk opzicht even goed is als de gerechtigheid van Christus, kunt gij dan, aangezien God ons met Zichzelf verkiest te verzoenen door Christus, kunt gij dan trachten door uw eigen gerechtigheid uzelf met God te verzoenen, zonder dat gij schuldig staat aan het aantasten, of tenminste aan het smaden van deze gerechtigheid van Christus voor God? Zoudt gij, indien die veronderstelling waarheid was, niet schuldig staan, zo gij vanwege uw eigen gerechtigheid de aanneming van uw persoon eistet, tegengesteld aan Gods bedoeling?

Veronderstel, dat een koning iemand verkozen heeft om rechter te zijn in het land, en dat hij bepaald heeft, dat deze man rechter zal zijn in alle zaken, en dat overeenkomstig zijn uitspraak het vonnis van iedereen wezen zal. Veronderstel verder, zeg ik, dat na deze een ander man opslaat, en op zijn eigen hand besluit zijn eigen zaken zelf af te doen. Al is hij nu ook in ieder opzicht even bekwaam als de rechter, die door de koning is aangewezen, ja, verondersteld ook, dat hij even billijk en rechtvaardig handelt, zo zou toch het opwerpen van zichzelf tot rechter een belediging voor de koning en een daad van opstand zijn, en alzo een strafwaardige overtreding.

Welnu, gij farizeeër, God heeft bepaald, dat door de gerechtigheid van Zijn Zoon, en door die gerechtigheid alleen, mensen gerechtvaardigd zullen worden in Zijn oog van de vloek der wet. Heb daarom acht op uzelf, en welke uw gerechtigheid moge zijn, draag zorg ze niet, tot gevaar voor uzelf tegen de gerechtigheid van Christus over te stellen. Ik zeg, breng ze niet in, laat ze niet voor u pleiten voor de vierschaar Gods, en pleit gij evenmin voor haar in Zijn gericht, want gij kunt zulks niet doen, en onschuldig zijn.

Indien hij op zijn eigen gerechtigheid vertrouwt, hij heeft gezondigd, zegt Ezechiël. Let op de tekst: 'Als Ik tot de rechtvaardige zeg, dat hij zeker leven zal, en hij op zijn gerechtigheid vertrouwt, en onrecht doet, zo zullen al zijn gerechtigheden niet gedacht worden, maar in zijn onrecht, dat hij doet, daarin zal hij sterven.' Ezechiël 33:13.

Merk enige weinige dingen uit deze tekst op, en wel de hier volgende:

Ten eerste. Hier is sprake van een rechtvaardige, van een mens, op wie wij niet horen dat de God des hemels aanmerking maakt.

Ten tweede. Er wordt hier aan die mens de belofte gedaan, 'dat hij zeker leven zal, ' maar op deze voorwaarde, dat hij niet op zijn eigen gerechtigheid vertrouwt. Waardoor het duidelijk aan het licht treedt, dat de belofte des levens tot deze rechtvaardige niet geschiedt om der wille van zijn gerechtigheid, maar om der wille van iets anders, te weten, de gerechtigheid van Christus.

1. Niet om der wille van zijn eigen gerechtigheid. Dit is duidelijk, doordat ons toegelaten, ja geboden wordt, te vertrouwen op de gerechtigheid, die ons behoudt. De gerechtigheid Gods is tot allen en over allen, die geloven, zodat gij daarop uw vertrouwen moet stellen ter rechtvaardigmaking. Indien nu echter uw gerechtigheid, zo zij zeer volkomen was, u kon behouden, kon, ja behoort gij vrijmoedig uw vertrouwen daarop te vestigen. Maar aangezien het u verboden is daarop te vertrouwen, is het duidelijk, dat zij niet kan behouden, zodat het niet is om der wille van die gerechtigheid, dat de rechtvaardige behouden wordt. Romeinen 3:21-22.

2. Maar om der wille van iets anders, te weten, om der wille van de gerechtigheid van Christus, 'welke God voorgesteld heeft tot een verzoening, door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid, door de vergeving der zonden, die tevoren geschiedt zijn, onder de verdraagzaamheid Gods: tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid in deze tegenwoordige tijd, opdat Hij rechtvaardig zij, en rechtvaardigende diegenen, die uit het geloof van Jezus is.' Romeinen 3:25-26. Zie ook Filippenzen 3:7-9. Als de rechtvaardige, 'op zijn gerechtigheden vertrouwt, en onrecht doet, zo zullen al zijn gerechtigheden niet gedacht worden, maar in zijn onrecht, dat hij doet (door te vertrouwen op zijn eigen gerechtigheid), daarin zal hij sterven.

Merk nog verder op.

1. Dat er meer kracht in één zonde gelegen is om te verderven, dan in al uw gerechtigheid om u in het leven te behouden. Als hij op zijn eigen gerechtigheid vertrouwt, als hij er ook nog zo weinig op vertrouwt, indien hij er slechts op vertrouwt, zo zal al zijn gerechtigheid vergeten zijn, en door, en vanwege en in de zonde, die hij bedreven heeft door daarop te vertrouwen, zal hij sterven.

2. Merk ook op, dat er meer verdoemelijke zonden zijn dan die, welke tegen de wet der zeden zijn. In welk van de tien geboden is het vertrouwen op onze eigen gerechtigheid verboden? Toch is het een zonde. Het is daarom een zonde, welke door het evangelie

verboden wordt, en het staat in het nauwste verband met, ja, is de, of een wortel van het ongeloof zelf: 'Die niet gelooft, zal veroordeeld worden.' Maar die op zijn eigen gerechtigheid vertrouwt, gelooft niet, noch aan de waarde, noch aan de algenoezaamheid van de gerechtigheid van Christus om hem te behouden, daarom zal hij veroordeeld worden.

Maar hoe wordt het openbaar, dat hij, die op zijn eigen gerechtigheid vertrouwt, dit doet doordat hij twijfelt of geen geloof hecht aan de waarde of de algenoezaamheid van de gerechtigheid van Christus?

Ik antwoord:

Doordat, juist doordat hij op zijn eigen gerechtigheid vertrouwt. Een mens zal nooit gaarne verkiezen te vertrouwen op de slechtste hulp, wanneer hij gelooft, dat er betere bestaat, die even nabij is en even spoedig verkregen kan worden, en dat wel op even gemakkelijke, zo niet gemakkelijker voorwaarden. Indien hij, die voor het leven op zijn eigen gerechtigheid vertrouwt, geloofde, dat de gerechtigheid van Christus inderdaad dient tot rechtvaardigmaking, en dat deze gerechtigheid van Christus in zich alle genoegzaamheid bezit om dit gezegende werk te verrichten, wees er van verzekerd, hij zou datgene verkiezen, om daarop te leunen en te steunen en zijn ziel te wagen, waarvan hij zag dat het beste was en het meest voldoende om te behouden, voornamelijk wanneer hij tegelijk zag, (en dat zien moet hij, wanneer hij de gerechtigheid van Christus ziet) dat dit even spoedig kan verkregen worden, omdat het even nabij is, en op even gemakkelijke, neen, gemakkelijker voorwaarden dan 's mensen eigen gerechtigheid.

Ik zeg, hij zou dit spoediger verkiezen, vanwege het gewicht der zaligheid, de waarde der zaligheid, en de vreselijke ellende, welke tot in eeuwigheid het deel zal zijn van hem, die in deze zaak mistast. Het gaat hier om de hemel, het geldt hier het ontvlieden van de hel, de toorn en de veroemenis, zegt de ziel, en daarom wil ik, moet ik, durf ik niet anders kiezen dan dat, en dat alleen, waarvan ik geloof, dat het de beste en meest voldoende hulp is in een zaak van zulk een groot belang als het welzijn der ziel is. Hij, die op zijn eigen gerechtigheid vertrouwt, doet dit alzo, omdat hij niet gelooft aan de genoegzaamheid van de gerechtigheid van Christus om hem te behouden.

Zodat deze zonde van het vertrouwen op zijn eigen gerechtigheid een zeer grote en verdoemelijke overtreding is, omdat zij de gerechtigheid van Christus versmaadt, welke de enige gerechtigheid is, die voldoende is om ons van de vloek der wet te verlossen. Ook miskent zij de bedoeling des hemels en de uitnemendheid van de verborgenheid der wijsheid Gods, welke deze weg der zaligheid voor de mens heeft aangewezen. Wat zal ik zeggen? Zij zoekt ook God te beroven van de eer van de zaligheid des mensen. zij zoekt de kroon van het hoofd van Christus te nemen, en die op het hoofd van de huichelaar te zetten, geen wonder daarom, dat deze ene zonde van zulk een gewicht en van zulk een kracht is, dat zij die mens en zijn gerechtigheid in de hel doet verzinken, die daarop leunt of die daarop vertrouwt.

Maar farizeeër, ik behoef niet aldus tot u te spreken, want gij zijt niet de man, welke die gerechtigheid bezit, waarmee God genoeg neemt, welke ook nergens anders te vinden is dan bij Hem, die verordineerd is om de Zaligmaker van mensen te zijn, en deze is niemand anders dan Jezus, die genaamd wordt Christus. Uw gerechtigheid is een armzalig bewijsje, een snipper, ja nog niet eens zoveel als een snipper van de gerechtigheid. Uw eigen betuiging maakt u partijdig in de wet: want hier, in het midden van uw roemtaal, doet gij uzelf kennen als ledig en ontbloot, omdat gij niet kunt zeggen, dat gij alle gerechtigheid vervuld hebt. Welk een waanzinnigheid heeft u dan in de tempel gebracht om daar op een stoutmoedige wijze, staande, voor God u te beroemen, zeggende: 'O God! ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen.' Weet gij niet, dat hij, die één gebod verbreekt, al de geboden Gods verbreekt, en bij gevolg, dat hij, die niet al de geboden Gods onderhoudt, geen ervan onderhoudt? Zeg ik dit van mijzelf? zegt niet de Schrift hetzelfde?' Want wie de gehele wet zal houden, en in één zal struikelen, die is schuldig geworden aan allen.' Jakobus 2:10. Schaam u dan, ja schaam u.

Kent gij de God, met wie gij nu te doen hebt? Hij is een God, die, daar Hij rechtvaardig is, geen halve gerechtigheid voor hele kan aannemen, noch een kreupele gerechtigheid voor een vaardige, noch een zieke gerechtigheid voor een gezonde. Maleachi 1:8. En dit zo zijnde, hoe zou Hij dan datgene aannemen, hetwelk geen gerechtigheid is? Ik zeg, hoe zou Hij dan datgene aannemen, hetwelk in het minst geen gerechtigheid is, uitgezonderd een huichelachtige en geveinsde, want dat alleen is de uwe? En terwijl Christus gezegd heeft: Wanneer gij alles gedaan hebt, zegt: 'Wij zijn onnutte dienstknechten, ' hoe kwaamt gij er dan toe om te zeggen, voor gij één ding wel gedaan hadt: Ik ben beter, rechtvaardiger dan andere mensen?

Geloofdet gij, toen gij dit zei, dat God uw hart kende? Hadt gij dit tot de tollenaar gezegd, het was een hoge en verwaande uitdrukking geweest, maar dit voor God te zeggen, voor het aangezicht van God, terwijl Hij wist, dat gij een zondaar waart, een snode zondaar, van uw geboorte en van uw ontvanging af, bederft alles. Het werd gesproken om uw verwaandheid aan het licht te stellen, toen Christus zei: 'Gij zijt het, die uzelf rechtvaardigt voor de mensen, maar God kent uw harten.' Lukas 16:15.

Hebt gij hier wel acht op geslagen, dat God de vrucht beoordeelt naar het hart, waaruit zij voortkomt?' De goede mens brengt het goede voort uit de goede schat zijns harten, en de kwade mens brengt het kwade voort uit de kwade schat zijns harten.' Lukas 6:45. Ook kan men tot geen ander besluit komen, dan dat gij een kwaad mens zijt, en dat alzo al het goede, dat gij meent te bezitten, niets dan kwaad is. Want gij stelt het in de plaats van Jezus, en vermeet u uzelf daardoor aan de levende God aan te prijzen. Want gij hebt vertrouwd op uw schaduw van gerechtigheid, en ongerechtigheid bedreven. Uw zonde heeft uw gerechtigheid doen wegsmelten, en ze veranderd in niets dan slijk, of, zo gij wilt, ze gelijk gemaakt aan de morgendauw, die snel verdwijnt, zodat zij u geen heil kan aanbrengen, wanneer gij de zaligheid en het eeuwige leven van God zult begeren.

Maar verder, gij zegt, dat gij rechtvaardig zijt, maar dat zijn slechts ijdele woorden. Weet gij niet, dat uw ijver, welke het leven is van uw gerechtigheid, in vele dingen dwaas en

ongerijmd is? Wat betekent anders uw uitzinnigheid en uw razen tegen mensen, die evengoed zijn als gij zelf? Het is waar, dat gij er onwetend van zijt, dat zij goed zijn, kan u behoeden voor het bedrijven van de zonde, die onvergeeflijk is, dit zal u geenszins vlekkeloos doen zijn in het oog van God, maar zal beide u en uw gerechtigheid schuldig maken. Paulus, die eens een even brave farizeeër was als gij zijn kunt, noemt veel van die ijver, waarmee hij in die staat bezeten was en in welke uitoefening hij leefde, woede, ja, bovenmatige woede. Handelingen 26:9-11, Filippenzen 3:5, 6, en van dezelfde soort is veel van uw ijver. En dit moet wel zo zijn, want een man der wet, iemand, die de wet voorstaat en die daarin rust, moet een vervolger zijn, ja, een vervolger van rechtvaardige mensen, en dat wel uit ijver voor God, omdat er door de wet, vanwege de zwakheid, welke zij in u ontmoet, afkeer, bitterheid des geestes en toorn verwekt wordt tegen hem, die u rechtmatig van toorn beschuldigt, omdat gij verkiest te vertrouwen op uw eigen gerechtigheid, terwijl er door God voor een betere gezorgd is om ons te behouden. Galaten 4:28-31. Uw gerechtigheid is dus aan gebreken onderhevig, ja, uw ijver voor de wet en de lieden van de wet, heeft uitzinnigheid en woede met uw zedelijke deugden verenigd, en uw gerechtigheid tot ongerechtigheid gemaakt, hoe kunt gij dan oprecht zijn voor de Heere?

Verder, heeft niet de hoogmoed van uw geest in deze vurige en onzinnige ijver voor uw farizeese denkbeelden u op de gedachte gebracht, dat gij in staat zijt om meer te doen dan God u heeft bevolen, en alzo in staat om uzelf rechtvaardiger te doen zijn, dan God eist dat gij zijn zoudt? Wat anders is de oorzaak van uw bijvoeging van wetten bij Gods wetten, van voorschriften bij Gods voorschriften, en van overleveringen bij Gods inzettingen? Markus 7:8. Ja, hebt gij niet, door dit te doen, de wet beschuldigd van gebrek aan volmaaktheid, en alzo de God, die ze gaf, van gebrek aan wijsheid en getrouwheid jegens Zichzelf en u? Ja, wederom zeg ik, hebt gij niet, door alzo te handelen, God van onwetendheid beschuldigd ten aanzien van de regels, die er aan Zijn schepselen gegeven moesten worden, ten einde hun gehoorzaamheid volkomen te maken? En geeft niet bovendien deze uw onzinnige dwaasheid te kennen, dat, zo gij niet tussenbeide gekomen waart met de bundel van uw overleveringen, de gerechtigheid onvolmaakt geweest was, niet door de zwakheid van de mens maar door een belemmering in God, gelegen in de regels, die Hij ons tot rechtvaardigheid gaf?

Nu, wanneer gij over deze dingen goed hebt nagedacht, geef dan bij uzelf het antwoord op deze weinige vragen: Is dit geen verwaandheid? Is dit geen Godslastering? Is dit niet een veroordeling van God, opdat gij rechtvaardig zoudt zijn? En meent gij, dat dit inderdaad de weg is om rechtvaardig te zijn? Maar wederom, wat betekent het, dat gij uw eigen regels, wetten, rechten, inzettingen en verordeningen verkiest boven de regels, wetten, inzettingen en rechten van God? Meent gij, dat dit recht is? waarheen zal uw ijver, uw hoogmoed en uw dwaasheid u voeren? Is er meer redelijkheid, meer billijkheid, meer heiligheid in uw overleveringen, dan in de heilige, en rechtvaardige, en goede geboden Gods? Romeinen 7:12. Waarom dan, zeg ik, verwerpt gij het gebod Gods, om uw eigen overlevering te onderhouden? Ja, waarom woedt, en raast, en tiert gij, wanneer men uw wet of de regel die gij ingesteld hebt, en de overlevering van uw voorvaderen niet onderhoudt, en sluit nochtans uw ogen wanneer gij zelf leeft in de breuk van de wet Gods? Ja, waarom veroordeelt gij de mensen, wanneer zij uw wet niet onderhouden,

maar bedenkt een verontschuldiging, ja, pleit voor hen, die leven in de breuk van de wet Gods? Markus 7:10-13. Zal dit voor rechtvaardigheid doorgaan in de dag van God almachtig? Zal dit niet veeleer, gelijk een molensteen, die om uw hals gehangen wordt, u doen verzinken in de diepten der hel? O die blindheid, die waanzinnigheid, die hoogmoed en spijt, die er woont in de harten van die mensen, welke menen rechtvaardig te zijn!

Wederom, welke soort van gerechtigheid is dat toch, welke bestaat in een misplaatsing, en alzo bijgevolg in een mischatting van Gods geboden? Sommige zet gij te hoog, en andere te laag, gelijk gij in de tekst een ceremonie hebt gesteld boven het geloof, boven de liefde, en boven de hoop op de barmhartigheid Gods, terwijl, gelijk duidelijk blijkt, de laatst vermelde de gewichtigste zaken, zaken van de eerste rang zijn. Mattheus 23:23. Wederom, gij hebt het goud verkozen boven de tempel, die het goud heiligt, en de gave op het altaar boven het altaar, dat de gave heiligt. Mattheus 23:17. Wederom zeg ik, hoe moeten wij deze soort van gerechtigheid toch noemen? Welke rug zal voor zulk een kleed geschikt zijn, dat geheel en al verkeerd in elkaar gezet is? Even alsof de mouwen op de zakken genaaid moesten worden, en de zakken daar gezet moesten wezen, waar de plaats voor de mouw is. Ook kan er geen andere gerechtigheid voor de dag komen waar een verkeerd oordeel haar voorafgaat.

Dit misplaatsen van Gods wetten kan, zeg ik, niets anders te voorschijn brengen dan wanstaltige en misplaatste gehoorzaamheid. Het brengt inderdaad een monster voort, een wanstaltig wezen, een mol, een muis, een zwijn, al welke onreine dieren de Heere een gruwel zijn. Want zie, zegt Hij, zo gij aan het werk zult gaan, dat gij alle dingen maakt naar de afbeelding, die u op de berg getoond is. Plaats het geloof, waar het geloof moet wezen, een zedenwet, waar een zedenwet moet wezen, en een ceremonie waar een ceremonie moet wezen, want dit onderste boven keren der dingen zal geacht worden als het leem van de pottenbakker. En zult gij dit uw gerechtigheid noemen, ja, zult gij daarin staan, daarvoor pleiten, en een zaak van eeuwig belang wagen op zulk een nietig mengelmoes als dit is? O dwazen en blinden!

Maar laat ons verder de zaak een weinig meer van naderbij beschouwen. O blinde farizeeër! Gij staat op uw gerechtigheid, maar wat is uw bedoeling? Begeert gij genade voor uw gerechtigheid, of rechtvaardigheid voor uw gerechtigheid?

IN DE EERSTE PLAATS GENADE

Indien genade, welke genade dan? Tijdelijke dingen geeft God aan de ondankbaren en onheiligen, ook is Hij niet gewoon de wereld aan de mens te verkopen voor gerechtigheid. De aarde heeft Hij de mensenkinderen gegeven. Maar dit is het niet, gij begeert eeuwige genade voor uw gerechtigheid, gij wilt de gedachten van God er bij bepalen, welk een heilig, welk een goed, welk een rechtvaardig mens gij zijt, en geweest zijt. Maar Christus is niet gestorven voor de goeden en rechtvaardigen, ook is Hij niet gekomen om dezulken tot het bruiloftsfeest te roepen, dat de genade voor de wereld heeft bereid. 'Ik ben niet gekomen,' zegt Christus, 'om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekering.' Markus 1:27, Romeinen 5. Doch dit is uw pleidooi: O Heere God! ik ben een rechtvaardig mens, schenk mij daarom genade en een aandeel in U hemels koninkrijk. Wat bedoelt gij anders wanneer gij zegt: 'O God! ik dank u, dat ik niet ben gelijk de andere mensen?' Waarom verheugt gij u, waarom zijt gij verblijd, dat gij rechtvaardiger zijt, indien dit werkelijk het geval is, dan uw naaste, indien het niet is omdat gij meent, dat gij iets op uw naaste voorhebt, met betrekking tot de genade, en dat gij door uw gerechtigheid uzelf hebt ingedrongen in de genegenheden Gods en u een aandeel hebt verschaft in Zijn eeuwige gunst? Maar:

Wat, wat hebt gij gedaan door uw gerechtigheid? Ik zeg, wat hebt gij daardoor aan God gegeven? En wat heeft Hij uit uw hand ontvangen? Misschien zult gij zeggen: Gerechtigheid behaagt aan God. Maar ik antwoord: Neen, dat doet de uwe niet, met betrekking tot de rechtvaardiging van de vloek der wet, Tenzij ze even volmaakt is als de rechtvaardigheid, aan welke zij bewezen wordt, en als de wet, welke ze eist. Maar zulk een gerechtigheid is de uwe niet, neen, die van u is besmet, die van u is bevlekt, die van u doet u in Zijn ogen zijn als een gevlekte vogel. Uw gerechtigheid heeft ongerechtigheid bij uw ongerechtigheid gevoegd, omdat zij de oorzaak was, dat gij geen behoefte meende te hebben aan bekering, en omdat zij u de stoutmoedigheid gegeven heeft, u onbeschaamd voor het aangezicht van God te werpen, en u daar, namelijk voor Zijn heilige ogen, welke zo rein zijn, dat zij het kwade niet kunnen aanschouwen, Habakuk 1:13, heeft doen roemen, pochen en snoeven op uzelf en op uw walgelijke, verfoeilijke en stinkende onreinheid, want al onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijke kled, omdat zij voortvloeien uit iets, uit een hart, uit een mens, die onrein is. Maar, Wederom, begeert gij genade voor uw gerechtigheid? Voor wie begeert gij ze, voor een ander, of voor uzelf? Indien het is voor een ander, en het is het eigenaardigst, dat een rechtvaardig mens met zijn gerechtigheid voor een ander tussenbeide treedt, eerder dan voor zichzelf, dan werpt gij Christus uit Zijn plaats en uit Zijn ambt, en maakt uzelf tot een Zaligmaker in Zijn plaats, want een Middelaar is er reeds, namelijk een Middelaar tussen God en de mensen, en dat is de mens Christus Jezus.

Er is daarom geen behoefte aan uw tussenkomst met uw gerechtigheid opdat er iemand aangenomen worde tot rechtvaardiging van de vloek.

Maar pleit gij vanwege uw gerechtigheid voor genade voor uzelf? Wel, door dit te doen geeft gij te kennen:

Ten eerste. Dat uw gerechtigheid meer bij God kan uitwerken, dan uw zonden in staat zijn te doen. Ik zeg, dat uw gerechtigheid bij God kan uitwerken, dat Hij u bewaart voor de dood, meer dan uw zonden bij Hem kunnen uitwerken, dat Hij u daartoe veroordeelt. En indien dit zo is, wat volgt er dan anders uit, dan dat uw gerechtigheid meer is, en verricht is geworden in een meer volkomen geest, dan ooit met uw zonden het geval was? Maar dit te willen beweren zou zijn een leugen voor te staan, want er is geen mens, of hij zondigt terwijl hij een zondaar is met een meer volkomen geest, dan waarmee een goede mens de gerechtigheid kan volbrengen. Wanneer een zondaar zondigt, doet hij het met geheel zijn hart, en met geheel zijn gemoed, en met geheel zijn ziel, en met al zijn krachten, ook heeft hij in zijn gewone loop niets, dat hem bindt. Maar met een goed mens is het niet zo: elk en ieder deel van hem is niet, noch kan zijn, in elke goede plicht, die hij doet. Want als hij het goede wil doen, ligt het kwade hem bij. En wederom: 'Want het vlees begeert tegen de Geest, en de Geest tegen het vlees, en deze staan tegenover elkaar, alzo dat gij niet doet, hetgeen gij wildet.' Galaten 5:17. Indien nu een goed mens het goede niet kan doen met die volkomenheid en eenheid der ziel, met die eenheid en algemeenheid des gemoeds, als waarmee een kwaad mens de zonde doet, dan is zijn zonde zwaarder om hem te doen neerdalen in de hel, dan zijn gerechtigheid om hem op te heffen naar de hemel.

En wederom, zeg ik, indien de gerechtigheid van een goed mens voor zijn zonde onderdoet, zowel in getal als in gewicht en in maat, gelijk werkelijk het geval is, want een goed mens deinst terug en siddert bij de gedachte, dat God met hem in het gericht treedt, Psalm 143:2, dan is zijn ongerechtigheid meer dan zijn gerechtigheid. En wederom, zeg ik, indien de zonde van iemand, die waarlijk begenadigd is, en alzo van iemand, die de beste beginselen heeft, sterker en machtiger is om hem te verderven, dan Zijn gerechtigheid om hem te behouden, hoe zou het dan kunnen gebeuren, dat de farizeeër, die geen begenadigde maar een bloot vleselijke mens is, enigermate veranderd en beschilderd met enige weinige magere en zinledige formaliteiten, met zijn ledige, partijdige, huichelachtige gerechtigheid kon opwegen tegen zijn grote, machtige en zware zonden, die hem in elke staat en toestand hebben aangekleefd, om hem verfoeilijk te maken in het oog van God?

Ten tweede. Pleit gij vanwege uw gerechtigheid voor genade voor uzelf? Wel, door dit te doen geeft gij te kennen, dat gij genade verdient, en dat komt er bijna mee overeen alsof gij zegt: God is mij hetgeen ik vraag verschuldigd. De beste wijze, waarop dit verklaard kan worden, is, dat gij beveiliging zoekt voor de schrikkelijke vloek van God, als door de werken der wet, en voorzeker tussen Christus en de wet zult gij in de hel vallen. Romeinen 9, de drie laatste verzen. Want hij, die genade zoekt, als, en slechts als, uit de werken der wet, vertrouwt daarop niet geheel en al. Evenmin zoekt hij, welke die gerechtigheid najaagt, die hem moet behouden als uit de werken der wet, evenmin zoekt een zodanige het alleen, geheel en uitsluitend uit de handen der genade.

Zo dan, datgene, hetwelk u moet behouden, te zoeken, noch uit de handen der wet, noch uit de handen der genade, is voorzeker, het te zoeken waar het niet te vinden is, want er is geen middenweg tussen de gerechtigheid der wet en de genade Gods. Gij moet het ontvangen, of aan de deur van de wet, of aan de deur van de genade. Maar,

zegt gij, ik heb het liefst uit de handen van beide. Ik zal op geen van beide alleen vertrouwen. Ik heb gaarne twee pezen aan mijn boog. Indien een ervan, gelijk gij denkt, mij alleen kan helpen, dan zegt mijn verstand mij, dat beide mij beter kunnen helpen. Daarom zal ik rechtvaardig en goed zijn, en zal trachten mij door mijn goedheid aan te bevelen aan de barmhartigheid Gods: want zeker, hij, die iets van zichzelf heeft om hem in de gunst van zijn vorst te brengen, zal eerder zijn barmhartigheid en gunst verwerven, dan iemand, die tot hem komt ontbloot van alle goed.

Ik antwoord, Maar er zijn geen twee wegen naar de hemel, geen twee levende wegen, er is één verse en levende weg, welke Christus ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is, door Zijn vlees, en buiten die ene weg is er geen andere. Hebréeën 10:19-24. Waarom dan spreekt gij van twee pezen aan uw boog? Hoe zou het met hem gaan, die twee stoelen wou hebben om er op te zitten? Ja, de tekst zegt duidelijk, dat zij daarom geen gerechtigheid verwierven, omdat zij die zochten niet uit het geloof, maar als uit de werken der wet. Ziehier, zij worden door het evangelie afgewezen, omdat zij ze niet zochten uit het geloof, dat is, uit het geloof alleen. Wederom, de wet en de gerechtigheid der wet ontvliedt hen, en zij konden ze niet verkrijgen, ofschoon zij ze zochten, omdat zij ze niet zochten uit het geloof.

De genade is dus alleen te vinden in Jezus Christus! Wederom, de gerechtigheid der wet is alleen te verkrijgen door het geloof van Jezus Christus, dat is, in de Zoon van God is de gerechtigheid der wet te vinden, want Hij is, door Zijn gehoorzaamheid aan Zijn Vader, het einde der wet geworden tot rechtvaardigheid. En ter wille van Zijn wettische gerechtigheid, welke ook genoemd wordt de gerechtigheid Gods, omdat het God in het vlees van de Heere Jezus was, die ze vervulde, wordt genade en barmhartigheid van God uitgestrekt tot al wie zich door het geloof op God verlaat door deze Jezus, zijn gerechtigheid. En hierom is het, dat wij zo dikwijls lezen, dat deze Jezus de weg is tot de Vader. Dat God ons om Christus' wil vergeeft. Dat door de gehoorzaamheid van een velen tot rechtvaardigen gesteld zijn geworden. En dat door deze mens ons vergeving der zonden gepredikt wordt, en dat door Hem allen, die geloven, gerechtvaardigd worden van alle dingen, van welke zij niet konden gerechtvaardigd worden door de wet van Mozes.

Nu, ofschoon ik hier melding maak van gerechtigheid en genade, toch houd ik staande, dat er slechts één weg is, te weten, tot het eeuwige leven, welke weg, gelijk ik zei, Jezus Christus is, want Hij is de verse, de enige verse en levende weg tot de Vader der barmhartigheden, om genade te verkrijgen ten einde mij bekwaam te maken om bij Hem in de hemelen te zijn eeuwig en altoos.

Maar, zegt gij, ik wil in mijzelf rechtvaardig zijn, opdat ik iets moge hebben om mij bij God aan te bevelen, wanneer ik tot Hem ga om genade.

Ik antwoord: Maar gij blinde farizeeër, ik zeg u, dat gij het oogmerk Gods met het evangelie niet verstaat, hetwelk is, niet 's mensen gerechtigheid op de voorgrond te doen treden, gelijk gij droomt, maar de gerechtigheid van Zijn Zoon, en Zijn genade door Hem, te doen uitblinken. Inderdaad, indien het Gods oogmerk met het evangelie was,

de gerechtigheid des mensen te verheffen en te verhogen, dan zou hetgeen gij gezegd hebt te pas komen. Want wat groter waardigheid kan er aan de gerechtigheid des mensen gegeven worden, dan ze toe te laten? Ik zeg, wat groter waardigheid, dan dat God ze toelaat als een voorspraak, een tussenpersoon, een bemiddelaar, want alle deze zijn het, die bij God bewerken, dat Hij mij genade betoont.

Maar hieraan heeft God nooit gedacht, veel minder kon Hij met het evangelie deze bedoeling hebben: want de tekst loopt daar vlak tegen in. Niet uit de werken, niet uit de werken der gerechtigheid, welke wij gedaan heb ben, niet uit de werken, opdat niet iemand zou roemen, zeggende: Wel, ik mag mijn goed leven dankbaar zijn voor de genade. Het was gedeeltelijk ter wille van mijn eigen goede daden, dat ik genade verkregen heb om de hemel en de heerlijkheid binnen te gaan. Zal dit het refrein zijn van het lied des hemels? Of is het dit, dat samengesteld is door de blinkende hemelse heerschaar, en waarvan wij lezen in het heilige boek Gods? Neen, neen, dat lied luidt geheel anders en bevat veel betere tonen, daar het samengesteld is uit veel hogere en waarlijk hemelse stof: Want God 'heeft ons tevoren verordineerd tot aanneming tot kinderen, door Jezus Christus, in Zichzelf, naar het welbehagen van Zijn wil. Tot prijs der heerlijkheid van Zijn genade, door welke Hij ons begenadigd heeft in de Geliefde: in welke wij hebben de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving der misdaden, naar de rijkdom van Zijn genade.' Efeziërs 1:5-7. En het is nodig, dat de inhoud van het lied daarmee in overeenstemming zij, waarom er ook gezegd wordt, dat het lied des hemels aldus luidt: 'Gij zijt waardig het boek te nemen, en zijn zegelen te openen, want Gij zijt geslacht, en hebt ons Gode gekocht met Uw bloed, uit alle geslacht, en taal, en volk, en natie, en Gij hebt ons onze God gemaakt tot koningen en priesters, en wij zullen als koningen heersen op de aarde.' Openbaring 5:9, 10.

Er wordt niet gezegd, dat zij zichzelf verlost hebben, of geholpen hebben zichzelf te verlossen en te bevrijden, maar dat het Lam, het Lam, dat geslacht was, het Lam alleen, diegene was, die hen had verlost. Ook wordt er niet gezegd, dat zij zichzelf Gode tot koningen en priesters gemaakt hadden, om de een of andere verzoening, offerande of slachtoffer te brengen, maar dat hetzelfde Lam het tot de zodanigen had gemaakt. Want zij, gelijk door de tekst wordt aangewezen, waren in, onder, een wet, en niet beter dan de geslachten, talen, natiën en volken der aarde. Beter! Neen, geheel niet, zegt Paulus. Romeinen 3:9, hun afscheiding van hen geschiedde dus uit louter barmhartigheid, vrije genade, onverdiende ontferming en onderscheidende liefde, niet vanwege of ter oorzaak van de werken der gerechtigheid, welke iemand van hen heeft verricht, neen, zij waren allen gelijk. Maar deze, omdat zij beminden waren, werden, toen zij in hun bloed gewenteld lagen, overeenkomstig Ezechiël 16, door vrije genade afgezonderd. En, gelijk het heet in een andere schriftuur plaats, gekocht van de aarde en uit de mensen door bloed. Openbaring 14:3-4. Zodat de verlossing van de geduchte toorn van God, noch geheel, noch gedeeltelijk, toegeschreven moet worden aan de wet of aan al de gerechtigheid, die van haar komt, maar aan dit Lam Gods, Jezus, de Zaligmaker der wereld, want Hij is het, die ons verlost heeft van de toekomstige toorn, en dat naar de bepaling of aanwijzing Gods: 'Want God heeft ons niet gesteld tot toorn, maar tot verkrijging der zaligheid, door onze Heere Jezus Christus'. 1 Thessalonicenzen 5:9. Laat ieder daarom op zijn hoede zijn wat hij doet, en waarop hij de grond voor zijn zaligheid

bouwt: 'Want niemand kan een ander fundament leggen, dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus.' 1 Corintheërs 3:11.

Maar pleit gij nog gelijk gij vroeger deedt, en blijft gij daarop staan? Welnu, dan moet uw oogmerk het winnen van God, of Gods oogmerk moet het winnen van u. Uw oogmerk is, aan uw goed leven en aan uw goede daden een deel te geven van de eer van uw rechtvaardiging van de vloek. En Gods oogmerk is, al uw gerechtigheid weg te werpen op de straat, in het slijk en op de mesthoop. Gij zoekt de eer en beroemt u voor God, ja, gij begeerte en aandeel in de eer der rechtvaardigmaking, terwijl die alleen aan God behoort, en Hij gezegd heeft: 'Ik zal Mijn eer aan geen andere geven'. Gij wilt niet enig en alleen uw vertrouwen stellen op de genade Gods in Christus ter rechtvaardigmaking, en God wil uw stinkende gerechtigheid niet aannemen als een deelgenoot in uw bevrijding van de zonde, de dood, de toorn en de hel. Nu is de vraag: Wie zal de overhand hebben, God of de farizeeër? En wiens woord zal bestaan, dat van God of dat van de farizeeër?

Helaas! de farizeeër moet hier wel het onderspit delven, want God is groter dan allen. Ook heeft hij gezegd, dat geen vlees zal roemen voor Hem, en dat Hij barmhartigheid wil en niet offerande. En wederom, dat het niet is, noch zijn zal, desgenen, die wil, noch desgenen, die loopt, maar des ontfermende Gods. Welke hoop, hulp, steun of verlichting blijft er dan over voor de verdienste bejager? Welke twijg, of strohalm, of dunne draad blijft er over om een houvast te zijn voor zijn ziel? Deze bezem zal zijn spinnenweb wegvagen. Het huis, waar deze spin zo op leunt, zal nu omvergeworpen en die zich daarin bevindt in het hellevuur gestort worden, want niets minder dan de eeuwige verdoemenis is door God bestemd voor deze onbeschaamde en ongelovige farizeeër: God zal tot in eeuwigheid de overhand over hem hebben.

Ten derde. Maar pleit gij toch nog vanwege uw gerechtigheid voor genade? Welnu, door dit te doen ontnemt gij aan God de macht om genade te verlenen. Want indien ze uw eigendom is als loon, zo is ze niet langer het zijne om daarover naar welgevallen te beschikken, want datgene, hetwelk een ander mij schuldig is, is naar recht en billijkheid niet te zijner, maar te mijner beschikking. Zei ik, dat gij door dit uw pleidooi aan God de macht ontnemt om genade te verlenen, ik voeg er bij, ja, en ook de macht om over de hemel en het eeuwige leven te beschikken. En wat, bid ik u, blijft er dan voor God over, en wat kan Hij het Zijne noemen? Niet de genade, want die hebt gij door uw goede daden verworven. Niet de hemel: want die hebt gij door uw goede daden verworven. Niet het eeuwige leven, want dat hebt gij door uw goede daden verworven. Aldus, o gij farizeeër, gij eigengerechte mens, hebt gij uzelf gesteld boven de genade, boven de barmhartigheid, boven de hemel, boven de heerlijkheid, ja, zelfs boven God, want de verwerver moet geacht worden te staan boven hetgeen hij verwerft.

Ontwaak man! Wat hebt gij gedaan? Gij hebt God gelasterd, gij hebt de heerlijkheid van Zijn genade onderschat, gij hebt hetgeen in u ligt gesteld tegenover het heerlijke oogmerk des hemels! Gij hebt uw vuile lompen zoeken te doen delen in uw rechtvaardigmaking. Nu, al deze dingen zijn gruwelijke zonden, en maken, dat uw ongerechtigheid oneindig is. Wat gaat gij doen? Gij hebt uzelf een wereld van nodeloze

ellende geschapen. Ik noem ze nodeloos, omdat gij vroeger meer dan genoeg hadt. Gij hebt uzelf tegen God gesteld, en zijt met Hem gaan twisten, gij rust op uw gewaande deugden en nietswaardige plichten. Gij wilt God geen duimbreed toegeven ten opzichte van de waarde van uw gerechtigheid, en er also die waarde aan hechten, welke gij zelf verkiest. Gij wilt uw eigen rechter zijn, ten aanzien van de waarde van uw gerechtigheid, gij wilt niet luisteren naar het vonnis, dat het Woord daarover gestreken heeft, en evenmin kunt gij het uitstaan, dat God ze wegwerpt in het stuk van uw rechtvaardigmaking, maar ge twist met de vrije genade, of wel dringt ze van haar plaats om uw farizees oogmerken te dienen, zeggende: 'O God, ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen, ' uzelf, ja God en uzelf, een gruwelijke leugen toedichtende, want gij zijt even als andere mensen, al is het niet in deze zaak, dan toch in een andere, ja, ge bevindt u in veel slechtere toestand dan de meeste mensen. Ook zal het u geenszins baten, dat gij deze uw goedheid toeschrijft aan de God des hemels, want dat is niets dan enkel spel, de waarheid is, dat de God, welke gij bedoelt, niets anders is dan uw gerechtigheid, en de genade, waarop gij hoopt, niets anders is dan uw eigen goede en eerlijke bedoelingen. Zodat gij:

Ten vierde. In alles wat gij zegt, u slechts doet kennen als een volslagen huichelaar. Gij maakt inderdaad aanspraak op genade, maar gij bedoelt niets dan verdienste. Gij schijnt de eer aan God te geven, maar tegelijkertijd neemt gij ze alleen voor uzelf. Gij veracht anderen en hemelt uzelf op, en schrijft tenslotte volgens uw woorden alles aan God, maar in waarheid alles aan uzelf toe. Ook is er niets algemener onder deze soort van mensen, dan om God, Zijn genade en Zijn goedheid als middel te doen dienen voor hun eigen lof, zeggende: 'O God! ik dank U, ' terwijl zij bij zichzelf vertrouwen, dat zij rechtvaardig zijn en in het minst geen behoefte aan bekering hebben, terwijl de waarheid is, dat zij de slechtste soort van mensen in de wereld zijn, omdat zij zichzelf plaatsen in een staat, waarin God hen niet gesteld heeft, en het dan op rekening van God schrijven, zeggende: O God, ik dank U, dat Gij dat gedaan hebt. Want wat groter zonde is er, dan God tot een leugenaar te maken, of aan God iets toe te schrijven, dat Hij nimmer beoogde, bedoelde of deed. En dit alles onder de schijn van God te verheerlijken, terwijl er niets anders bedoeld wordt, dan alle eer van Hem te nemen, en ze als een kroon en als een diadeem voor het gezicht van de gehele wereld op uw eigen hoofd te dragen.

Een eigengerechtig mens kan dus niet anders tot God komen om genade dan geveinsd, want wat behoefte aan genade heeft een rechtvaardig mens? Laat hij dan spreken over barmhartigheid, over genade en goedheid, en honderdmaal voor de dag komen met zijn: 'O God! ik dank U' in de mond, dit alles zijn slechts woorden, er is geen last, geen neiging, geen begeerte naar barmhartigheid en gunstbetoning, ook verstaat hij niet in waarheid met zijn gehele hart de natuur der genade of wat een voorwerp daarvan is, maar wanneer hij God dankt, prijst hij zichzelf, wanneer hij om genade pleit, bedoelt hij zijn eigen verdienste, en dit alles blijkt uit hetgeen er volgt, want zegt hij, ik ben niet gelijk deze tollenaar. Waarmee hij duidelijk als zijn gevoel te kennen geeft, dat niet de goeden, maar de slechten, dienden verworpen te worden door de God des hemels, dat niet de slechten, maar de goeden, niet de zondaars, maar de eigengerechten de geschiktste voorwerpen van Gods gunst zijn. Hetzelfde geschiedt door anderen in deze

onze dagen: gunst, barmhartigheid, genade en ‘o God, ik dank U’, is in hun mond, maar hun eigen kracht, genoegzaamheid, vrije wil en dergelijke, dat zijn de dingen, die zij bedoelen met al zulke hoge en heerlijke uitdrukkingen.

IN DE TWEEDE PLAATS-RECHTVAARDIGHEID

Maar, ten tweede, indien uw pleidooi niet gaat om genade, maar om rechtvaardigheid, laat ons dan een weinig daarover spreken. De rechtvaardigheid heeft wetten en regels, waarnaar zij afmeet, en indien gij aan die wetten en regels niet voldoet, kan zij u geen heil aanbrengen. Kom dan, o gij blinde farizeeër, en laat ons enige minuten doorbrengen met samen daarover te handelen. Gij eist rechtvaardigheid, omdat God gezegd heeft, dat de mens, die deze dingen doet, in en door dezelve zal leven. En wederom, de daders der wet zullen gerechtvaardigd worden, niet langs de weg der barmhartigheid, maar langs de weg der rechtvaardigheid. Hij zal door dezelve leven. Maar wat hebt gij gedaan, gij blinde farizeeër? Wat hebt gij gedaan, dat gij het er op durft laten aankomen, te staan of te vallen met de aller volmaakste rechtvaardigheid Gods? Hebt gij de gehele wet vervuld, en in geen enkel stuk overtreden? Hebt gij uzelf gereinigd van de besmettingen en bewegingen der zonde, die in het vlees wonen en in uw leden werken? Is ook zelfs het bestaan der zonde in uw tabernakel uitgeroeid? En zijt gij nu even volkomen onschuldig als met Jezus Christus het geval was?

Hebt gij, door de zwaarste straf uit te staan, welke de rechtvaardigheid u vanwege uw zonden rechtvaardig kon opleggen, aan God een volkomen en volledige voldoening gegeven voor uw overtredingen, overeenkomstig de zin en de inhoud van Zijn wet? Indien gij al deze dingen hebt gedaan, dan kunt gij in de weg der rechtvaardigheid om iets, maar dan ook toch slechts om iets voor uzelf pleiten. Doch in deze wil ik niets verzekeren, maar liever ondervragen. Wat hebt gij gewonnen met al deze uw gerechtigheid?(Wij willen nu veronderstellen wat niet moet worden toegestemd.) Was niet dit uw staat toen gij in uw eerste ouders waart? Waart gij niet onschuldig, volkomen onschuldig en rechtvaardig? En indien het waar is, dat gij dat nu ook zijt, wat hebt gij er dan mee gewonnen? Veronderstel, dat de man, die veertig jaar geleden veertig pond bezat, en het sedert die tijd alles verkwist heeft, nu nog weer in staat was, om zijn veertig pond te vertonen. Wat heeft hij er dan mee gewonnen, of hoeveel rijker is hij in het laatst, dan hij was toen hij eerst begon. Ja, ligt niet de smet van zijn slecht leven tussen zijn eerste en zijn laatste als een blaam op hem, tenzij hij zich eveneens door overdreven plichtsvervulling ontheffe van het verwijt, dat de rechtvaardigheid deswege tot hem kan richten?

Maar, zeg ik, veronderstel, o gij farizeeër, dat gij in dit geval verkeerdet, zo is God toch nog niet verplicht u langs de weg der rechtvaardigheid dat eeuwige leven te geven, hetwelk Hij door Zijn genade schenkt aan hen, die van de zonde verlost zijn door het bloed van Zijn Zoon.

Langs de weg der rechtvaardigheid dus, wanneer alles tezamen genomen wordt, kunt gij niet meer eisen dan een eindeloos leven in een aards paradijs, want daar waart gij in het eerst geplaatst, ook blijkt het niet uit hetgeen gezegd is, aangaande alles wat gij gedaan hebt of doen kunt, dat gij een betere plaats verdient. Zei ik, dat gij met recht een eindeloos leven kunt eisen in een aards paradijs, ik moet er bijvoegen alleen onder deze voorwaarde, dat gij blijft in de wet en in de gerechtigheid ervan, anders niet.

Maar hoe weet gij, dat gij daarin zult volharden? Gij hebt daarvoor geen belofte uit Gods mond, en evenmin wordt er genade of kracht aan het mensdom verleend door het verbond, waaronder gij u bevindt. Zodat gij voortdurend een goed leven moet leiden, en zodra er maar het eerste, al is het dan ook nog zulk een klein gebrek komt in uw gehoorzaamheid, uw aandeel in het paradijs verbeurt. Maar ach! wat behoeven wij aldus over deze zaken te spreken, wanneer het openbaar is, dat gij gezondigd hebt, niet slechts voordat gij een farizeeër waart, maar ook toen gij naar de nauwgezetste sekte van uw godsdienst als een farizeeër leefdet. Ja, en nu doet gij u in de tempel, door het gebed, dat gij aldaar doet, kennen, als vervuld zijnde met en kunde, hoogmoed, opgeblazenheid en schrikkelijke verwaandheid, van begeerte naar ijdele roem, enz., welke geen van allen de zetel of de vruchten der gerechtigheid zijn, maar de zetel van de duivel en de vrucht van zijn inwoning, en dat nog wel op zulk een tijd, in uw hart. Had men zich ooit kunnen voorstellen, dat zulk een hardnekkige onbeschaamdheid zich in enige sterveling, in zijn naderen tot God door het gebed, kon vertonen, als zich vertoond heeft in u? 'Ik ben niet gelijk de andere mensen,' zegt gij, maar is dit de weg om tot God te gaan in het gebed? Is dit de weg voor een sterveling, die vol zonde is, die behoefte heeft aan genade, en die zonder deze zeker moet omkomen, om tot God te gaan in het gebed? Aan het gebed des oprechten heeft God een welgevallen. Maar de oprechte roemt Gods rechtvaardigheid door voor God de snoodheid en bedorvenheid van zijn staat en toestand te belijden, hij roemt Gods barmhartigheid door te erkennen, dat die, en die alleen, als van God door Christus aan zondaren betoond, behouden en verlossen kan van de vloek der wet.

Dit, zeg ik, is de somma van het gebed van de rechtvaardigen en oprechten, Job 1:8, 40:4, Handelingen 13:22, Psalm 38:51, 2 Samuel 6:21, 22, en niet hetgeen gij, ijdele roem najagende, uitspreekt met uw 'o God! ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen.' Zeker, wanneer iemand wordt beschuldigd door zijn naasten, door zijn broeder of door een vijand, laat hij dan, als hij onschuldig is en hij kan dit zijn ten aanzien van hetgeen zij hem te laste leggen, zichzelf verdedigen, rechtvaardigen en van schuld ontheffen, laat hij zich dan zoals met waarheid en billijkheid bestaanbaar is tot het uiterste verdedigen, want zijn naam, welker bewaring verkozen moet worden boven zilver en goud, gelijk ook zijn belijdenis, ja ook de naam van God en de godsdienst kunnen nu op het spel staan, ter oorzaak van zulke valse beschuldigingen, en kunnen misschien ten aanzien van deze man door geen middel opgehouden en tegen verwijt en laster verdedigd worden, dan doordat hij zichzelf rechtvaardigt. Zodat een mens in zulk een werk God dient en de godsdienst tegen schade beveiligt, ja, gelijk hij, die een belijder is, en wiens belijdenis gepaard gaat met een ergerlijk leven, aan de godsdienst daardoor schade toe brengt, zo brengt ook hij schade toe aan de godsdienst, wiens belijdenis vergezeld is met een goed leven, en die desniettemin toelaat, dat er

door valse beschuldigingen een blaam op ligt, wanneer het in zijn macht staat zichzelf te rechtvaardigen.

Maar het geval van de farizeeër is anders. Hij spreekt hier niet tegen mensen, maar tegen God, hij zoekt niet onschuldig te staan voor het oog van de wereld, maar voor het oog van de hemel zelf, en dat wel, niet met betrekking tot hetgeen waarvan mensen of engelen, maar met betrekking tot hetgeen waarvan God en zijn wet hem rechtmatig konden beschuldigen. Dit verandert de zaak dus in grote mate, want dat iemand zich hier aldus verheft, is de dood, want hij beledigt God, hij maakt Hem tot een leugenaar, hij tast de wet aan en beschuldigt haar tenslotte van valse getuigenis tegen hem te geven, hij doet dat, zeg ik, juist door te zeggen: 'O God! ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen, ' want God heeft dit onderscheid geenszins gemaakt. De wet veroordeelt alle mensen als zondaars en getuigt, dat al het verdichtsels der gedachten van het hart des mensen te allen dage alleen boos is. Zodat zij, die doen gelijk de farizeeër deed, te weten, die zichzelf voor God zoeken te rechtvaardigen van de vloek der wet, door hun eigen goede handelingen, ofschoon zij ook, gelijk de farizeeër deed, God voor alles hun dank schijnen te brengen, nochtans juist door dit te doen op de gruwelijkste wijze zondigen, en ten laatste het loon van een farizeeër zullen ontvangen. Zodat heb een ijdele zaak voor u is, o gij farizeeër, om hetzij aan genade, hetzij aan rechtvaardigheid te denken, of ze uit Gods hand te eisen. Omdat gij om geen genade kunt vragen, uit gevoel van behoefte aan genade, doordat uw gerechtigheid, welke naar de wet is, uw ogen ten enenmale verblind heeft, en het bij God niets baat of gij uzelf al vleit. En wat aangaat de rechtvaardigheid, die kan u geen heil aanbrengen, maar hoe rechtvaardiger God is en hoe meer Hij dienovereenkomstig met u handelt, des te ellendiger en vreselijker zal uw toestand zijn, vanwege de onvoldoendheid van uw zo hoog door u geschatte gerechtigheid.

(De farizeeër ziet geen behoefte aan genade, maar waant Zichzelf rechtvaardig voor God.) Welk een beklagenswaardige toestand dan, waarin een farizeeër verkeert! Om genade kan hij niet bidden, hij kan er niet om bidden met zijn gehele hart, want hij ziet in werkelijkheid niet, dat hij daaraan behoefte heeft. Het is waar, de farizeeër, ofschoon hij onbeschaamd genoeg was, wilde nochtans niet alles aan God ontnemen, hij wilde nog wel erkennen, dat hij Hem dank verschuldigd was: 'O God ik dank U, ' zegt hij, doch in het geheel niet voor de genade, maar omdat Hij hem had laten leven, want ik weet niet, waarvoor hij zichzelf dankte, totdat hij zichzelf beter gemaakt had dan andere mensen, maar die beterschap was een beterschap naar het oordeel van niemand anders dan van hemzelf, en dat was niets anders dan een vals oordeel.

De farizeeër is dus op dit ogenblik geheel en al verwerpelijk, zijn gerechtigheid is niets waard, zijn gebed is niets waard, zijn dank aan God is niets waard, want datgene, wat hij had, was schraal en onvolmaakt, en het was zijn hoogmoed, die het hem God deed aanbieden ter aanneming, ook kon zijn geveinsde dankerkentenis zijn zaak niet beteren of deze goed maken voor God.

Maar ik verzeker u, het was er bij de farizeeër zover vandaan, dat hij aldus over zichzelf en over zijn gerechtigheid dacht, dat hij nergens zozeer over dacht als hierover, dat hij

een gelukkig mens was, ja, veel gelukkiger dan zijn medescheepselen. Ja, hij verklaart dit duidelijk wanneer hij zegt: 'O God ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen ' O in welk een paradijs der dwazen was het hart van de farizeeër, terwijl hij staande in de tempel tot God bad!' O God! ik dank U, ' zei hij, want ik ben goed en heilig, ik ben een rechtvaardig mens, ik ben vol van goede werken, ik ben geen rover, geen onrechtvaardige, geen overspeler, noch ook ben ik gelijk deze ellendige tollenaar. Ik heb mij strikt gehouden aan de regels van mijn sekte, en mijn sekte is de nauwgezetste van alle sekten, die er thans bestaan, ik vast, ik bid, ik geef tienden van alles wat ik bezit. Ja, zo zeer leg ik er mij op toe om een godsdienstig mens te zijn, zo bereidwillig ben ik om naar mijn plicht te luisteren, dat ik beide van God en van mensen de ordonnantiën van recht en billijkheid heb gevraagd, ik schep er een behagen in om tot God te naderen. Kan nu wel iets minder dan het hemels koninkrijk en de heerlijkheid mijn deel zijn?

De farizeeër, even als Haman, zegt nu in zijn hart: Aan wie zou de koning een welgevallen hebben om hem eer te bewijzen, meer dan aan mij? Waar is de mens, die God zoveel genoegens geeft, en die bijgevolg naar rede en billijkheid zo zeer door God moet bemind worden als ik?

Alzo pleit hij, gelijk de broeder van de verloren zoon, zeggende: 'Zie, ik dien u nu zo vele jaren, en heb nooit uw gebod overtreden.' Lukas 15:29. O brave farizeeër! Maar ga voort met uw rede: 'Of ook gelijk deze tollenaar.'

Arme ellendeling, zegt de farizeeër tot de tollenaar, waar komt gij om? Meent gij, dat zulk een zondaar als gij zijt door God zal verhoord worden? God hoort de zondaars niet, maar indien iemand een dienaar Gods is, gelijk ik ben, gelijk ik, God zij gedankt, ben, die hoort Hij. Wat u aangaat, gij zijt een opstandeling geweest al uw dagen, ik walg er van om u nabij te komen of uw kleren aan te raken. Houd u tot uzelf, en naak tot mij niet, want ik ben heiliger dan gij. Jesaja 65:5.

Zwijg, houd nu op, ga niet verder: foei farizeeër! foei! weet gij voor wie gij staat, tot wie gij spreekt, en waaruit de stof bestaat van uw dwaze rede? Gij staat nu voor God, gij spreekt nu tot God, en daarom moet gij naar rechtvaardigheid en billijkheid melding maken van Zijn gerechtigheid, en niet van de uwe, van Zijn gerechtigheid, en van Zijne alleen. Ik ben er zeker van, dat Abraham, van wie gij zegt, dat hij uw vader is, het nooit op zich genomen heeft om te doen gelijk gij gedaan hebt, ofschoon men veronderstellen mag, dat hij meer reden had om zo te doen, dan gij hebt of kunt hebben. Abraham had iets waarop hij zich kon beroemen, maar niet voor God, ja, hij werd Gods vriend genaamd, en wilde zich nochtans niet voor Hem beroemen, maar vernederde zich, was bevreesd en sidderde in zichzelf, toen hij voor Hem stond, van zichzelf bekennde, dat hij slechts stof en as was. Genesis 18:27, 30, Romeinen 4:2. Maar gij, alsof gij het geheel en al vergeten waart, dat gij van dezelfde stof en op dezelfde wijze geformeerd zijt als andere mensen, staat voor Hem op uw goedheid te pleiten.

Schaam u farizeeër! Meent gij, dat God ogen van het vlees heeft, of dat Hij ziet gelijk de mens ziet? Liggen niet de geheimen van uw hart voor Hem open? Meent gij bij uzelf, dat gij met enkele van uw bezoedelde handelingen uw verrotte wand kunt bedekken, die gij

met de schoonste kak bepleisterd hebt, en alzo het vuil daarvan voor Zijn ogen kunt verbergen. Of dat die gladde, zachte en olieachtige woorden, die er uit uw mond komen, Hem zullen doen vergeten, dat uw keel een geopend graf is, en dat gij van binnen vol doodsbeenderen en allerlei onreinigheden zijt? Uw reinigen van de drinkbekers en de schotels, en uw versieren van de graven der rechtvaardigen heeft volstrekt niets te betekenen in de ogen Gods, dan dat het dingen zijn, welke het openbaar maken, dat gij een huichelaar en een blinde zijt, omdat gij geen acht geeft op hetgeen van binnen is, hetwelk nochtans datgene is, hetwelk in de hoogste mate een gruwel is voor God. Want de vrucht, ach wat is de vrucht bij de boom, of wat zijn de stromen bij de fontein! Uw fontein is besmet, ja, een besmetter, en alzo datgene, hetwelk uw gehele zijn, benevens uw werken, onrein maakt in het oog van God.

Maar farizeeër, hoe komt het toch, dat de arme tollenaar nu zulk een splinter in uw oog is, dat gij hem niet kunt verdragen, maar hem voor het gericht Gods moet beschuldigen, want doordat gij zegt, dat gij niet zijt gelijk deze tollenaar, brengt gij een beschuldiging, een aanklacht tegen hem in. Wat heeft hij gedaan? Heeft hij soms iets van uw gerechtigheid verborgen, of heeft hij er u heimelijk opmerkzaam op gemaakt, dat gij een huichelaar en dat gij bijgelovig zijt? Ik verstout mij om te zeggen, dat de arme man zich met uw zaken niet heeft ingelaten.

Maar wat last heeft de farizeeër dan toch van hem? Ergert of kwelt u de arme tollenaar? Raakt hij u met zijn vuile kleren aan, of doet hij u overlast met zijn stinkende adem? Hindert u zijn houding, hebt gij er ergernis van dat hij daar zo staat als een veroordeelde? Zeker, hij slaat met de hand op de borst, hij betuigt zich schuldig aan alles wat hem te laste gelegd wordt. Hij kan niet zo roemen, pochen en grootspreken als gij doet, maar waarom neemt gij daar ergernis aan? O maar hij is een slechte man, en ik ben rechtvaardig, zegt gij. Wel, farizeeër, wel, zijn slechtheid zal u niet ten laste gelegd worden, indien gij geen van zijn wegen verkozen hebt. Maar daar gij mij toch wilt wijsmaken, dat gij rechtvaardig zijt, toon mij, toon mij nu, nu gij gelijk met de tollenaar voor God staat, enkele, al zijn het dan ook slechts geringe, ja, al zijn het dan ook maar zeer geringe vruchten van uw gerechtigheid. Laat de tollenaar met rust, daar die ten gunste van zijn leven tot God spreekt. Of zo gij hem niet met rust kunt laten, spreek dan toch niet tegen hem, want als gij dit doet, zal slechts blijken, dat gij aan het kwaad gedachtig zijt, dat de man u heeft aangedaan, ja, en dat gij bovendien daarom een wrok tegen hem koestert, en dat terwijl gij voor God staat.

Maar farizeeër, een rechtvaardig mens is een barmhartig mens, die, terwijl hij staat te bidden, vergeeft, en ook tot God roept, dat hij hem moge vergeven. Markus 11:25, 26, Handelingen 7:60. Tot hier toe hebt gij dus geen enkele vrucht van uw gerechtigheid getoond. Farizeeër, de gerechtigheid zou u leren deze tollenaar lief te hebben, maar gij toont, dat gij hem haat. De liefde bedekt de menigte der zonden, maar haat en ontrouw openbaart de geheimen.

Farizeeër, gij moest aan deze uw broeder gedacht hebben in dit voor hem zo bange ogenblik, en gij moest getoond hebben, dat gij medelijden met uw broeder hadt in deze zijn beklagenswaardige toestand, maar gij, gelijk de trotse, wrede en hovaardige man,

hebt uw voordeel gedaan met uw naaste, en dat terwijl hij zich in de engte en in het uiterste der moeilijkheden bevindt, tussen de hemelen en de hel, en gij hebt gedaan wat gij kon, wat van uw zijde maar mogelijk was, om hem in de diepte te doen neerstorten, zeggende: Ik ben niet gelijk deze tollenaar.

Welke wreedheid kan groter zijn, welke woede heviger, en welke spijt en haat verdoemelijker en onverzoenlijker dan een mens, terwijl hij bezig is genade te vragen uit de handen Gods, te vervolgen of aan te grijpen, een aanklacht tegen hem in te brengen met het doel om zijn oogmerk te verhinderen, door uit te roepen en van hem te verklaren, dat hij een zondaar is? De Meester der gerechtigheid doet niet alzo: 'Meent niet, ' zegt Hij, 'dat Ik u verklagen zal bij de Vader.' Johannes 5:45. De leerlingen der gerechtigheid doen niet alzo: 'Mij aangaande daarentegen, ' zei David, 'als zij (mijn vijanden) ziek waren, (en de tollenaar was hier ziek, hij leed aan de boosaardigste ziekte), ik kwelde mijn ziel met vasten, en mijn gebed (te weten, dat ik voor hen deed) keerde weer in mijn boezem. Ik ging steeds, alsof het een vriend, alsof het mij een broeder geweest ware, ik ging gebukt in het zwart, als een, die over zijn moeder treurt.' Psalm 35:13, 14.

Farizeeër, ziet gij hier hoezeer gij tegenover rechtvaardige mensen staat? Nu dan, waar zullen wij iemand vinden, die u kan evenaren, dan door ons te wenden tot hem, die de draak genoemd wordt, want hij is het, die de arme zondaren bij God verklaagt. Zacheria 3, Openbaring 12.

'Ik ben niet gelijk deze tollenaar.' Uit het oogpunt van zedigheid moest gij deze woorden uw mond niet hebben laten ontglippen. Wat konden de engelen anders denken, dan dat er wraak in uw hart was, en dat gij opgaat naar de tempel, meer om op uzelf te roemen en uw naasten te beschuldigen, dan om te bidden tot de God des hemels. Want welk één bede is er in uw gehele gebed, welke de geringste aanleiding geeft om te denken, dat gij de kennis van God of van uzelf hebt? Ja, welke bede van enigerlei soort is er van het begin tot het einde in uw uit lofspraak op uzelf samengestelde rede? Niets dan een beschuldiging, ingebracht tegen een hulpeloze en bekommerde, tegen een arme man, omdat hij een zondaar is, tegen hem ingebracht, zeg ik, door u, die niet van uzelf kunt bewijzen, dat gij rechtvaardig zijt. Zet u slechts tot het leveren van bewijzen van rechtvaardigheid, en gij staat even goed verlegen. Al is ook uw gewaad beter dan het zijne, uw huid is misschien even zwart als die van hem. En al is ook uw huid witter dan de zijne, uw hart is misschien nog veel zwarter dan dat van hem. Ja, dit is in werkelijkheid het geval, want de Mond der waarheid heeft het gesproken, want van binnen zijt gij vol walgelijkheid en allerlei onreinheid. Mattheus 23.

Farizeeër, er zijn overtredingen tegen de tweede tafel, en de tollenaar staat zeker daaraan schuldig. Maar er zijn ook zonden tegen de eerste tafel, en gij zelf staat daaraan schuldig. De tollenaar, doordat hij een rover, een onrechtvaardige en een overspeler was, maakte het openbaar, dat hij zijn naaste niet liefhad, en gij, doordat gij een god, een zaligmaker, een verlosser van uw onreine en bezoedelde gerechtigheid maakt, gij openbaart, dat gij uw God niet liefhebt, want gelijk hij, die zijn naaste iets ontnemt of hem berooft van

hetgeen zijn eigendom is, tegen zijn naasten zondigt, zo ook zondigt hij, die aan God iets ontnemt of God van iets berooft, tegen God.

Nu dan, al hebt gij ook niet, gelijk gij u inbeeldt, dat lage spel gespeeld om aan uw naasten te kort te doen, gij hebt dan toch dat hoge spel gespeeld om te kort te doen aan uw God, want gij hebt God beroofd van de eer der zaligheid, ja, gij hebt verklaard, dat men te dien aanzien op Hem geen vertrouwen moet stellen. 'Ziet de man, die God niet stelde tot zijn sterkte, maar vertrouwde op de veelheid zijns rijkdoms, hij was sterk geworden door zijn beschadigen.' Psalm 52:9. Wat betekent anders die grote bundel van uw eigen gerechtigheid, welke gij meegebracht hebt in de tempel? ja, wat betekent anders uw aanprijzen van uzelf vanwege die gerechtigheid, en alzo uw ingewikkeld gebed, dat gij daarvoor aanneming moogt vinden bij God?

Dit alles, wat bewijst het anders, zeg ik, dan dat gij afwijkt van God? en dat gij de zaligheid veiliger acht door uw eigen gerechtigheid dan door de gerechtigheid Gods, en dat uw liefde tot en zorg voor uw ziel, in uw ogen veel groter, en alzo veel beter is, dan de zorg en de liefde Gods? En is dit het houden van de eerste tafel, ja, van de eerste tak van die tafel, welke zegt: 'Gij zult liefhebben de Heere uw God?' Want dat gij aldus handelt is niet bestaanbaar met liefde jegens God. Hoe kan die man zeggen: Ik heb God lief, die met zijn gehele hart er voor terugdeinst om op Hem te vertrouwen? Of hoe kan die man zeggen: Ik wens God te verheerlijken, die met zijn gehele hart weigert met Zijn genade te staan en te vallen? Veronderstel, dat een aanzienlijk man al de armen van de gemeente uitnodigde om bij hem aan huis te komen om de maaltijd te gebruiken, en dat de dienstknecht, die hij uitzond, daarbij deze boodschap bracht: Mijn heer heeft zijn gemeste beesten geslacht, zijn tafel is wel voorzien, er zal wijn geschonken worden, en het zal aan niets ontbreken, komt tot het feest, zou het dan niet als een zware belediging, een grote verachting en een sterk wantrouwen aan de goedheid van de heer des huizes aangemerkt worden, indien sommige van deze gasten van hun eigen armzalige voorraad enige ellendige korstjes meenamen, en ze op hun borden legden voor de ogen van de heer, die het feest heeft laten aanrichten, en van de overige gasten, uit vrees, dat hij niet voldoende opdissen zou voor diegenen, die hij had uitgenodigd voor de maaltijd, die hij bereid had.

Zie farizeeër, dit is nu uw toestand: Gij zijt geroepen tot een maaltijd, en wel tot de maaltijd van de genade Gods, en gij hebt lust gekregen en besloten om er heen te gaan, maar zie, gij hebt niet geloofd, dat Hij op Zijn eigen kosten u een feest zou aanrichten, indien gij komt, waarom gij van uw eigen voorraad uw ellendige en verschimmelde korstjes hebt meegebracht, en ze op uw bord op Zijn tafel gelegd hebt, in de tegenwoordigheid der engelen en van deze arme tollenaar, ja, en bij slot van rekening snoevende hebt gezegd: 'O God ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen.' Ik ben niet zulk een behoeftig man. Lukas 15:7. Ik ben geen rover, geen onrechtvaardige, geen overspeler, noch ook ben ik gelijk deze tollenaar. Ik ben wel is waar op Uw feest gekomen, want uit beleefdheid en fatsoen kon het wel niet anders, maar wat aangaat uw lekkernijen, die heb ik niet nodig, want ik heb van die dingen van mijzelf genoeg, Lukas 18:9. Ik dank U dus voor uw vriendelijk aanbod, maar ik ben niet als diegenen, die daaraan behoefte hebben, noch ook gelijk deze tollenaar. En op die wijze u voedende

met uw eigen spijze, of wel door een samenvoeging en vermenging van de Zijne en de uwe, veroordeelt gij God en beschouwt gij Hem als ongenoegzaam of ontrouw, dat is, of als iemand, die niet genoeg bezit, of als iemand, die, genoeg bezittende, het niet aan de armen en nooddruftigen wil schenken, en daarom gaat gij alleen maar in schijn naar Zijn maaltijd, maar vertrouwt nochtans op hetgeen van uzelf is, en op dat alleen.

Dit is een breken van de eerste tafel, waardoor gij uzelf tot een zondaar maakt van de hoogste rang, want de zonden tegen de eerste tafel zijn zonden van een hogere natuur dan de zonden tegen de tweede. Het is waar, de zonden van de tweede tafel zijn ook zonden tegen God, omdat het zonden zijn tegen de geboden Gods, maar de zonden, die tegen de eerste tafel bedreven worden, zijn zonden niet slechts tegen het gebod, maar tegen de liefde, sterkte, heiligheid en getrouwheid Gods. En hierin bestaat uw toestand: gij hebt, zegt gij, uw naaste geen leed berokkend, maar wat zegt dat nog, indien gij God, uw maker, smaadheid hebt aangedaan? Dit is hetzelfde alsof iemand op een goede voet stond met zijn mededienstknecht, maar op een slechte voet met zijn meester.

Farizeeër, ik verzeker u, gij slaat de plank mis, uw staat is niet goed, het is er met uw gerechtigheid zover vandaan, dat zij u enig heil zou aanbrengen, dat zij u integendeel tot een groter zondaar maakt, dan gij zoudt zijn, indien gij ze in het geheel niet hadt, omdat ze meer rechtstreeks strijdt tegen de barmhartigheid, liefde, genade en goedheid Gods, dan met de zonden van andere zondaars, ten aanzien van trap en maat, het geval is.

En gelijk zij verfoeilijker en afschuwelijker zijn in oog van God, gelijk zij noodzakelijk moeten zijn, indien hetgeen gezegd is waarheid is, gelijk het dit is, zo ook zijn zij gevaarlijker voor het leven en de ziel des mensen: en wel doordat zij zich steeds voordoen aan hem, in wie zij wonen, en aan hem, die daarop vertrouwt, niet als zonden en overtredingen, maar als deugden en voortreffelijke zaken. Niet als zaken, die iemand verder van God af plaatsen, maar als de zaken, die hem nader tot God brengen, dan diegenen, wie ze ontbreken, zijn of kunnen zijn.

Dit dus is de gevaarlijke toestand van diegenen, die te werk gaan om hun eigen gerechtigheid op te richten, dat zij zich niet onderwerpen, en ook niet kunnen onderwerpen, terwijl zij daarmee bezig zijn, aan de gerechtigheid Gods. Romeinen 10:3. Het is veel gemakkelijker om een arme ellendeling, wiens leven bezoedeld is, en wiens zonden op zijn voorhoofd geschreven staan, te overtuigen, dat hij zich moet onderwerpen aan de gerechtigheid Gods, dat is, aan de gerechtigheid, die door God aan het licht gebracht en gegeven is, dan om een eigengerechte te overtuigen, dat hij dit moet doen. Want de openbaar goddelozen zijn spoediger overtuigd, zowel van de noodzakelijkheid der gerechtigheid om hen te behouden, als daarvan, dat zij van zichzelf niets hebben, dat hun dat genoeg kan doen, en daarom neemt hij met de grootste blijdschap de hulp, en het heil, en de zaligheid aan, die er gelegen is in de gerechtigheid en gehoorzaamheid van een ander, en daarom onderwerpt hij zich daaraan met de meestevreugde.

En uit hoofde hiervan is het, dat Christus zegt, dat de hoeren en de tollenaars de schriftgeleerden en de farizeeën zullen voorgaan in het koninkrijk der hemelen.

Mattheus 21:31. Arme farizeeër, welk een verlies is dat voor u: gij zijt niet slechts een zondaar, maar een zondaar van de hoogste rang. Geen zondaar door zulke zonden, (door zulke zonden hoofdzakelijk) welke de tweede tafel openbaar maakt, maar een zondaar hoofdzakelijk in die weg, waaraan geen eigengerechte mens ooit dacht. Want wanneer de rechtvaardige mens of farizeeër komt te horen, dat hij een zondaar is, antwoordt hij: 'Ik ben niet gelijk de andere mensen.'

En omdat de gewone en meer algemene beschrijving der zonde is, de overtreding tegen de tweede tafel, herneemt hij dadelijk weer: Ik ben niet gelijk deze tollenaar en alzo verbergt hij zich onder zijn gebrekkige pogingen, en nietswaardige, partijdige brokstukken van zedelijke en burgerlijke gerechtigheid. Wanneer hij dus hoort, dat zijn gerechtigheid veroordeeld, veracht en als nietswaardig beschouwd wordt, wordt hij gemelijk, en boos, en toornig, zodat hij de man wel zou willen doden, die zijn dierbare gerechtigheid zo versmaadt en veracht. Doch Christus en de ware evangelieprediker gaan steeds voort met al zijn gerechtigheid te veroordelen als een wegwerpelijk kleed, als Gode een gruwel, en niets dan slijk en drek. Nu zijn wegwerpelijke kleren, dingen die een gruwel zijn, en drek geen geschikte stof om er een kleed van te maken om dat te dragen, wanneer ik tot God nader om Hem te smeken om het leven, veel minder om tot mijn vriend, mijn voorspreker, mijn middelaar en woordvoerder verheven te worden, wanneer ik tussen de hemel en de hel sta, om voor mij te pleiten dat ik behouden moge worden. Jesaja 65:6, Lukas 16:15, Filippenzen 3:6-8.

Misschien zullen sommigen mij laken en mij ook berispelijk vinden, omdat ik geen onderscheid maak tussen het wezen en de wijze van de gerechtigheid van de farizeeër. Doch laat hen mij veroordelen, daar toch de farizeeër, indien hij het leven wil ingaan, de heilige wet, welke echter nog het wezen, noch de wijze van zijn gerechtigheid is, in al haar volkomenheid moest vervullen. En wederom zeg ik, dat de gehele gerechtigheid van de farizeeër zondig is, al is het dan niet bij en voor de mensen, dan toch bij en voor de God des hemels. Zondig is zij, zeg ik, en afschuwelijk, zowel in zichzelf, alsook in haar uitwerkingen.

DE GEHELE GERECHTIGHEID VAN DE FARIZEEËR ZONDIG

Ten eerste. In zichzelf, doordat zij onvolmaakt is en niet voldoet aan de regel, door welke de gerechtigheid is geboden, en volgens welke elke daad zijn moet. Want tekortkoming, ja elke tekortkoming in deze plichten, is zonde en zondige zwakheid, waarom de vloek de mens overvalt, omdat hij tekort schiet, maar dat kon niet naar gerechtigheid geschieden, indien zijn tekortkoming niet zijn zonde was: Vervloekt is een ieder, die niet doet, en die niet voortgaat te doen alle dingen, die in de wet geschreven staan. Deuteronomium 27:26, Galaten 3:10.

Ten tweede. Zij is zondig, omdat zij gewerkt wordt door het zondige vlees, want alle wettische gerechtigheid is een werk van het vlees. Romeinen 4:1, Filippenzen 3:3-8. Een werk, zeg ik, van het vlees, en wel van dat vlees, dat ook de grootste buitensporigheden begaat. Want het vlees is één, al zijn zijn werkingen ook onderscheiden. Soms zijn deze werkingen in het oog vallend zinnelijk en duivels, en doen zij de ziel wentelen in goddeloosheid, gelijk de zeug wentelt in het slijk. Maar dit zijn niet al de werken van het vlees: het vlees zal soms trachten rechtvaardig te zijn, en zich toeleggen op het verrichten van handelingen, die in haar volmaaktheid zeer heerlijk en aangenaam zouden zijn om te zien. Maar omdat de wet alleen gebiedende woorden doet horen, en geen hulp verleent aan de mens, die haar tracht te volbrengen, en omdat het vlees zwak is en van zichzelf niet datgene kan doen, waarmee het zich begint te bemoeien, daarom mislukt dit heerlijke werk van het vlees. Maar, zeg ik, daar het een werk van het vlees is, kan het niet goed zijn, aangezien de hand, die het werkt, met zonde is besmet. Want in een goed mens, in iemand, die geestelijk goed is, dat is in zijn vlees, woont geen goed, maar bijgevolg datgene, hetwelk kwaad is, hoe kan dan het vlees van een vleselijke, onbegenadigd mens, en zodanig iemand is iedere farizeeër en eigengerechte in de wereld, ofschoon het zich voegt naar de wet, naar de rechtvaardige wet van God, datgene voortbrengen, hetwelk goed is in Zijn ogen?

Indien iemand denkt, dat ik te boud spreek, omdat ik de gerechtigheid des mensen, welke uit de wet is, uit de rechtvaardige wet van God, vlees noem, laat hem overwegen hetgeen hier volgt, te weten, dat, ofschoon er van de mens gezegd wordt, dat hij door de zonde dood is in de zonden en de misdaden, hij nochtans niet zo dood is, of hij kan nog in zijn eigen sfeer handelen. Dat is, hij kan doen, en verkiezen te doen, hetzij datgene, wat door alle mensen voor slecht wordt gehouden, hetzij datgene, hetwelk door sommigen goed geacht wordt, ofschoon hij niet in staat is, terwijl ook de gehele wereld hem dat vermogen niet kan geven, om iets te doen, dat zijn God kan behagen. De mens van nature, zo dood als hij is, kan, en dat met de wil van zijn vlees, zijn eigen zaligheid begeren. De mens van nature kan, en dat door de kracht van het vlees, zijns zelfs zaligheid zoeken en najagen, maar dan begeert hij ze, en dan zoekt hij ze en jaagt hij ze na, niet in de weg van God, maar in zijn eigen weg. Niet door het geloof in Christus, maar door de wet van Mozes. Zie Romeinen 9:16, 31, 10:3-7.

Zodat het geen dwaling is om te zeggen, dat een mens van nature een wil en een vermogen heeft om zijn begeerte na te jagen, en dat wel ten aanzien van zijn zaligheid. Maar het is een verdoemelijke dwaling om te zeggen, dat hij een wil en een vermogen

heeft om ze na te jagen, in de weg Gods. Want dan moeten wij het er voor houden, dat de verborgenheden van het evangelie natuurlijk zijn, omdat natuurlijke mensen, of mensen van nature, ze kunnen begrijpen en verstaan, ja, en ze kennen als het enige middel, door hetwelk zij het eeuwige leven moeten deelachtig worden, want het verstand moet de wil voorafgaan, ja, een mens moet de weg ten leven door Jezus Christus goedkeuren, voor zijn geest zich in die richting zal bewegen: 'Maar de natuurlijke mens begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn: (de dingen van het evangelie) want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden.' 1 Corintheërs 2:14.

Hij begrijpt deze dingen niet, dat is, zijn gemoed en zijn wil liggen daar vlak tegen, want hij acht ze dwaasheid, ook kan al de natuurlijke wijsheid in de wereld niet bewerken, dat zijn wil zich daarmee verenigt, omdat hij ze niet kan onderscheiden. De natuur onderscheidt de wet en de gerechtigheid ervan, ja, zij onderscheidt ze en keurt ze goed, dat is, zij houdt het er voor, dat de gerechtigheid der wet de beste en enige weg ten leven is, en daarom richten de natuurlijke wil en de kracht van het vlees, gelijk gij hier bij de farizeeër ziet, met het oog op het eeuwige leven daarnaar hun koers. 1 Corintheërs 2:14. De gerechtigheid der wet is dus een werk van het vlees, een werk van het zondige vlees, en moet daarom noodzakelijk als slijk en drek, en afschuwelijk zijn ten aanzien van datgene, waarvoor deze mens ze heeft voortgebracht, en ze in de tempel aan God heeft aangeboden.

Ook is de farizeeër niet alleen in dit kwaad verward: vele zielen laten zich, gelijk ook met de farizeeër plaats had, door deze werken van het vlees in de waan brengen, dat hun staat goed is, terwijl er niets goeds in is te vinden. Het hoogste, waartoe hun bekering opklimt, is, dat de tollenaar een farizeeër is geworden, de openbare zondaar een eigengerechtig mens. Van de zwarte zijde van het vlees heeft hij genoeg gehad, nu zal hij dan met de witte zijde van het vlees zichzelf herscheppen. En nu moet die man wel zeer boos zijn, die betwijfelt of de staat van zulk een mens wel goed is. Hij is van een dronkaard, een vloeker, een onreine, een sabbathschender, een leugenaar en dier gelijke een geheel ander mens geworden, hij is nu een beminnaar der gerechtigheid een nauwgezet inachtnemer, dader en beoefenaar van de formaliteiten der wet en een leidsman en bestuurder bij mensen van zijn soort. En nu verheft hij nadrukkelijk zijn stem tegen de zonde en de zondaars, terwijl hij er van terugschrikt, om te gaan met hen, die eens zijn metgezellen waren, zeggende: 'Ik ben niet gelijk deze tollenaar.' Zich te wenden van het vlees tot het vlees van de zonde tot de gerechtigheid des mensen, ja, zich te verheugen in het vertrouwen, dat zijn staat beter is dan die van de tollenaar, ik bedoel, beter in de ogen der goddelijke rechtvaardigheid en naar het oordeel der wet, en nochtans door de wet niet in de Geest, maar in het vlees gevonden te worden, niet in Christus, maar onder de wet, niet in de geluksstaat, maar in de staat der verdoemenis-is dus zeer algemeen onder de mensen. Want zij, en zij alleen, zijn de rechte mensen, 'die God in de Geest dienen, en in Christus Jezus roemen, en niet in het vlees vertrouwen.' Waar door het vlees niet moet verstaan worden de gruwelijke overtredingen tegen de wet, ofschoon deze ook de werken van het vlees genoemd worden, Galaten 5:19, want zij verschaffen aan de mensen geen gelegenheid om tegenover God in dezelve te vertrouwen, maar dat is het, hetwelk door Paulus aangewezen wordt, waar hij zegt, dat

hij geen vertrouwen in het vlees had, hoewel hij het kon gehad hebben, gelijk hij zegt: 'Hoewel ik heb, dat ik ook in het vlees vertrouwen mocht, indien iemand anders, ' zegt hij, 'meent te vertrouwen in het vlees, ik nog meer.' Filippenzen 3:3-4.

En daarna haalt hij een tweevoudig voorrecht aan, hetwelk hij had door het vlees:

Ten eerste. Dat hij iemand was uit het zaad van Abraham en uit de stam van Benjamin een Hebreëer uit de Hebreëen, enz.

Ten tweede. Dat hij zich verenigd had met de nauwgezetste mensen van die godsdienst, welke dit was naar het vlees, te weten, dat hij een farizeeër was en eens farizeeërs zoon, en dat hij veel vleselijke ijver voor God had, 'naar de rechtvaardigheid, die in de wet is, zijnde onberispelijk.' Filippenzen 3:6.

Maar, zeg ik, dat alles is het vlees, en niets dan het vlees: vleselijke voorrechten en vleselijke gerechtigheid, en alzo bijgevolg een vleselijk vertrouwen op de hemel. Dit komt hierdoor aan het licht, dat deze mens, toen zijn ogen verlicht werden, dat alles slechts schade en drek achtte, opdat hij in Christus gevonden mocht worden, niet hebbende zijn gerechtigheid, die uit de wet is, maar die, welke door het geloof van Christus is, namelijk de rechtvaardigheid, die uit God is door het geloof. (Godvrezende mensen zijn bevreesd voor hun eigen gerechtigheid.)

En dit leidt mij tot een andere zaak, en die is, u bekend te maken, o gij blinde farizeeër, dat gij niet in een veilige toestand u kunt bevinden, omdat gij uw vertrouwen stelt in het vlees, dat is, in de gerechtigheid van het vlees. Want 'alle vlees is als gras, en al zijn heerlijkheid is als een bloem des velds, ' en daar het vlees en de heerlijkheid deszelfs krachteloos is als het gras, dat heden is en morgen in de oven geworpen wordt, is het een zeer gewaagde zaak voor een mens om daarop zijn eeuwige zaligheid te laten aankomen. Waarom, gelijk ik ook pas aangewezen heb, de godzaligen er steeds bevreesd voor geweest zijn om in hun eigen gerechtigheid gevonden te worden, ik bedoel, in hun eigen persoonlijke gerechtigheid, ofschoon die veel beter is dan de gerechtigheid van enig vleselijk mens kan zijn: want de gerechtigheid des godzaligen is gewerkt in de Geest en het geloof van Christus, maar de gerechtigheid des goddelozen is uit het vlees en uit de wet. Toch, zeg ik, is deze godzalige bevreesd om met zijn gerechtigheid voor de rechterstoel Gods te staan, gelijk blijkt uit de volgende bijzonderheden:

Ten eerste. Hij ziet zonde in zijn gerechtigheid, want zulks geeft de profeet te kennen, wanneer hij zegt: 'Al onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleet, ' Jesaja 64:6, maar er is niets, dat iemands gerechtigheid onrein kan maken, dan de zonde. Het is niet de armelijke, de geringe, de lage, de ziekelijke, de behoeftige staat eens mensen, noch ook dat hij gehaat wordt door de duivels, vervolgd wordt door de mensen, of terneergeslagen is onder beschuldigingen, verwijten, benauwdheden of enigerlei soort van jammeren van deze aard, dat de gerechtigheden des godzaligen onrein kan maken: niets dan de zonde kan dit doen, en heeft het gedaan, en doet het, en zal het doen. Ook is er niemand, wie hij ook zij, en ofschoon hij al waakt, bidt, strijdt, zichzelf verloochent, en zijn lichaam allerlei kastijdingen en moeilijkheden doet ondergaan, ja, ofschoon hij

ook zijn geest en zijn ziel moge verheffen tot de hoogste mate van heiligheid des levens en heilige beschouwing, en also zijn begeerlijkheden moge doden in een alles overtreffende mate-of de zonde zal hem aankleven in zijn beste verrichtingen. Hem aankleven, zeg ik, om zijn plichten te bezoedelen en te besmetten, en om zijn gerechtigheid bevuilt en besmet, onrein en walgelijk te maken.

Ik zal u hiervoor twee of drie voorbeelden geven:

1. Nehemia was in zijn dagen een man, die ijverig, zeer ijverig was voor God, voor Zijn huis, voor Zijn volk en voor Zijn wegen, en die daarin van het begin tot het einde volhardde, gelijk zij kunnen zien, die lust hebben om het verhaal van zijn verrichtingen na te lezen, doch als deze man zich ernstig met God over zijn plichten onderhoudt, schrikt hij er voor om het daarop te laten aankomen. Het is waar, hij vermeldt ze aan God, maar hij belijdt toch, dat er onvolmaaktheden in zijn, en bidt, dat God ze niet moge uitdelgen: 'Delg mijn weldadigheden niet uit, die ik aan het huis mijns Gods en aan zijn wachten gedaan heb.' En wederom: 'Gedenk mijner ook in deze, ' ten aanzien van een andere goede daad, 'mijn God! en verschoon mij naar de veelheid van Uw goedertierenheid.' 'Gedenk mijner, mijn God! ten goede.' Nehemia 13. Ik denk niet, dat hij door deze gebeden pleit voor een aanneming van zijn persoon, aangaande de rechtvaardiging van de vloek der wet, gelijk de arme, blinde farizeeër doet, maar wel, dat God zijn dienst mocht aannemen, daar hij een zoon was, en niet mocht nalaten, hem een genadeloon te geven voor hetgeen hij had gedaan, aangezien het Hem behaagd had in Zijn testament te verklaren, dat Hij de arbeid der liefde van Zijn heiligen met een uitnemend gewicht der heerlijkheid zou belonen, en daarom bidt hij, dat God zijn weldadigheden niet mocht uitdelgen, maar zijner mocht gedenken ten goede, naar de veelheid van Zijn goedertierenheid.

2. Een tweede voorbeeld is, hetgeen wij van David vinden, waar Hij zegt: O HEERE!' ga niet in het gericht met Uw knecht: want niemand, die leeft, zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn.' Psalm 143:2. Van David, gelijk ik ook vroeger heb aangewezen, wordt gezegd, dat hij een man was naar Gods hart, Handelingen 13:22, en hier erkent de Heere hem door Zijn Geest voor Zijn knecht. Doch zie, hoe hij er voor terugdeinst, hoe hij er voor schrikt, hoe hij bidt en smeekt, dat God toch die genade hem mocht betonen om niet met hem in het gericht te treden. Heere, zegt hij, indien Gij met mij in het gericht treedt, zo stierf ik, omdat ik veroordeeld zal worden, want voor Uw aangezicht kan ik niet rechtvaardig zijn, kan ik niet gerechtvaardigd worden, te weten, door mijn eigen goede daden. Heere, zo Gij slechts begint met mij te handelen, naar Uw wet en naar mijn werken, zo sterf ik, daarom, o Heere! treed toch niet in het gericht met Uw knecht. Ook is dit niet slechts het geval met mij, maar dit is de toestand van de gehele wereld: 'Want niemand, die leeft, zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn.'

3. Een derde voorbeeld is het algemene besluit van de apostel: 'En dat niemand door de wet gerechtvaardigd wordt voor God, is openbaar: want de rechtvaardige zal uit het geloof leven.' Galaten 3:11. Met dit te zeggen neemt Paulus zowel de uitspraak van de profeet Habakuk over, hoofdstuk 2:16, als de zo pas behandelde uitspraak van David. Niemand, zegt hij, wordt door de wet gerechtvaardigd voor God, niemand, geen

rechtvaardige, geen heilige, zelfs niet de aller nauwgezetste en rechtvaardigste mens. Maar waarom niet? Omdat de rechtvaardige uit het geloof zal leven. De rechtvaardige dus moet sterven, indien hij niet het geloof in een andere gerechtigheid bezit, dan die uit de wet is, zijn eigen gerechtigheid genoemd, ik zeg, hij moet sterven, indien hij geen andere gerechtigheid bezit, dan die, welke zijn eigen is door de wet. Dit betuigt Paulus ook van zichzelf: ik, zegt hij, ben mijzelf van geen ding bewust, hetzij voor of na de bekering, dat is, ik was mij niet bewust, dat ik iets voor mijn bekering deed, dat hetzij met de wet, hetzij met mijn geweten in strijd was, want ik was toen, aangaande de gerechtigheid, die uit de wet is, onberispelijk. Ook sedert mijn bekering ben ik mijzelf van geen ding bewust, want 'ik heb met alle goed geweten voor God gewandeld tot op deze dag.' Handelingen 23:1.

Een veelbetekenend gezegde, dat verzeker ik u. Ik twijfel er niet aan of dit is meer, dan onze lieden, die op hun eigen rechtvaardigheid zich beroemen, kunnen zeggen, zo zij bij dat zeggen de waarheid zullen spreken. 'Doch ik ben daardoor niet gerechtvaardigd.' 1 Corinthiërs 4:4, Filippenzen 3:7. Ook zal ik mij niet verstouten om de eeuwige zaligheid van mijn ziel te wagen op mijn eigen rechtvaardigheid, 'maar die mij oordeelt, is de Heere.' Dat is, ofschoon ik door mijn kortzichtigheid de onvolmaaktheden van mijn gerechtigheid niet kan zien, zo kan en zal dit nochtans de Heere doen, die mijn Rechter is en voor wiens rechterstoel ik eerlang zal staan, en al is het ook, dat er voor Zijn gericht niet meer dan één vlek in mijn gerechtigheid zal worden gevonden, zo moet ik toch, indien ik op mijn gerechtigheid pleit, om die ene vlek vallen.

Ten tweede. Dat de beste mensen er bevreesd voor zijn om voor de rechterstoel Gods te staan, om daar door de wet ten aanzien van leven en dood geoordeeld te worden, overeenkomstig de genoegzaamheid of ongenoegzaamheid van hun gerechtigheid, is openbaar, omdat zij, hun eigen gerechtigheid wegwerpende, er al hun werk van maken, dat zijn goedertierenheid, door een genadedaad, aan hen worde geschonken, opdat zij daarin voor God mogen staan om geoordeeld te worden. Hierom roept David zo dikwijls uit: 'HEERE! leid mij in Uw gerechtigheid.' Psalm 5:9. 'Help mij uit door Uw gerechtigheid.' Psalm 31:2. 'Doe mij recht naar Uw gerechtigheid, HEERE, mijn God!' Psalm 35:24. 'Maak mij levend door Uw gerechtigheid.' Psalm 119:40. 'O HEERE!' zegt hij, 'hoor mijn gebed, neig de oren tot mijn smekingen, verhoor mij naar Uw waarheid, naar Uw gerechtigheid. En ga niet in het gericht met Uw knecht: want niemand, die leeft, zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn.' Psalm 143:1-2. En wanneer God dan alsoo doet, David? Wel dan, zegt hij, 'zal mijn tong vermelden Uw gerechtigheid,' Psalm 35:28. 'Zo zal mijn tong Uw gerechtigheid vrolijk roemen.' Psalm 51:16. 'Mijn mond zal Uw gerechtigheid vertellen.' Ja, 'ik zal uw gerechtigheid vermelden, Uwe alleen.' Psalm 71:15, 16.

Ook Daniël, wanneer hij voor zichzelf en voor zijn volk gaat pleiten, werpt eerst zijn en hun gerechtigheid weg, zeggende: 'Want wij werpen onze smekingen voor Uw aangezicht niet neer op onze gerechtigheden.' En hij pleit op Gods gerechtigheid, en begeert een aandeel daarin te ontvangen, zeggende: 'Bij U, o Heere! is de gerechtigheid, ' Daniël 9:7, 18, te weten, die gerechtigheid, om welks wille de genade en de vergiffenis, en also de hemel en de gerechtigheid, tot ons wordt uitgestrekt. De gerechtigheid is bij

U, en is de uwe, even goed als de zonde, de schande en de beschaamdheid bij ons is, welke gerechtigheid hij naderhand noemt 'de Heere, ' zeggende: Doe het, om des Heeren wil. Lees het 16de en het 17de vers van het 9de hoofdstuk van Daniël. 'O Heere!' zegt hij, 'naar al Uw gerechtigheden, laat toch Uw toorn en Uw grimmigheid afgekeerd worden van Uw stad Jeruzalem, Uw heilige berg: want om onzer zonden wil en om onzer vaders ongerechtigheden, zijn Jeruzalem en Uw volk tot versmaadheid bij allen, die rondom ons zijn. En nu, o onze God! hoor naar het gebed Uws knechts, en naar zijn smekingen, en doe Uw aangezicht lichten over Uw heiligdom, dat verwoest is, om des Heeren wil.' Om des Heeren Jezus Christus' wil, want op Hem had Daniël nu het oog, en door Hem zond hij zijn smeking op tot de Vader, en het antwoord was ook in overeenstemming met Zijn gebed, te weten, dat God zich zou ontfermen over Jeruzalem, en dat Hij op Zijn tijd de Heere, de Messias, zou zenden, om een eeuwige gerechtigheid voor hen aan te brengen. Ook Paulus, gelijk ik vroeger heb aangewezen, doet afstand van zijn eigen gerechtigheid en grijpt de gerechtigheid Gods aan, zoekende daarin, of in Hem, die ze bezit, gevonden te worden, niet hebbende zijn rechtvaardigheid, want hij wist, dat wanneer de slagregen neervalt, en de winden waaien, en de watervloeden komen, alle mensen neerstorten, behalve diegenen, welke die gerechtigheid bezitten.

De ernstige begeerte nu van de rechtvaardigen om in Gods gerechtigheid gevonden te worden, komt voort uit een sterke overtuiging van de onvolmaaktheden van hun eigen, en uit de kennis, die hun gegeven werd van de schrik, welke zich van de mensen zal meester maken in de dag der beproeving door het vuur, te weten, de dag des oordeels. Want ofschoon de mensen nu zichzelf in een paradijs der dwazen kunnen plaatsen, en zichzelf kunnen wijsmaken, dat alles dan wel met hen zal zijn, ter wille van hun eigen ijdele en nietige verrichtingen, nochtans wanneer de dag komt, die branden zal gelijk een oven, en wanneer allen die goddeloos gehandeld hebben, als stoppels zullen zijn, en dit allen zullen blijken te zijn die niet in Christus gevonden worden, alsdan zal hun gerechtigheid als rook verdwijnen, of voor die verterende vlam als brandhout zijn. En hierom wordt de gerechtigheid, waarin de godzaligen zoeken gevonden te worden, genoemd de naam des Heeren, een sterke toren, een rots, een schild, een sterkte, een plaats ter verdediging, tot welke zij de toevlucht nemen en in welke zij zich begeven en veilig zijn.

De wijzen en godvrezenden brengen dus niet, gelijk deze farizeeër, hun eigen gerechtigheid in de tempel, om daar door middel daarvan zichzelf in de waan te brengen, dat God, ter wille van die gerechtigheid, hun genadig en goed zal zijn, maar hun eigen gerechtigheid wegwerpende, komen zij tot God om de zijne, omdat zij zeker weten, en wel door het Woord van God, dat in het oordeel niemand de proef kan doorstaan, dan zij, die in de gerechtigheid Gods worden gevonden.

Ten derde. Dat de beste mensen er bevreesd voor zijn om voor de rechterstoel Gods te staan, om daar door de wet ten aanzien van leven en dood geoordeeld te worden, Daar de genoegzaamheid of ongenoegzaamheid van hun gerechtigheid, is openbaar, want zij weten, dat het een ijdele zaak is om te zoeken zichzelf tot rechtvaardige mensen te

maken door de werken der gerechtigheid, gelijke de handelwijze is van al diegenen, die uit de werken der wet zoeken gerechtvaardigd te worden.

En hierin is het grote onderscheid gelegen tussen de farizeeër en de ware Christen. De farizeeër meent, dat hij door de werken der gerechtigheid zichzelf tot een rechtvaardige zal maken, daarom komt hij voor het aangezicht Gods, wel voorzien, gelijk hij meent, met zijn gerechtigheid, bestaande in het kwade te laten en het goede te doen. De genade laat niet toe, dat iemand zich beroemt voor het aangezicht Gods, wat hij ook moge zeggen voor de mensen: 'Ziet, zijn ziel verheft zich, zij is niet recht in hem.' Habakuk 2:4. En beter is de arme van geest, dan de trotse van geest. De farizeeër was een zeer hoogmoedig man, een hoogmoedig, onkundig man, hoogmoedig op zijn eigen gerechtigheid, en onkundig van de gerechtigheid Gods, want was dit het geval niet geweest, dan kon hij de tollenaar niet zo veroordeeld, en zichzelf niet zo gerechtvaardigd hebben.

(De farizeeër onkundig, dat hij rechtvaardig moet zijn voor hij de gerechtigheid kan vervullen.)

En wederom zeg ik, dat al deze hoogmoed en al dit ijdele vertoon van de farizeeër daaruitvoortkwam, dat hij er onkundig van was, dat een mens goed moet zijn, voor hij het goede kan doen, dat hij rechtvaardig moet zijn, voor hij de gerechtigheid kan volbrengen. Dit is duidelijk uit de woorden van Paulus, die dit als de reden doet kennen, waarom niemand goed doet, namelijk, omdat niemand rechtvaardig is, ook niet één. 'Er is niemand rechtvaardig, ' zegt hij, en dan volgt er: 'Er is niemand, die goed doet.' Romeinen 3:10-12. Want het is niet mogelijk voor een mens, die niet eerst door de God des hemels tot een rechtvaardige gemaakt is, iets te doen, dat in de eigenlijke, in een wettische of in een evangelische zin, rechtvaardigheid kan genoemd worden. Hij moge zich met rechtvaardige dingen bemoeien, hij moge trachten, door zich daarmee zo te bemoeien, zichzelf tot een rechtvaardige te maken, maar de gerechtigheid werken, en alsoo door zulke werken der gerechtigheid zichzelf tot een rechtvaardige te maken, dat vermag hij niet.

De gerechtigheid van een vleselijke mens wordt wel is waar door God gerechtigheid genoemd, maar dit moet verstaan worden als gesproken in de taal der wereld, of met betrekking tot de zaken der wereld. De wereld noemt dit inderdaad gerechtigheid, en het doet geen kwaad, indien het deze naam draagt met betrekking tot wereldse zaken. Hierom worden wereldse mensen, die hun burgerlijke plichten waarnemen, goeden en rechtvaardigen genoemd, alsoo dezulken, voor welke Christus naar dat begrip, niet stierf, en aan welke Hij ook Zijn genade niet schenkt. Romeinen 5:7-8. Maar wij handelen nu niet over enige andere gerechtigheid dan die, welke als zodanig beschouwd wordt hetzij in een wettische, hetzij in een evangelische zin, laat ons dan die gerechtigheid een weinig meer van nabij beschouwen.

Een mens moet rechtvaardig zijn in een wettische zin, voor hij de werken der gerechtigheid kan doen, ik bedoel, die, welke dit zijn in een evangelische zin. Hierom wordt de ware gerechtigheid van het evangelie voorgesteld als de vrucht van een

vernieuwde geboorte. 'Indien gij weet, dat Hij (Christus) rechtvaardig is, zo weet gij, dat een ieder, die de rechtvaardigheid doet, uit Hem geboren is.' 1 Johannes 2:29. Niet uit Hem geboren uit kracht van zijn eigen rechtvaardige handelingen, maar uit Hem geboren uit kracht van de krachtige werking van Christus met Zijn Woord op de ziel, die naderhand, uit het beginsel des levens, die gerechtigheid werkt en doet.

En de apostel zegt wederom: 'Kinderkens dat u niemand verleide: die de rechtvaardigheid doet, die is rechtvaardig, gelijk Hij rechtvaardig is.' 1 Johannes 3:7. Over deze schriftuur plaats zal ik een weinig uitweiden, om tot bewijs te dienen van hetgeen vroeger is aangevoerd, namelijk, dat een mens rechtvaardig moet zijn in een wettische zin, voor hij zulke dingen kan doen, welke werken der gerechtigheid kunnen genoemd worden in een evangelische zin. En hiervoor biedt ons deze schriftuur plaats twee dingen aan, welke door ons overwogen moeten worden.

- ☛ Het eerste is, dat hij, die de rechtvaardigheid doet, rechtvaardig is.
- ☛ Het tweede is, dat hij, die de rechtvaardigheid doet, rechtvaardig is, gelijk Christus rechtvaardig is.

Ten eerste. Hij, die de rechtvaardigheid doet te weten, de rechtvaardigheid, welke het evangelie also noemt, is rechtvaardig, dat is, voor hij die rechtvaardigheid doet. Want de apostel zegt niet, dat hij zichzelf rechtvaardig zal maken door de daden der rechtvaardigheid, welke hij zal doen, want dan kon een kwade boom goede vruchten voortbrengen, en bovendien zichzelf goed maken door dit te doen, maar hij zegt: Die de rechtvaardigheid doet, is rechtvaardig, even goed als dat hij zegt: Die de rechtvaardigheid doet, is uit Hem geboren. Zo dan, een mens moet rechtvaardig zijn, voor hij de rechtvaardigheid kan doen, voor hij de rechtvaardigheid in een evangelische zin kan doen.

Ten tweede. De tweede zaak, welke wij te onderzoeken hebben, is, met welke rechtvaardigheid een mens rechtvaardig moet zijn, voor hij datgene kan doen, hetwelk in een evangelische zin rechtvaardigheid genoemd wordt.

En dan antwoord ik in de eerste plaats: Hij moet rechtvaardig zijn in een wettische zin dat is, hij moet rechtvaardig zijn naar het oordeel van de wet. Dit is duidelijk, doordat er gezegd wordt: Die de rechtvaardigheid doet, is rechtvaardig, gelijk Hij rechtvaardig is. Dat is, in een wettische zin, want Christus is geenszins rechtvaardig naar het oordeel der liefde alleen, maar in Zijn geringste daden, indien het geoorloofd is zulk een vergelijking te maken, was Hij rechtvaardig in een wettische zin, of naar het oordeel van de wet. Nu zegt de apostel: 'Die de rechtvaardigheid doet, die is rechtvaardig, gelijk Hij rechtvaardig is.' Dit zijn de woorden Gods, en daarom kan ik niet dwalen door ze aan te halen, ofschoon ik in het spreken daarover de heerlijkheid ervan niet zo ten volle kan doen schijnen als ik wel zou willen.

Maar welke gerechtigheid is het, met welke een mens rechtvaardig voor het oordeel der wet moet staan, voor hij zal of kan bevonden worden te doen de daden der rechtvaardigheid, welke door het evangelie also genoemd worden? Ik antwoord:

Ten eerste. Het is, daarvan kunt gij verzekerd zijn, geenszins zijn eigen rechtvaardigheid, welke uit de wet is, want hij heeft deze rechtvaardigheid, voor hij enig doet, die zijn eigen kan genoemd worden. 'Die de rechtvaardigheid doet, die is' alreeds 'rechtvaardig,' voordat hij die rechtvaardigheid doet, ja, hij is voor die tijd rechtvaardig, evenals Hij rechtvaardig is.

Ten tweede. Het kan zijn eigen niet zijn, welke uit het evangelie is, dat is, die, welke voortvloeit uit een beginsel der genade in de ziel: want hij is rechtvaardig, voor hij deze rechtvaardigheid doet. Die de rechtvaardigheid doet, die is rechtvaardig. Er wordt niet gezegd: Die ze heeft gedaan, maar die ze doet, betreffende de daad, terwijl ze verricht wordt, is hij rechtvaardig. Hij is rechtvaardig zelfs dan, wanneer hij de allereerste daad der rechtvaardigheid verricht, maar terwijl een daad verricht wordt kan zij, voordat zij verricht is, geen daad der rechtvaardigheid genoemd worden, toch, zegt de tekst, is hij rechtvaardig. Maar wederom, indien een daad, terwijl zij verricht wordt, geen daad der rechtvaardigheid kan genoemd worden, zo kan zij voorzeker niet zulk een invloed hebben, dat zij de dader rechtvaardig maakt, dat zij hem rechtvaardig maakt, gelijk de Zoon van God rechtvaardig is.

En toch is de rechtvaardigheid, met welke deze dader rechtvaardig gemaakt is, en dat wel voor hij de rechtvaardigheid doet, een zodanige, want zo zegt de tekst: Die maakt hem rechtvaardig, gelijk Hij rechtvaardig is. Daarenboven kan het niet zijn eigen zijn, welke is de evangelische rechtvaardigheid, voortvloeiende uit het beginsel der genade in de ziel, want deze gaat in haar grootste volmaaktheid in ons, terwijl wij in deze wereld leven, met onvolmaaktheden vergezeld, ons geloof, onze liefde en onze heiligheid is namelijk onvolkomen, of heeft iets gebrekkigs in zich. Zij zijn noch afzonderlijk, noch allen tezamen genomen, volmaakt, ten aanzien van de trap, de uiterste trap der volmaaktheid.

Maar de rechtvaardigheid, welke wij hier beschouwen en, en met welke de mens, in die plaats van Johannes, rechtvaardig gemaakt wordt, is een volmaakte rechtvaardigheid, niet slechts met betrekking tot de natuur ervan, gelijk een penny even volkomen zilver is als een shilling, noch ook met betrekking tot een vergelijkende trap, want alzo komt een shilling nader aan de volkomenheid van het getal twintig dan een twee-penny of een drie-pennystukje, maar het is een rechtvaardigheid zo volkomen, dat er niets bijgevoegd kan worden, en dat er ook niets van kan worden afgenomen, want dit wordt uitgedrukt door de woorden van de tekst: 'Die is rechtvaardig, gelijk Hij rechtvaardig is.' Ja, zo rechtvaardig is hij, voor hij de rechtvaardigheid doet, en teneinde de rechtvaardigheid te doen. En in deze is hij aan de Zoon van God gelijk, die ook rechtvaardig was, voor Hij daden der rechtvaardigheid deed, betrekking hebbende op een wet des bevels, waarom er gezegd wordt, dat gelijk Hij is, wij alzo zijn in deze wereld. Gelijk Hij rechtvaardig is of was, voor Hij de rechtvaardigheid onder de mensen deed volgens een wet, alzo zijn de Zijnen rechtvaardig, voor zij onder de mensen de rechtvaardigheid doen volgens een wet. 'Die de rechtvaardigheid doet, die is rechtvaardig, gelijk Hij rechtvaardig is.' Christus was rechtvaardig, voor Hij de rechtvaardigheid deed, met een dubbele rechtvaardigheid. Hij had een rechtvaardigheid als God, Zijn Godheid was volmaakt rechtvaardig, ja, zij was de rechtvaardigheid zelf. Zijn menselijke natuur was volmaakt rechtvaardig, zij was van nature vlekkeloos en onbezoedeld. Dus was Zijn persoon

rechtvaardig, en alzo toegerust om die rechtvaardigheid te doen, welke Hij, omdat Hij geboren was uit een vrouw en gesteld was onder de wet, volgens de wet gehouden was te vervullen.

Nu, gelijk Hij is, alzo zijn wij, niet bij wijze van natuurlijke rechtvaardigheid, maar bij wijze van gelijkheid te dien opzichte. Had Christus, om de rechtvaardigheid te werken, een dubbele rechtvaardigheid, die tot het innerlijke van Zijn wezen behoorde, ook de Christen bezit, om de rechtvaardigheid te werken, een dubbele rechtvaardigheid. Maakte Christus' dubbele rechtvaardigheid Hem geschikt voor dat werk der rechtvaardigheid, hetwelk Hem van God aangewezen was te doen, ook des Christens dubbele rechtvaardigheid maakt hem geschikt voor dat werk der rechtvaardigheid, hetwelk God heeft verordineerd dat hij moet doen en waarin hij moet wandelen in deze wereld.

Maar gij zult misschien vragen: Welke is die rechtvaardigheid, met welke een christen rechtvaardig gemaakt wordt, voor hij de rechtvaardigheid doet?

Ik antwoord: Het is ene dubbele rechtvaardigheid.

1. Het is een rechtvaardigheid, welke op hem gelegd wordt.
2. Het is een rechtvaardigheid, welke in hem gelegd wordt.

1. Wat aangaat het eerste: Het is een rechtvaardigheid, die op hem gelegd wordt, met welke hij ook bekleed is als met een kleed of mantel, Romeinen 3:22, deze is het, welke genoemd wordt de mantel der gerechtigheid en de kleren des heils. Jesaja 61:10. Deze rechtvaardigheid is niets anders dan de gehoorzaamheid van Christus, welke Hij vervulde in de dagen van Zijn vlees, en eigenlijk niemands rechtvaardigheid dan de rechtvaardigheid van Christus kan genoemd worden, omdat niemand er de hand in had, maar Hij ze zelf volbracht. En hierom wordt er gezegd, dat 'door de gehoorzaamheid van een velen tot rechtvaardigen gesteld worden.' Romeinen 5:19. Door de gehoorzaamheid van een, van een mens, Jezus Christus, gelijk gij dat vindt in vers 15, want Hij kwam in de wereld met dit doel, om een geslacht tot rechtvaardigen te maken, niet door wetten voor hen te maken en hun regels voor te schrijven, want dit was het werk van Mozes, die zei: 'En het zal ons gerechtigheid zijn, als wij zullen waarnemen te doen al deze geboden, voor het aangezicht des HEEREN, van onze God, gelijk Hij ons geboden heeft.' Deuteronomium 6:5, 24:13, noch ook door de onvolmaaktheden van hun gerechtigheid door Zijn genade weg te nemen, en deze alzo volkomen te maken door toevoeging van de zijne, maar Hij stelt hen tot rechtvaardigen door Zijn gehoorzaamheid, niet in hen, maar voor hen, terwijl Hij Zich persoonlijk aan Zijns Vaders wet ten onze behoeve onderwierp, opdat Hij een gerechtigheid mocht bezitten om die aan ons te schenken.

En hierom wordt er gezegd, dat wij tot rechtvaardigen gesteld worden, terwijl wij niet werken, en dat wij gerechtvaardigd worden, terwijl wij goddelozen zijn, Romeinen 4:5, hetwelk kan geschieden door geen andere gerechtigheid dan die, welke de gerechtigheid van Christus is door volbrenging, de gerechtigheid Gods door schenking, en onze

gerechtigheid door toerekening. Want, zeg ik, de persoon, die deze gerechtigheid voor ons uitwerkte, is Christus Jezus, de persoon, die ze aan ons geeft, is de Vader, die Christus voor ons gemaakt heeft tot rechtvaardigheid, en Hem aan ons gegeven heeft met dit doel, dat wij zouden worden rechtvaardig Gods in Hem. 1 Corinthiërs 1:30, 2 Corinthiërs 5:21. En hierom is het, dat er zo dikwijls gezegd wordt: 'Men zal van Mij zeggen: Gewis in de Heere zijn gerechtigheden en sterkte.' En wederom: 'In de HEERE zullen gerechtvaardigd worden en zich beroemen, het gehele zaad van Israël.' 'Dit is de erfenis der knechten des HEEREN, en hun gerechtigheid is uit Mij, spreekt de HEERE. Jesaja 45:24, 25, 54:17.

Deze gerechtigheid is het, welke de ziel rechtvaardigt, en welke haar verlost van de vloek der wet, doordat zij, door haar volmaaktheid, al de zonden en onvolmaakheden van de ziel verbergt. Hierom volgt er in het vierde hoofdstuk van de Romeinen: 'Gelijk ook David de mens zalig spreekt, welke God de rechtvaardigheid toerekent zonder werken, zeggende: Zalig zijn zij, welker ongerechtigheden vergeven zijn, en welker zonden bedekt zijn., zalig is de man, welke de Heere de zonden niet toerekent.' En dit geschiedt, terwijl de persoon, welke uit genade dat voorrecht ten deel valt, zonder goede werken en alzo een goddeloze is. Dit is de gerechtigheid van Christus, Christus' persoonlijke verrichtingen, welke Hij deed toen Hij in de wereld was, zij is het, door welke de ziel, naakt zijnde, bedekt wordt, zodat haar naaktheid verborgen wordt voor het goddelijke oordeel der wet: 'Als Ik nu bij u voorbijging, zo breidde Ik Mijn vleugel over u uit, en dekde uw naaktheid.' Ezechiël 16:8.

Deze gerechtigheid van Christus nu, deze gehoorzaamheid bestaat uit twee delen:

1. Uit een doen van datgene, hetwelk de wet ons geboden had te doen.
2. Uit een betalen van die prijs voor de overtreding der wet, welke de rechtvaardigheid gezegd had dat geëist zou worden uit de hand des mensen, en dat is de vervloekte dood.

Ten dage als gij daarvan eet, zult gij de dood sterven, te weten, de dood, welke een gevolg is van de vloek der wet. Toen Christus alzo dat deel der gehoorzaamheid voor ons volbracht had, hetwelk bestaat uit een doen van die werken der gerechtigheid, welke de gehoorzaamheid aan de bevelen der wet met zich brengt, voegde Hij daaraan toe het storten van Zijn bloed, om de prijs te zijn van onze verlossing van die vervloekte dood, welke wij door de zonde over ons lichaam en onze ziel gebracht hadden. En op die wijze worden de Christenen tot volmaakte rechtvaardigen gesteld, de gehele gehoorzaamheid van Christus wordt hun toegerekend, te weten, die gehoorzaamheid, welke bestaat in het betalen van de prijs voor onze overtredingen.

Zo dan, eist de wet rechtvaardigheid? Hier is ze. Eist de wet voldoening voor onze zonden? Hier is ze. En wat kan de wet anders tot de zondaar zeggen dan hetgeen goed is, wanneer zij in de persoonlijke gehoorzaamheid van Christus voor hem datgene vindt, hetwelk beantwoordt aan hetgeen zij kan eisen, datgene, hetwelk zij van ons kan vragen? Hierin dan bestaat de veiligheid van een Christen, niet in een bundel daden van hemzelf, maar in een rechtvaardigheid, welke tot hem komt door genade en door een

schenking, want deze rechtvaardigheid is zulk een, welke als een geschenk, als een geschenk Gods tot hem komt. Hierom wordt zij genoemd de gave der rechtvaardigheid, de gave der genade, de gave der rechtvaardigheid door de genade, welke is de rechtvaardigheid van een, te weten, de gehoorzaamheid van Jezus Christus. Romeinen 5:15-19. En dit is de rechtvaardigheid, door welke hij, die de rechtvaardigheid doet, rechtvaardig is, gelijk Hij rechtvaardig is, omdat het geheel en al dezelfde rechtvaardigheid is, die de Zoon van God door Zichzelf heeft volbracht. Ook heeft Hij geen andere of geen uitnemender rechtvaardigheid, waarop de wet acht slaat of welke zij vereist, dan deze. Want wat aan gaat de rechtvaardigheid van Zijn Godheid, daarmee heeft de wet niet te maken, want ten dezen aanzien is de wet Zijn schepsel en Zijn dienaar, en mag zij zich met Hem niet bemoeien. Ook met de rechtvaardigheid van Zijn menselijke natuur heeft de wet niets te maken want zij is het werk van God, en ze is even goed, even rein, even heilig en onbesmet als de wet zelf is. Alles dan, waarmee de wet te maken heeft, is, volkomen gehoorzaamheid te eisen van hem, die onder haar gesteld is, benevens een gepaste voldoening voor de breuk der wet, en wanneer zij die heeft, dan is Mozes tevreden.

Dit nu is de rechtvaardigheid, met welke een Christen, ten aanzien van de rechtvaardigmaking, tot een rechtvaardige gesteld wordt, te weten, een rechtvaardigheid, welke noch tot het wezen van zijn godheid, noch tot dat van zijn mensheid behoort, maar die er bestaat in die heerlijke persoon, welke God en mens beide was namelijk, Zijn gehoorzaamheid aan de wet. Aan welke rechtvaardigheid Hij zelf, met betrekking tot Zichzelf, in het geheel geen behoefte had, wat aangaat Zijn Godheid, ja, ook Zijn mensheid was zonder dezelve volmaakt rechtvaardig. Deze rechtvaardigheid dus was daar en daar alleen, nodig, waar Christus moest beschouwd worden als Gods dienstknecht en onze Borg, om Jakob weer tot God te brengen, en de bewaarden van Israël weer op te richten. Want ofschoon Christus een Zoon was, zo werd Hij nochtans een dienstknecht, om, niet voor Zichzelf, want Hij had er geen behoefte aan, maar voor ons, de gehele wet te doen, en alzo een eeuwige gerechtigheid voor ons aan te brengen. En hierom wordt er gezegd, dat Christus hetgeen Hij deed, voor ons deed. Hij werd het einde der wet tot rechtvaardigheid voor ons, Hij leed voor ons, 1 Petrus 2:21, Hij stierf voor ons, 1 Thessalonicenzen 5:10, Hij legde Zijn leven af voor ons, 1 Johannes 3:16, en Hij gaf Zichzelf voor ons. Galaten 1:4. De gerechtigheid dan, welke Christus vervulde, toen Hij in de wereld was, was niet voor Hemzelf alleen beschouwd, noch voor Hemzelf persoonlijk beschouwd, want hij had er geen behoefte aan, maar zij was voor de uitverkorenen, voor de leden van Zijn lichaam.

Christus vervulde de wet dus niet voor Zichzelf, want Hij had er geen behoefte aan. Toch vervulde Christus de wet ook weer wel voor Zichzelf, daar Hij behoefte had aan de gerechtigheid derzelve, Hij had daar behoefte aan ter bedekking van Zijn lichaam en van de onderscheidene leden van dat lichaam, want deze zijn, in een goede zin, Hemzelf, leden van Zijn lichaam, van Zijn vlees en van Zijn benen, en Hij erkent ze als delen van Hemzelf in veel plaatsen der Heilige Schrift. Efeziërs. 5:30, Handelingen 9:4, 5, Mattheus 25:45, 10:40, Markus 9:37, Lukas 10:16, 1 Corinthiërs 12:12, 27. Deze gerechtigheid dan, namelijk alles wat Christus deed in antwoord op de wet, deed Hij voor de zijnen, en God heeft ze op hen gelegd, en zij zijn rechtvaardig in die

rechtvaardigheid, even rechtvaardig als Hij rechtvaardig is. En dit bezitten zij voor zij daden der rechtvaardigheid doen.

2. Er wordt een rechtvaardigheid in hen gelegd, voor zij rechtvaardige dingen doen. Een rechtvaardigheid, zeg ik, wordt er in hen gelegd, of liever, noem het een beginsel der rechtvaardigheid, want het is een beginsel des levens tot rechtvaardigheid. Voor de bekering is er in de mens een beginsel des doods door de zonde, maar wanneer hij tot Christus bekeerd wordt, wordt er in hem een beginsel der rechtvaardigheid gelegd, opdat hij Gode vruchten moge voortbrengen. Romeinen 7:4-6. Hierom wordt er van hen gezegd, dat zij levend gemaakt zijn, dat zij uit de dood overgegaan zijn in het leven, en dat de Geest Gods in hen woont, niet slechts om hun zielen levend te maken, maar ook om hun sterfelijke lichamen te verlevendigen en op te wekken tot hetgeen goed is. Romeinen 8:11. Hierom, dat er van hen, die de rechtvaardigheid doen, gelijk ik vroeger aan gewezen heb, gezegd wordt, dat zij uit Hem geboren zijn, dat is, voordat zij de rechtvaardigheid doen. 1 Johannes 2:29, 'uit Hem geboren, ' dat is, levend gemaakt door een nieuw geestelijk en hemels leven. Waarom de vermaning tot hen gericht wordt: 'En stelt uw leden niet der zonde tot wapenen der ongerechtigheid, maar stelt uzelf Gode, als uit de doden levend geworden zijnde, en stelt uw leden Gode tot wapenen der gerechtigheid.' Romeinen 6:13.

Dit beginsel nu moet ook in de mensen zijn, voor zij datgene kunnen doen, hetwelk geestelijk en evangelisch goed is. Want welk ogenschijnlijk goed werk iemand ook doet, voor hem dit hemelse beginsel van God geschonken is, het wordt als niets geacht, het wordt geacht als zonde en als een gruwel in het oog van God, want een kwade boom kan geen goede vruchten voortbrengen: men leest geen vijgen van doornen, en men snijdt geen druif van bramen. Of maak de boom goed en zijn vrucht goed, of maak de boom kwaad en zijn vrucht kwaad. Lukas 6:43-45. Niet de vrucht maakt de boom, maar de boom maakt de vrucht. Een mens moet goed zijn, voor hij het goede kan doen, en kwaad, voor hij het kwade kan doen. Het zijn niet de rechtvaardige handelingen, die iemand tot een rechtvaardige maken, noch zijn het de boze handelingen, die iemand tot een goddeloze maken: want een boom moet een appelboom zijn, voor hij appels voortbrengt, en een wilde boom, voor hij wilde vruchten voortbrengt.

Dit is iets, dat door de Zoon van God zelf verzekerd is, en het komt zozeer overeen met de rede en met de natuur der dingen, dat het niet tegengesproken kan worden. Mattheus 7:16-18. 'De goede mens brengt het goede voort uit de goede schat zijns harten, en de kwade mens brengt het kwade voort uit de kwade schat zijns harten.' Lukas 6:45. Maar dit schijnt, niettegenstaande alles wat er van gezegd kan worden, van de vleselijke wereld zeer vreemd toe, want zij willen nergens anders van weten, dan dat het de goede daden zijn, die ons tot goede mensen maken, en de kwade daden, die ons tot kwade mensen maken. En also doen zij, uit oorzaak van zulke dwaze denkbeelden, wat in hun vermogen is om hun harten met de nevelen der duisternis te versterken tegen het heldere schijnsel van het Woord en de overtuiging der waarheid.

En zo is het van de beginne geweest. Abel deed zijn eerste dienst verrichtingen jegens God uit dit beginsel der rechtvaardigheid, maar Kaïn wilde gerechtvaardigd worden

door zijn daad, doch daar zijn daad niet voortkwam uit dezelfde wortel der goedheid als met die van Abel het geval was, zo wordt deze boos genoemd, niettegenstaande hij ze deed met het allerbeste dat hij bezat. Want het ontbrak hem, zeg ik, aan de beginselen, te weten, der genade en des geloofs, zonder welke geen handeling in een evangelische zin als goed beschouwd kan worden.

Deze twee dingen dus moet die mens bezitten, die de rechtvaardigheid zal doen. De volmaakte rechtvaardigheid van Christus moet op hem gelegd zijn, en als een vrucht van de wedergeboorte moet er een beginsel der rechtvaardigheid in hem wonen. Eerst dan is hij een boom der rechtvaardigheid, en dan zal God in en door hem verheerlijkt worden, maar hiervan was de farizeeër ten enenmale onkundig, en van dit alles was hij op de verst mogelijke wijze verwijderd.

(De gerechtigheid van Christus, tot rechtvaardigmaking, moet de Christen toegerekend worden, voor hij het beginsel der rechtvaardigheid tot heiligmaking kan ontvangen.)

Vraag. Gij kunt mij in de volgende plaats vragen: Maar welke van deze beide zaken wordt het eerst aan de Christen geschonken, de volmaakte gerechtigheid van Christus tot rechtvaardigmaking, of dit evangelische beginsel der rechtvaardigheid tot heiligmaking?

Antwoord. De volmaakte gerechtigheid van Christus tot rechtvaardigmaking moet hem het eerst door een genadedaad geschonken worden.

Dit is duidelijk,

1. Doordat hij als een goddeloze, dat is, terwijl hij een goddeloze is, gerechtvaardigd wordt. Maar er moet niet van hen, die dit beginsel der genade in zich hebben, gezegd worden, dat zij goddelozen zijn, want zij zijn heilig. Doch door deze gerechtigheid rechtvaardigt God de goddelozen, door ze hun toe te rekenen, wanneer en terwijl zij, ten aanzien van het beginsel der genade, tot hen behoren, die zonder genade zijn. Dit treedt verder op deze wijze aan het licht: De persoon moet aangenomen worden, voor de verrichting van de persoon kan aangenomen worden. 'En de HEERE zag Habel en zijn offer aan.' Genesis 4:4 Indien Hij eerst de persoon van Abel aanzag, zo moest Hij hem aanzien ter wille van de ene of andere gerechtigheid, maar Abel had in deze geen rechtvaardigheid, want die deed of beoefende hij, nadat God zijn persoon had aangezien. 'En de HEERE zag Habel en zijn offer aan, maar Kaïn en zijn offer zag Hij niet aan.'

Ook de profeet Ezechiël toont ons dit, waar hij, door de gelijkenis van het beklagenswaardige kind, en van de wijze, waarop God het in genade aannam, ons te kennen geeft, hoe Hij de Joden in gunst aannam. In de eerste plaats, zegt Hij, 'breidde Ik Mijn vleugel over u uit, en dekte uw naaktheid.' Ezechiël 16:8. Daar hebt gij de rechtvaardigmaking: 'Ik dekte uw naaktheid.' Maar welke soort van naaktheid was dit? Was het de uiterste naaktheid, naaktheid in haar volkomenheid? Ja, het was toen zo naakt als het maar zijn kon, even naakt als ten dage, dat het geboren werd. En zo naakt

als het toen was, werd het bedekt, niet met allerlei, maar met de vleugel van Christus, dat is, met Zijn mantel der gerechtigheid, met Zijn gehoorzaamheid, die Hij met dat doel door Zichzelf volbracht. Want door de gehoorzaamheid van een zijn velen tot rechtvaardigen gesteld.

2. De gerechtigheid tot rechtvaardigmaking moet voorafgaan, omdat de eerste plicht, die een Christen jegens God vervult, moet aangenomen worden, niet ter wille van het beginsel, waaruit hij in het hart voortvloeit, noch ook ter wille van de persoon, die hem verricht, maar om Christus' wil, wiens gerechtigheid het is, door welke hij als zondaar rechtvaardig voor God staat. En hierom wordt er gezegd: 'Door het geloof heeft Abel een meerdere offerande Gode geofferd dan Kaïn.' Hebrëeën 11:4. Door het geloof deed hij het, maar het geloof heeft betrekking op de gerechtigheid, die rechtvaardigt. Want wij worden gerechtvaardigd uit het geloof, niet uit het geloof als een genade gave, noch uit het geloof als een handelende genade gave, maar door de rechtvaardigheid des geloofs, dat is, door die rechtvaardigheid, welke het geloof omhelst, waarop het beslag legt, en waarop het de ziel doet rusten en vertrouwen ter rechtvaardigmaking des levens, welke is de gehoorzaamheid van Christus. Daarenboven wordt er gezegd, dat hij door het geloof geofferd heeft, het geloof dus, het geloof in Christus, was aanwezig voor hij offerde.

Daar nu het geloof bestond en in werking was voor hij offerde, en daar hij voor zijn offeren geen persoonlijke goedheid van zichzelf bezat, moest het geloof uitzien naar buiten, ik zeg, het moest uitzien naar een ander dan naar hem, in welke het woonde, tot rechtvaardigheid, en daar het de rechtvaardigheid van Christus de rechtvaardigheid bevond te zijn, welke door God was aangewezen om vervuld te worden ter rechtvaardiging van een zondaar, omhelst het die, en offert daardoor een meerdere offerande Gode dan Kaïn.

Hierom volgt er: 'Door hetwelk hij getuigenis bekomen heeft, dat hij rechtvaardig was.' Door hetwelk, niet door zijn offeren, maar door zijn geloof. Want zijn offeren, enkel als een offeren, kon hem niet tot een rechtvaardige gemaakt hebben, indien hij tevoren niet rechtvaardig geweest was, 'want een kwade boom kan geen goede vruchten voortbrengen.' Daarenboven, indien dit toegestemd wordt, waarom zag God het offeren van Kaïn niet aan, even goed als dat van Abel? Want, offerde Abel, Kaïn deed het ook. Offerde Abel het beste dat hij had, Kaïn insgelijks. En indien wij hierbij acht geven op de volgorde van hun offeren, zo schijnt het wel, dat Kaïn het eerst, en alzo met de vrijste wil en het toegenegenste gemoed offerde, en toch zegt de tekst: 'De HEERE zag Habel en zijn offer aan.' Maar waarom zag Hij Abel aan? Wel, omdat zijn persoon rechtvaardig gemaakt was, voor hij zijn gave offerde: 'Door hetwelk hij getuigenis bekomen heeft, dat hij rechtvaardig was.' Daar God van zijn gaven getuigde, dat zij goed en aannemelijk waren, omdat zij de verklaring inhielden, dat Abel de gerechtigheid van Christus, tot zijn rechtvaardigheid, aangenomen had, door de rijkdom van de genade Gods.

Door het geloof dus offerde Abel een meerdere offerande Gode dan Kaïn. Hij overdekte zich met de gerechtigheid van Christus, en offerde alzo Gode, als uit die gerechtigheid, en omdat God hem ook daar zag en vond, waar hij, voor zijn eigen bevassing, ook

anders niet kon geweest zijn dan door het geloof, nam Hij zijn gave aan, door welke aanneming, want zo kunt gij het ook verstaan, God getuigenis gaf, dat hij rechtvaardig was. Want God neemt de gaven en offeranden niet aan van diegenen, die niet rechtvaardig zijn, want hun offeranden zijn Hem een gruwel. Spreuken 21:27. Abel was dus van tevoren rechtvaardig, hij werd, zeg ik, eerst tot een rechtvaardige gesteld, daar hij in zichzelf een goddeloze was, God toch rechtvaardigt de goddelozen. Romeinen 4. Daar hij nu gerechtvaardigd was, was hij rechtvaardig, en rechtvaardig zijnde, offerde Hij Gode zijn lofoffer of andere offerande, welke God aannam, omdat hij in Zijn Zoon geloofde, gelijk ook andere schriftuur plaatsen overvloedig aanwijzen. Maar dit verstaat onze farizeeër niet.

3. De gerechtigheid door toerekening moet voorafgaan, omdat wij door een ander tot rechtvaardigen gesteld worden: 'Door de gehoorzaamheid van een zullen velen tot rechtvaardigen gesteld worden.' Tot een rechtvaardige gesteld te worden nu, drukt een lijdelijkheid uit ten aanzien van hem, die dit ondervindt, en een handelend optreden van iemand anders, tenzij er gezegd ware, dat zij zichzelf tot rechtvaardigen gesteld hadden, maar dat wordt er niet gezegd, en de tekst geeft ook niet de minste aanleiding om dit gevoelen aan te nemen.

Neen, juist het tegendeel wordt verzekerd want er staat: Door de gehoorzaamheid van een, van een mens, Jezus Christus, zijn velen tot rechtvaardigen gesteld, door de gerechtigheid van een. Romeinen 4. Zo dan, indien zij tot rechtvaardigen gesteld worden door de gerechtigheid van een, ik zeg, indien velen tot rechtvaardigen gesteld worden door de gerechtigheid van een, dan zijn zij, met wie dit plaats heeft, ten aanzien van zichzelf, lijdend en niet handelend, met betrekking tot de uitwerking van deze gerechtigheid. Zij hebben er geen hand in, want het is de daad van een, de gerechtigheid van een, de gehoorzaamheid van een, het werk van een, namelijk van Christus Jezus!

Wederom, indien zij door deze gerechtigheid tot rechtvaardigen gesteld worden, dan zijn zij ook lijdend ten aanzien van hun eerste voorrecht daardoor verkregen, want zij worden daardoor tot rechtvaardigen gesteld, zij stellen zichzelf niet tot rechtvaardigen, neen, zij stellen zichzelf daardoor niet tot rechtvaardigen. De toerekening is ook een daad Gods. Gelijk ook David de gelukzaligheid beschrijft van de mens, welke God de gerechtigheid toerekent. De gerechtigheid is dus het werk van Christus, Zijn eigen gehoorzaamheid aan Zijn Vaders wet, en dat deze tot de onze gemaakt wordt, is een daad van Zijn Vader en van Zijn oneindige genade: 'Maar uit Hem Zijt gij in Christus Jezus, die ons geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid.' 'Want die, die geen zonde gekend heeft, heeft Hij (God) zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem.' En beide deze dingen toonde God aan onze eerste ouders, toen Hij na de val in genade met hen handelde.

Er wordt gezegd, dat de Heere God voor Adam en zijn vrouw rokken van vellen maakte, en ze hen aantooft. Genesis 3:21.

Merk hieruit op,

1. Dat Adam en zijn vrouw naakt waren, beide in het oog van God en in hun eigen oog. Verzen 10 en 11.
2. Dat de Heere God rokken van vellen maakte.
3. Dat Hij, toen Hij ze maakte, het oog had op Adam en zijn vrouw, dat is, Hij maakte ze voor hen.
4. Dat Hij, toen Hij ze gemaakt had, hen ook daarmee bekleedde.

Zij maakten de rokken niet, en evenmin ontvingen zij van God bevel om ze te maken, maar God maakte ze zelf, om daarmee hun naaktheid te bedekken. Ja, toen Hij ze gemaakt had, gaf Hij hun geen bevel om ze aan te trekken, maar Hij zelf bekleedde hen daarmee. Want zo luidt de tekst: 'En de HEERE God maakte voor Adam en zijn vrouw rokken van vellen, en toog ze hen aan.' O! het was de Heere God, die deze rok maakte, met welke een arme zondaar tot een rechtvaardige gesteld wordt. En het is evenzeer de Heere God, die hem ons aandoet. Maar dit verstaat onze farizeeër niet.

Maar indien nu een mens niet rechtvaardig is, voor hij tot een rechtvaardige gesteld is, voor de Heere God door de gerechtigheid van een ander hem tot een rechtvaardige gesteld heeft, of dan deze gerechtigheid eerst komt of laatst, de mens is niet rechtvaardig voordat zij komt, en indien hij niet rechtvaardig is voordat zij komt, welke werken er dan ook gedaan worden voordat zij komt, het zijn niet de werken van een rechtvaardig mens, noch de vruchten van een goede boom, maar van een kwade. En evenzo weer moet deze gerechtigheid eerst komen, voor een mens rechtvaardig is, en voor een mens de rechtvaardigheid doet. Maak de boom goed, en zijn vrucht zal goed zijn.

Nu dan, daar een mens tot een rechtvaardige gesteld moet worden, voor hij de rechtvaardigheid kan doen, is het openbaar, dat zijn werken der gerechtigheid hem niet tot een rechtvaardige maken, evenmin als de vijg de boom, waarvan zij komt, tot een vijgenboom maakt, of de druif de wijnstok, waarvan zij komt, tot een wijnstok maakt. Hierom worden die daden der rechtvaardigheid, welke Christenmensen volbrengen, de vruchten der rechtvaardigheid genoemd, welke zijn door Jezus Christus tot heerlijkheid en prijs van God. Filippenzen 1:11.

De vruchten der rechtvaardigheid zijn door Jezus Christus, gelijk de vruchten van de boom zijn door de boom zelf. Want de waarheid is, dat beginsel der rechtvaardigheid, van hetwelk vroeger melding gemaakt is, en aangaande hetwelk ik gezegd heb, dat zij in de tweede plaats komt, dit is ook oorspronkelijk nergens voor ons te vinden dan in Christus. Hierom wordt er gezegd, dat het is door Jezus Christus, en wederom: 'En uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen, ook genade voor genade.' Johannes 1:16. Een mens moet dus eerst met Christus verenigd worden, en alzo verenigd, heeft hij deel aan dit voorrecht, te weten, een beginsel, dat bovennatuurlijk, geestelijk en hemels is. Nu is zijn verenigd zijn met Christus niet uit of van hemzelf, maar uit en van de Vader, die ten aanzien van dit werk de landman is, evenals de twijg, die in de boom ingeënt is, niet zelf handelend is, dat is, zichzelf daar niet in ent, maar door iemand anders ingeënt wordt, terwijl hij zelf te dien aanzien ten enenmale lijdend is.

Wanneer nu de ziel met Christus verenigd is, heeft zij eerst deel aan de rechtvaardigmaking of aan de rechtvaardigende gerechtigheid, en nu draagt de mens niet langer de naam van een goddeloze, want hij is tot een rechtvaardige gesteld door de gehoorzaamheid van Christus, en daar hij met Christus verenigd is, wordt hij ook des wortels en der vettigheid van Christus deelachtig, hij heeft deel aan de wortel van Christus, dat is, aan Zijn goddelijke natuur, aan de vettigheid van Christus, dat is, aan die volheid van genade, die in Hem is opgelegd om aan ons te worden meegedeeld, evenals de tak, die in de olijfboom ingeënt wordt, des wortels en der vettigheid des olijfbooms deelachtig wordt. Daaraan nu deel hebbende, wordt de ziel levend, groeit, bloeit en brengt vruchten voort tot heerlijkheid en prijs van God. Romeinen 11:17.

Maar van deze dingen, gelijk ik meermalen gezegd heb, was de arme farizeeër onkundig, toen hij zo snoevende met zijn 'o God! ik dank U' in de tempel kwam om te bidden, en inderdaad, in hetgeen hier gezegd is, is iets van het mysterie van Gods wil in Zijn handelwijze met Zijn uitverkorenen, en zulk een mysterie is dit, dat zij voor altijd verborgen ligt voor de natuur en voor natuurlijke mensen, want zij denken nergens minder aan dan aan deze zaak, en nergens meer aan, wanneer zij aan hun zielen en aan de zaligheid denken, dan dat er iets door henzelf gedaan moet worden om hen met God te verzoenen. Ja, indien soms door algemene overtuigingen hun verstand wordt omgebogen om toe te stemmen, dat de rechtvaardigmaking uit genade geschiedt door Christus, en niet uit de werken door mensen, zo zullen toch het geweten, de rede en de wet der natuur, daar zij nog niet door de kracht en de heerlijkheid van de genade onderworpen zijn aan de gehoorzaamheid van Christus, zich in opstand tegen deze leer verheffen, en zullen opnieuw de ziel overheersen en tot de wet en de werken der wet neerbuigen om daardoor het leven te verwerven.

4. De gerechtigheid door toerekening moet voorafgaan, omdat anders het geloof, hetwelk een deel, ja een groot deel is van datgene, hetwelk het beginsel der genade in de ziel genoemd wordt, niets zal hebben om zich daarop te vestigen, noch een drangreden om daardoor te werken. Laat dit dan overwogen worden door diegenen, die van een tegenovergesteld gevoelen zijn.

Het geloof, zodra het "het aanzijn" ontvangen heeft in de ziel, is gelijk aan het kind, dat het aanzijn ontvangen heeft in de schoot der moeder, het moet iets hebben om zich daarmee te voeden, niet iets op een afstand, ver weg of dat verworven moet worden, ik spreek nu aangaande de rechtvaardiging van de vloek, maar iets, dat door belofte uit genade aan de ziel wordt overgemaakt, iets om zich daarmee te voeden tot ondersteuning tegen de vrees, dat men door de vloek vanwege de zonde zal omkomen. Evenmin kan het rusten en tevreden zijn met allerlei plichten en verrichtingen, waar andere genade gaven de ziel toe aandrijven, noch ook met iets van zijn eigen werk, totdat het de gerechtigheid van Christus bereikt en aangrijpt. Het geloof is gelijk aan de duif, die nergens in de gehele wereld rust vond, totdat zij tot Noach in de ark teruggekeerd was. Maar dit verstaat onze farizeeër niet.

Tegenwerping. Misschien zullen sommigen tegenwerpen, dat het uit deze wijze van redeneren blijkt, dat de heiligmaking voorafgaat, aangezien de ziel het geloof en alzo een

beginsel der genade in zich kan hebben, en dit toch vooralsnog Christus niet kan vinden om de ziel met Hem te voeden en te verkwikken.

Antwoord. Uit deze wijze van redeneren blijkt het volstrekt niet, dat de heiligmaking of dat er een beginsel der genade in de ziel is, voor de gerechtigheid toegerekend wordt, en de ziel daardoor tot een volmaakt rechtvaardige wordt gesteld. Laat mij u om dit op te helderen enige weinige dingen voorstellen.

1. De rechtvaardigende gerechtigheid, te weten, de gehoorzaamheid van die ene mens Christus wordt de zondaar toegerekend om hem te rechtvaardigen in het oog van God. Want Zijn wet eist volmaakte gerechtigheid, en voordat deze gekomen is tot en gelegd is op de arme zondaar, kan God hem geen andere geestelijke zegeningen schenken, omdat Hij hem door de wet voor een vervloekte heeft verklaard, door welke vervloeking Hij ook gebonden is, totdat er een gerechtigheid als bedekking van de zondaar zal gevonden worden, welke de wet, en alzo de goddelijke rechtvaardigheid, kan goedkeuren en waarmee zij tevreden kan zijn. Zo dan, wat aangaat de rechtvaardigmaking des zondaars moet er een gerechtigheid zijn voor God, ik zeg, voor de zondaar en voor God. Voor de zondaar om daarmee bekleed te worden, en voor God om daarop te zien, opdat Hij de zondaar, ter wille van die gerechtigheid langs de weg der rechtvaardigheid moge zegenen met de vergeving der zonden. Want de vergeving der zonden is het eerste, dat er volgt op de verschijning van de zondaar voor God in de gerechtigheid van Christus. Romeinen 4:6-7.

Op deze vergeving nu volgt de tweede zegening. Christus heeft ons verlost van de vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons. En heeft alzo bijgevolg voor ons de vergeving der zonden verworven, want die verlost is van de vloek heeft de vergeving der zonden ontvangen, of liever is deelgenoot daarvan geworden, daarvan nu een deelgenoot geworden zijnde, volgt onmiddellijk de tweede zegening, te weten, de zegening van Abraham, dat is, 'de belofte des Geestes door het geloof.' Galaten 3:13, 14, maar dit verstaat onze farizeeër niet. Maar ofschoon het nu van volstreekte noodzakelijkheid is, dat de toegerekende gerechtigheid eerst tot de ziel komt, dat is, dat de volmaakte gerechtigheid eerst door God bij de zondaar gevonden wordt, opdat Hij Langs de weg der rechtvaardigheid andere zegeningen moge verlenen, zo is het nochtans niet van volstreekte noodzakelijkheid, dat de ziel dit eerst moet zien. God moet dus de gerechtigheid, de gerechtigheid Zijns Zoons op mij leggen, en uit kracht daarvan moet de tweede zegening Gods tot mij komen, en uit kracht daarvan moet ik mijzelf als een zondaar leren kennen, en de gerechtigheid van Christus en mijn behoefte daaraan zien, door de leer daarvan, gelijk die geopenbaard is in de Schriften der waarheid.

Daarna moet ik geloven, dat deze leer waarheid is, en door mijn geloof gebracht worden tot berouw over mijn zonden, tot een hevig hongeren en dorsten naar deze gerechtigheid, want dit is 'het koninkrijk Gods en zijn gerechtigheid.' Ja, ik moet bidden, en roepen, en zuchten, en kermen, dag en nacht, tot de God van deze gerechtigheid, dat Hij mij uit genade een deelgenoot daarvan moge maken. Ik moet mij neer werpen voor mijn God, al de tijd, die Hij naar Zijn wijsheid nodig zal oordelen. En op Zijn tijd zal Hij mij tonen, dat ik een gerechtvaardigde ben, iemand, die vergiffenis

ontvangen heeft, iemand, in wie de Geest van God reeds enige tijd heeft gewoond, ofschoon ik het niet wist.

Het gerechtvaardigd zijn voor God en Het gerechtvaardigd zijn in mijn eigen ogen zijn al zo twee verschillende zaken. Niet dat het tweërlei rechtvaardiging is, maar dezelfde gerechtigheid, waardoor ik rechtvaardig voor God sta, kan door God gezien worden, terwijl ik er onkundig van ben, ja, om der wille van die gerechtigheid kan ik aangenomen worden, vergiffenis ontvangen en door Hem als rechtvaardig beschouwd worden, zonder dat ik het versta. Ja, wat meer is, Hij kan in de weg der zegening voort gaan, door zegeningen toe te voegen aan die, welke Hij mij reeds geschonken heeft, en ik kan er toch nog onkundig van zijn.

Zodat de vraag niet is: Bevind ik bij mijzelf, dat ik rechtvaardig ben? maar ben ik het? Bevindt God het, daar Hij ziet, dat de gerechtigheid Zijns Zoons op mij is, omdat Hij ze mij door een daad van Zijn genade heeft geschonken. Want ik word om niet gerechtvaardigd uit Zijn genade, door de verlossing, die in Christus Jezus is, welke God voorgesteld heeft tot een verzoening, door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid, door de vergeving der zonden, die tevoren geschied zijn, onder de verdraagzaamheid Gods. Romeinen 3:25. Maar dit verstaat onze farizeeër niet.

Ik wordt dus eerst gerechtvaardigd door de rechtvaardigheid van een ander, en omdat ik alzo rechtvaardig ben, neemt God mijn persoon als zodanig aan en schenkt Hij mij Zijn genade, waarvan ik in het eerst door gebrek aan bekwaamheid en ondervinding in het Woord der gerechtigheid slechts een gering gebruik maak, terwijl ik er behoefte aan heb om verzekerd te worden, dat ik gerechtvaardigd ben, en dat ik het eeuwige leven bezit, Hebréeën 5:13, niet in de eerste plaats en onmiddellijk door het geloof, maar door het geschreven Woord, hetwelk genoemd wordt het Woord des geloofs, welk Woord mij verklaart, aan wie genade, en alzo het zaad des geloofs wordt gegeven, opdat ik het eeuwige leven hebbe, en opdat ik met vrijmoedigheid, in vrede en blijdschap, zou geloven in de Zoon van God. Romeinen 15:13, 1 Johannes 5:13. Maar,

Wederom, wanneer ik, in de eerste daden mijns geloofs, tot Christus ben gekomen, neem ik Hem niet aan, omdat ik weet, dat ik rechtvaardig ben, hetzij door de toegerekende gerechtigheid of door die, welke inwonend is: beide deze, wat aangaat mijn tegenwoordig aandeel in dezelve, kunnen voor mijn ogen verborgen zijn, zodat ik mij alleen verstout om tot Christus te gaan om het leven en de gerechtigheid, gelijk Hij mij in het woord van de waarheid van het evangelie als een verzoening voorgesteld is, bij welk Woord ik mij aansluit, aangezien of omdat ik bevind, dat ik in mijn ziel behoefte heb aan vrede met God, en omdat ik overtuigd ben, dat het middel tot verkrijging van vrede nergens te vinden is dan in Jezus Christus. En wanneer ik mij aldus bij Hem aansluit, vind ik steun voor mijn ziel en vrede voor mijn geweten, omdat het Woord mij verzekert, dat degene, die in Hem gelooft, de vergeving der zonden en het eeuwige leven heeft en verlost zal worden van de toekomstige toorn.

Maar ach! wie kent de vele angsten, en, als ik mij zo mag uitdrukken, het ruwe, onstuimige weer, ik bedoel, de koude winden der hel, waardoor de arme ziel wordt

aangevallen, van dat zij genade ontvangt, totdat zij zich met bewustheid aansluit bij Jezus Christus. Niemand durf ik zeggen, dan zij en haars gelijken. 'Het hart kent zijn eigen bittere droefheid, en een vreemde zal zich met deszelfs blijdschap niet vermengen.' Spreuken 14:10. Niet zodra bemerkt Satan, dat God met de ziel Zich bezighoudt in een weg van genade en barmhartigheid, of hij wendt alle pogingen aan om de vernieuwing daarvan tot bitter en lastig werk voor de zondaar te maken, O welke nevels, welke bergen, welke wolken, welk een duisternis, welke tegenwerpingen, welke valse denkbelden van God, van Christus, van de genade, van het Woord, van de toestand der ziel, welke hij haar nu voorlegt en waarmee hij haar nu vervolgt, waardoor hij haar bestrijdt, ter neer werpt, aan de grond slaat, verschrikt, benauwt en bijna tot volslagen wanhoop drijft.

Uit oorzaak nu van deze dingen heeft het geloof, en al de genade, die in de ziel is, hard werk om tot de belofte te komen, en door de belofte tot Christus, gelijk er gezegd wordt, dat toen het schip, waarin Paulus zich bevond, door de stormwind werd gebeukt en in groot gevaar was te gronde te gaan, zij nauwelijks de boot machtig konden worden. Handelingen 27:16. Want Satans oogmerk is, al kan hij de ziel ook niet van Christus afhouden, dan toch haar komen tot Hem en haar aansluiten bij Hem zo hard, moeilijk en lastig te maken als het hem door zijn bedriegerijen maar mogelijk is. Maar het geloof, het ware, rechtvaardig makend geloof, is een genade gave, die niet moede wordt bij alles wat Satan vermag te doen, maar het overpeinst het Woord, en schept moed, en strijdt, en roept, en door te roepen en te strijden, baant het zich, door hulp van de hemel, een weg door al de tegenstand, die zo machtig schijnt, en verheft zich ten laatste tot Jezus Christus, aan wiens boezem het de ziel legt, waar deze zachtjes rust na zo vele wonderbaarlijke schuddingen en slingeringen.

Bij al hetgeen gezegd is, zal ik nu nog deze waarheid voor u ophelderen door de volgende gemeenzame gelijkenis, Veronderstel, dat iemand, die een verrader is en volgens de wet moet sterven om zijn zonde, nochtans in een buitengewone mate in de liefde des konings deelt, kan nu niet de koning, door zijn goedertierenheid, deze man vergiffenis schenken, ja, bevel geven, dat de brief van kwijtschelding opgesteld en verzegeld en alzo de zaak in alle delen verzekerd wordt, en toch, voor het tegenwoordige, dit alles verborgen houden voor de persoon, die daarin betrokken is, zodat het niet te zijner kennis komt? Ja, kan niet de koning deze persoon, benevens anderen, die dezelfde overtreding begaan hebben, daarbij nog om deze kwijtbrief laten verzoeken, en toelaten, dat hij die niet anders verkrijgt dan met grote uitgaven en moeite, met vele tranen en hartenleed, met veel vrees en benauwde twijfel?

Welnu, zo staan de zaken tussen God en de ziel, die Hij behoudt, Hij behoudt haar, schenkt haar vergiffenis en beveiligt haar voor de vloek en de dood, die over haar komen zou vanwege de zonde, doch maakt haar dit niet bekend, maar houdt het kortere of langere tijd voor haar verborgen. Slechts dit onderscheid moeten wij in deze maken tussen God en de potentaten dezer wereld, dat God geen kwijtschelding kan verlenen, voor de zondaar als gerechtvaardigd voor Hem staat door de gerechtigheid van Christus, omdat Hij in recht, en rechtvaardigheid, en gerechtigheid bedreigd en besloten heeft, dat hij, wie het aan gerechtigheid ontbreekt, sterven zal.

En wederom zeg ik, omdat deze gerechtigheid die van God, en alleen ter beschikking van God is, is het God, die iemand tot een rechtvaardige moet maken, voor Hij hem zijn zonden kan vergeven, of hem van Zijn tweede zegeningen kan schenken, te weten, Zijn geest en de genade gaven ervan. En wederom zeg ik, het moet deze gerechtigheid zijn, want het kan geen andere zijn, die een zondaar moet rechtvaardigen van de zonde in het oog van God, en van het vonnis van Zijn wet. Maar,

2. Dit is de weg van God met de zondaar, en moet dit zijn, opdat het geloof niet slechts een voorwerp hebbe, waarop het zich richt, maar ook een drangreden om daardoor te werken. Hier, gelijk ik zei, heeft het geloof een voorwerp om zich naar te richten, en dat is de persoon van Christus, en die persoonlijke gerechtigheid, welke Hij in de dagen van Zijn vlees volbracht om zondaren daarmee te rechtvaardigen. Dit is, zeg ik, het voorwerp des geloofs ter rechtvaardigmaking, waarheen de ziel door datzelfde gedurig de toevlucht neemt. Hierom zei David tot Christus: 'Wees mij tot een sterke woning, ' of gelijk het in de kanttekening luidt: 'Wees mij tot een Rotssteen, om daarin te wonen, om gedurig daarin te gaan.' Psalm 71:3. En twee dingen geeft hij door deze uitspraak te kennen.

Het eerste is, dat een Christen iemand is, die voortdurend geoefend wordt, soms op deze wijze, en soms op gene, maar al die oefeningen hebben meer of min de strekking in zich om hem te verderven, indien hij op eigen hand de strijd aanbindt en voortzet, daarom wil hij liever vluchten dan standhouden, liever tot Christus vluchten dan worstelen in en door zijn eigen kracht.

Het tweede is, dat Christus ons, met betrekking tot deze zaak, van God gegeven is tot een schuilplaats. Hierom wordt er gezegd, dat Zijn naam een sterke toren is, en dat de rechtvaardige daarheen zal lopen en in een hoog vertrek zal gesteld worden. Spreuken 18:10.

Ook het woord van David in de zes en vijftigste psalm is zeer ter zake voor ons doel: 'Mijn verspieders, ' zegt hij, 'zoeken mij de gehele dag op te slokken: want ik heb vele bestrijders, o Allerhoogste!' En wat volgt er?' Ten dage, als ik zal vrezen, zal ik op U vertrouwen.' Aldus ziet gij, dat het geloof een voorwerp heeft om zich daarnaar te richten, waarheen zij de ziel voert en waarin zij de ziel beveiligt in tijden van moeite, en die zijn er bijna voortdurend, en dat voorwerp is Jezus Christus en Zijn gerechtigheid. Maar,

Wederom, gelijk het geloof een voorwerp heeft, waarop het zich richt, zo ook heeft het een drangreden, waardoor het werkt, en dat is de liefde Gods in het geven van Christus aan de ziel ter gerechtigheid. Ook wordt er op geen belijdenis, godsdienst, plicht of verrichting acht geslagen, waar dit geloof, hetwelk door zulke middelen kan werken, ontbreekt. 'Want in Christus Jezus heeft noch besnijdenis enige kracht, noch voorhuid, maar het geloof, door de liefde werkende.' Galaten 5:6. Alzo zegt de apostel hier niet: maar het geloof dat liefelijk werkt, of: maar het geloof, welks vrucht de liefde is, ofschoon uit het ware geloof de liefde voortvloeit, maar het geloof, DOOR de liefde werkende, dat is, gelijk het ware, zaligmakende en rechtvaardigende geloof de gerechtigheid van Christus ziet, als aan de ziel geschonken ter rechtvaardigmaking, zo

ook ziet het, dat liefde de grond van die schenking en toerekening is. Het ziet liefde in de Vader, in het geven van Zijn Zoon, en liefde in de Zoon, in het geven van Zichzelf tot een ziel zaligende gerechtigheid voor mij. En dit ziende, werkt het door de liefde dat is, het wordt opgewekt tot een heilige vrijmoedigheid om alle eeuwige belangen op Christus te laten aankomen, en alzo tot een heilige, hartelijke en innige liefde tot Hem voor Zijn tedere en gezegende verlossende liefde. Hierom zegt de apostel: ‘ Want de liefde van Christus dringt ons: als die dit oordelen, dat, indien één voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn. En Hij is voor allen gestorven, opdat diegenen, die leven, niet meer zichzelf zouden leven, maar die, die voor hen gestorven en opgewekt is.’ 2 Corinthiërs 5:14, 15.

Alzo dan is het hart in liefde en overgave met de Vader en de Zoon verenigd, voor de liefde, die Zij jegens de arme zondaar hebben betoond, doordat zij hem op zulk een wijze verlost hebben van de toekomende toorn. Ook bewerkt deze liefde Gods niet slechts dat het geloof van de arme mens door haar werkende is jegens God, neen, want door deze liefde werkt het geloof in hartelijke toegenegenheden jegens allen, die aldus verzoend zijn, gelijk deze zondaar ziet dat hij zelf is. De drangreden dus, waardoor het geloof werkt, beide ten aanzien van de rechtvaardigmaking en van de heiligmaking, die grote drangreden, zeg ik, is liefde, de liefde Gods en de liefde van Christus: ‘Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft.’ Dat is, omdat ons geloof ons dit bekend gemaakt heeft, want dit zijn de woorden, die voorafgaan: ‘En wij hebben gekend en geloofd de liefde, die God tot ons heeft.’ En daarna: ‘Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft.’ En vervolgens: ‘En dit gebod hebben wij van Hem, namelijk dat die God lief heeft, ook zijn broeder lief hebbe.’ 1 Johannes 4:16-21. Maar dit verstaat onze arme farizeeër niet. Maar,

5. De gerechtigheid door toerekening moet het eerste zijn, om de roem af te snijden van het hart, de gedachten en de lippen der mensen. Waarom de apostel, gelijk ook vroeger aangewezen werd, zegt, dat wij om niet worden gerechtvaardigd uit de genade van God, niet door of ter wille van een heilig, evangelisch beginsel in ons, maar ‘door de verlossing, die in Christus Jezus is, ‘ enz. ‘Waar is dan de roem? Hij is uitgesloten. Door wat wet? der werken?

Neen, maar door de wet des geloofs.’ Romeinen 3:24, 27. En dit is de wet des geloofs, dat wij gerechtvaardigd zijn, gelijk tevoren is aangetoond. Ook kan niemand een weg uitdenken, welke zo zeer alle roem afsnijdt als deze, welke God heeft beraamd en uitgedacht. Want wat heeft de mens hier, waarop hij zich beroemen kan? Geen gerechtigheid, noch ook de toepassing daarvan aan zijn ziel. De gerechtigheid is van Christus, niet van de zondaar. De toerekening is het werk van God, niet van de zondaar. De oorzaak der toerekening is Gods genade en liefde, niet des zondaars werken der gerechtigheid. De tijd, waarop God de gerechtigheid toerekende, was, toen de zondaar een zondaar was, in onwetendheid bedolven en wentelende in zijn ijdelheid, niet toen hij goed was of het goede zocht, want zijn innerlijke evangelische goedheid is een vrucht van de toerekening der rechtvaardigende gerechtigheid, gelijk reeds aangetoond is.

‘Waar is dan de roem?’ Waar is dan de farizeeër met zijn verwaande taal, dat hij niet is gelijk de andere mensen? De roem is uitgesloten, en de farizeeër eveneens, en de arme tollenaar is in gunst aangenomen, opdat de roem zou worden afgesneden. ‘Niet uit de werken, opdat niemand roeme.’ Men kan geen vertrouwen in de mensen stellen: die het nederigst schijnen en die naar het uiterlijk voorkomen het verst van de hoogmoed verwijderd zijn, bij die behoort het tot hun natuur, dat zij zich beroemen, ja, dat zij zich nu beroemen, nu zij geen reden hebben het te doen. Want uit genade zijn wij zalig geworden, door het geloof, en dat niet uit onszelf, het is Gods gave. Niet uit de werken, opdat niemand roeme. Maar indien de mens zo geneigd is om te roemen, terwijl er nochtans geen grond in hem is om te roemen, noch ook in hetgeen hij doet, hoe zou hij zich dan beroemd hebben, indien het hem door de God des hemels was toegestaan iets te doen, al was het dan ook nog zo weinig, ten aanzien van zijn rechtvaardigmaking. Maar God heeft het roemen verhinderd door te doen gelijk Hij gedaan heeft. Efeziërs 2:8-9. Ja, de apostel voegt er verder aan toe: ‘Want Wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, welke God voorbereid heeft, opdat wij in dezelve zouden wandelen.’ vers 10. Kan de boom zich beroemen, omdat hij een boom is, die zoete vruchten voortbrengt, daar het toch niet de boom was maar God, die hem alzo heeft gemaakt? Waar is dan de roem?’ Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus, die ons geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing. Opdat het zij, gelijk geschreven is: Die roemt, roeme in de Heere.’ 1 Corinthiërs 1:30, 31. Waar is onze farizeeër dan met al zijn werken der gerechtigheid en met zijn grootspraak, dat hij beter is dan zijn naasten?

Tegenwerping. Het is mogelijk, dat er gezegd wordt: Indien wij gerechtvaardigd werden ter wille van onze inwendige gerechtigheid, volgde er dan niet uit, aangezien die gerechtigheid de gave Gods is, dat het roemen te dezen opzichte afgesneden was?

Antwoord. Neen, want ofschoon het beginsel der inwendige gerechtigheid de gave Gods is, zo brengt het nochtans vruchten voort in de mens en door de mens, en daar alzo de mens de hand daarin heeft, al is het ook in nog zulk een geringe mate, was hem de gelegenheid aangeboden om te roemen. Ja, indien een mens voor God gerechtvaardigd werd door de genade, of de werking van de genade des geloofs in hem, zo zou hij stof en gelegenheid hebben om te roemen, omdat het geloof, ofschoon het de gave Gods is, nochtans gelijk het werkt in de mens, de mens meevoert in zijn werking, ja, de werking des geloofs wordt even dikwijls toegeschreven aan de mens, in wie het gewerkt is, en menigvuldiger, dan aan de genade zelf. Hoe kan het dan anders of die mens moet de hand daarin hebben en alzo in de gelegenheid zijn om daarin of daarover te roemen.

Maar nu! daar de rechtvaardiging voor God van de vloek der wet alleen en geheel daarin gelegen is, dat God de gerechtigheid van Christus de mens toerekent, en dat wel, terwijl de mens, wie ze toegerekend wordt, in zichzelf snood en goddeloos is, nu is er geen ruimte meer om voor God te roemen, want dat is het roemen, dat bedoeld wordt, maar bestaat er eerder grond tot schaamte en beschaamdheid des aangezichts, nu wordt ons voor altijd de mond gestopt, aangezien de rechtvaardiging tot ons komt laags een weg zover boven en buiten ons, onze bekwaamheid, onze hulp of wat ook liggende. Ezechiël 16:61-63.

6. De gerechtigheid door toerekening moet het eerste zijn, opdat de rechtvaardiging niet zij naar schuld, maar naar genade en barmhartigheid. God rechtvaardigt ons door Zijn gerechtigheid, niet door een gerechtigheid, welke Hij slechts heeft voorgeschreven, want het zou kunnen gebeuren, dat de gerechtigheid dan nog de onze was, maar door een gerechtigheid, welke Hijzelf aan het licht gebracht heeft, opdat ze ten volle de zijne zij. 'Nu diegenen, die werkt, wordt het loon niet toegerekend naar genade, maar naar schuld.' Romeinen 4:4. Indien ik werk voor de rechtvaardigende gerechtigheid, en langs die weg de gerechtigheid verwerf, is mijn rechtvaardiging niet naar genade, maar naar schuld, God geeft ze mij niet, maar Hij is ze mij schuldig, zodat ze dan niet langer de zijne, maar de mijne is, de mijne, niet naar genade, maar naar schuld. En indien het zo gelegen is, dank ik Hem niet voor de vergeving der zonden, of voor het koninkrijk der hemelen, of voor het eeuwige leven, want indien de rechtvaardigende gerechtigheid naar schuld is, zo heb ik, wanneer ik haar en wat van haar afhangt, bezit, slechts mijn eigendom, datgene, hetwelk God mij schuldig is. Ook baat het volstrekt niet wanneer ik zeg, dat ik ze deelachtig word door Gods genade in mij, omdat dit mijn werk niet afsnijdt, noch verhindert, dat ik in mijn rechtvaardigende gerechtigheid de hand heb.

Veronderstel, dat ik iemand de bouwstoffen, al de bouwstoffen geef, die er nodig zijn voor de voltooiing van het een of ander werk, zo ben ik nochtans, of schoon de bouwstoffen de mijne zijn, die man, indien hij het werk verricht, een schuldenaar, en verdient hij zijn loon. Gij zegt, dat God u Zijn Geest, Zijn genade en alle andere dingen gegeven heeft, die er nodig zijn ter oprichting van een volkomen gerechtigheid. Maar wordt uw werk vereist ter oprichting van deze gerechtigheid? Zo ja, dan is het niet de gerechtigheid, welke rechtvaardigt, omdat het een zodanige is, waarin uw hand, uw werk gezien wordt, en die alzo een beloning verdient. En merk op, de gerechtigheid, de rechtvaardigende gerechtigheid, bestaat niet in een beginsel der gerechtigheid, maar in werken der gerechtigheid, dat is, in het volbrengen der plichten, in gehoorzaamheid, in een wandelen in de wet tot genoegen van de wet en tot voldoening voor de rechtvaardigheid Gods.

Ik veronderstel wederom, dat gij met mij zult besluiten, dat de rechtvaardigende gerechtigheid, ik bedoel die, welke rechtvaardigt van de vloek der wet, zich alleen bevindt in de gehoorzaamheid van de Zoon van God, en dat het beginsel der genade, dat in u is, in genen dele die gerechtigheid is, zelfs dan niet, wanneer gij op het zuiverst naar de genade en de gaven, die u geschonken zijn, met God gewandeld hebt. Doch zo gij besluit, dat dit beginsel in u moet zijn, en deze werken door u moeten gedaan worden, voor deze rechtvaardigende gerechtigheid u toegerekend wordt tot rechtvaardigmaking, zo stelt gij u tegen de rechtvaardigmaking uit genade, en besluit eveneens, dat, ofschoon gij niet gerechtvaardigd wordt door uw gerechtigheid, maar door die van Christus, gij nochtans gerechtvaardigd wordt door Christus' gerechtigheid, ter wille van uw eigen, en alzo maakt gij de rechtvaardigmaking nog tot een schuld. Maar ook hier snijdt de Schrift u af: 'Niet om uw gerechtigheid, noch om de oprechtheid uws harten, komt gij er heen in, om hun land te erven, 'hetwelk slechts een type was van de hemel, en indien onze gerechtigheid ons door haar voortreffelijkheid geen aandeel kan schenken in het beeld, wees er dan verzekerd van, dat wij door haar nimmer een aandeel zullen ontvangen in het tegenbeeld zelf. 'Weet dan, dat u de HEERE, UW God, niet om

uw gerechtigheid, dit goede land geeft, om dat te erven: want gij zijt een hardnekkig volk.' Deuteronomium 9:5-6.

Evangelische verrichtingen dus gaan niet vooraf, dat ging vooraf, om welks wille God dit volk in gunst aannam, en dat was een verbonds gerechtigheid, en waar kon die verbonds gerechtigheid gevonden worden dan in de Vorst, Middelaar en Hogepriester des verbonds?

Want HIJ was het, en HIJ alleen, die door God was aangewezen, ook kon niemand anders dan Hij een eeuwige gerechtigheid aanbrengen. Daniël 9:24, 25. Dit is duidelijk uit de laatst vermelde tekst, het was niet om hun gerechtigheid, dat zij het land bezaten.

Wederom, gelijk het niet was om hun gerechtigheid, dat zij tot bezitters van het land gemaakt werden, zo ook was het niet ter wille van hun gerechtigheid, dat zij tot deelgenoten gemaakt werden van zulk een gerechtigheid, die hen het land deed erven. Dit is voor het verstand duidelijk, want anders zou inwendige of inwendige en persoonlijke gerechtigheid, wanneer ze door ons volbracht wordt, de waarde hebben om bij God een rechtvaardigende gerechtigheid te verwerven. Maar indien ze de waarde heeft om een rechtvaardigende gerechtigheid te verwerven, dan schijnt het, alsof zij voor beide partijen beter was dan de rechtvaardigende gerechtigheid. In de eerste plaats beter voor hem, die ze werkt, omdat hij daardoor de eeuwige gerechtigheid verwerft, en in de tweede plaats beter voor Hem, die ze ontvangt, waarom zou

Hij er ons anders zulk een grote beloning voor geven, dat Hij ons de eeuwige, rechtvaardigende gerechtigheid schenkt?

Misschien zal men tegenwerpen, dat God dit alles uit genade doet, maar ik antwoord, dat dit slechts bedrieglijke woorden zijn, door de mond van listige lieden gesproken. Want wij handelen er nu niet over welke beloningen God geven kan aan de werkingen van Zijn eigen genade in ons, maar of Hij langs de weg der rechtvaardigheid of hoe dan ook, geestelijke zegeningen kan verlenen aan zondige schepselen, tegen welke Hij, vanwege de zonde, de vloek der wet heeft uitgesproken, voor Hij hen gevonden heeft in een gerechtigheid, welke gebleken is even goed rechtvaardigheid en gerechtigheid te zijn als de rechtvaardigheid en gerechtigheid der wet, met welke wij te doen hebben,

Ik beweer, dat Hij het niet doen kan, omdat Hij niet liegen kan, omdat Hij Zichzelf niet kan verloochenen. Want indien Hij eerst de overtreding der wet met de dood bedreigde, en naderhand de overtreder in genade aannam, zonder een volkomen voldoening, wat zou dat anders zijn dan een leugen, dan een aflaten van Zijn waarheid, gerechtigheid en getrouwheid, ja, wat anders zou daar het gevolg van zijn dan een vernietiging van de volmaakte heiligheid van Zijn wet? Zijn barmhartigheid moet zich dus zodanig jegens de zondaar uitstrekken, dat aan de rechtvaardigheid voldaan wordt, en dat kan nooit geschieden zonder een rechtvaardigende gerechtigheid. Wat nu deze rechtvaardigende gerechtigheid is, en wanneer ze toegerekend wordt, dat is de vraag, Ik zeg, het is de gerechtigheid of de gehoorzaamheid van de Zoon van God in het vlees, dat Hij aannam, en alzo de gerechtigheid van Hem, en van niemand anders, anders dan door

toerekening. Ik zeg wederom, dat deze gerechtigheid eerst moet worden toegerekend, opdat de zondaar in het oog van God gerechtvaardigd moge staan van de vloek, en opdat God zowel langs de weg der rechtvaardigheid als langs die der barmhartigheid met de zondaar moge handelen, en hem toch geen leed doen.

Maar gij kunt vragen: Hoe handelde God met de zondaars, voordat deze gerechtigheid in werkelijkheid aanwezig was?

Ik antwoord: Hij handelde toen met de zondaars even als Hij nu met hen handelt, Hij rechtvaardigde hen door die gerechtigheid uit kracht van het borgschap van Hem, die ze zou aanbrengen. Christus werd borg voor ons, en nam door Zijn borgschap de verplichting op Zich om in de tijd voor diegenen, voor wie Hij borg werd, deze eeuwige en rechtvaardigende gerechtigheid aan te brengen, en uit kracht hiervan werden diegenen onder Zijn uitverkorenen, die in de wereld kwamen en uit de wereld gingen, voor Hij Zijn werk kwam verrichten, gezaligd door de verdraagzaamheid Gods. Zodat zij, voor de Heere kwam, behouden werden om des Heeren wil, en om der wille van Zijn naam. En zij, die geestelijk wijs waren, verstonden dit, en pleitten daarom als om hetgeen zij volstrekt nodig hadden, en de Heere nam hen ook om Zijnentwille aan. Hebr. 7:22, Romeinen 4:24, Daniël 9:17, Psalm 25:11.

7. De gerechtigheid door toerekening moet het eerste zijn, opdat de rechtvaardigmaking zeker en gewis zij: 'Daarom is zij uit het geloof, (uit de gerechtigheid, welke het geloof aangrijpt) opdat zij naar genade zij, ten einde de belofte vast zij al de zaden.' Romeinen 4:16. Ten einde de belofte, welke belofte? De belofte van de vergeving der zonden, enz., opdat die vast zij. Een belofte van de vergeving der zonden nu veronderstelt een gerechtigheid, een gerechtigheid, die voorafgaat, want er is geen vergeving der zonden, noch belofte van vergeving, dan ter wille van een gerechtigheid, doch niet ter wille van de gerechtigheid, die door ons wordt volbracht, maar ter wille van die, welke alreeds gevonden wordt in Christus als Hoofd, en alzo aan de uitverkorenen tot vergiffenis wordt toegerekend. 'Gelijkerwijs ook God in Christus u vergeven heeft.' Efeziërs 4:32. In Christus, dat is, om of der wille van de gerechtigheid van Christus. Daarom moet de toegerekende gerechtigheid voorafgaan, ja, zij moet de vergiffenis voorafgaan, en deze vergiffenis wordt door God verleend, wanneer wij in ons bloed gewenteld liggen, ofschoon ze ons later werd geopenbaard.

Daarom is zij uit het geloof, er wordt niet gezegd: door het geloof betreffende de daad des geloofs, maar uit het geloof, betreffende de leer of het Woord, hetwelk mij met deze gezegende toegerekende gerechtigheid bekend maakt. 'Die uit het geloof zijn, zijn de kinderen van de gelovige Abraham.' Die uit de leer des geloofs zijn, want al de uitverkorenen zijn de zonen van die leer, in welke deze gerechtigheid van Christus vervat is, ja, zij zijn door haar van God geroepen tot deze erfenis, tot genieting van de troost, die daarin voor haar te vinden is door het geloof. 'Ten einde de belofte vast zij al de zaden, ' allen, die in de belofte opgesloten, en als zodanig verwekt en geboren zijn. Ten einde ze vast zij, waardoor te kennen gegeven wordt, dat er geen zekere en veilige weg der zaligheid voor de uitverkorenen is, behalve deze, omdat God ons nimmer door een ander middel met Zichzelf kan verzoenen, want Zijn hemelse ogen dringen door de

ijdele, nietige en vergankelijke gerechtigheid heen, welke wij werken, ja, zij ontdekken gebreken en zonden in de beste van onze evangelische verrichtingen. Hoe kan God dan enig vertrouwen stellen in zulk een volk, of hoe kan de vergeving der zonden tot ons worden uitgestrekt ter wille van die gerechtigheid? Ja, ons geloof is gebrekkig en also onvolmaakt, hoe zou ons dan ter wille daarvan vergiffenis kunnen worden geschonken? Maar nu is de gerechtigheid van Christus volmaakt, eeuwigdurend en onbeweeglijk gelijk de bergen, waarom Hij genoemd wordt de Rotssteen onzes heils, omdat men even goed de bergen voor zich uit kan rollen, gelijk men met een bal rolt, evengoed zeg ik, kan dit geschieden als dat de zonde de gerechtigheid van Christus krachteloos kan maken, wanneer God deze aan een zondaar toerekent tot rechtvaardigheid. Psalm 26:6.

In de kanttekening wordt gezegd: gelijk de berg Gods, te weten, die genoemd wordt de berg Zion of Moria, op welke de tempel gebouwd was en waarop hij stond, alle andere gronden zijn onhoudbaar, alle andere gerechtigheden zijn zwak, kort, nauw en dun, ja, bevlekt en vol onvolmaaktheden. 'Want hetgeen der wet onmogelijk was, omdat zij door het vlees krachteloos was, ' dat heeft Christus voor ons gedaan in de gelijkheid van het zondige vlees. Maar wat kon de wet niet doen? Wel, zij kon ons geen gerechtigheid geven, noch ons krachten verlenen om ze te volbrengen. Zij kon ons geen de minste zekere, vaste, wel gegronde hoop geven op de vergeving der zonden en de zaligheid, totdat er een betere hoop kwam, door welke wij tot God genaken. Zodat, wanneer deze gerechtigheid toegerekend is, de rechtvaardigheid niets heeft aan te merken, maar verlof geeft, dat die zegeningen tot de zondaar worden uitgestrekt, welke dienen om zijn geluk in de hemelen te volmaken.

8. De gerechtigheid door toerekening moet het eerste zijn, 'opdat Christus zij alles en in allen.' Christus is het hoofd der gemeente, en daarom moet Hij de hoogste eer hebben in de ziel, maar hoe kan Hij die ontvangen, indien er iets voorafgaat ten aanzien van de rechtvaardigmaking, voor Zijn volmaakte gerechtigheid toegerekend wordt? Indien er gezegd wordt, dat er mogelijk genade in de ziel aanwezig is, ofschoon de ziel ze niet beoefent, tot op het ogenblik, dat de rechtvaardigende gerechtigheid toegerekend wordt, zo vraag ik: Wat zou ze daar eerder doen, of met welk doel is ze daar, indien ze niet beoefend wordt? En wederom, hoe kwam ze daar, hoe kreeg de ziel ze in bezit, terwijl zij ongerechtvaardigd was? Of, hoe kon God ze zonder schending van Zijn rechtvaardigheid geven aan een persoon, die door de wet veroordeeld was, voor hij van die veroordeling was ontheven? En ik zeg, niets kan de ziel bevrijden van die vloek, dan de volmaakte gehoorzaamheid van Christus, en ook die nog niet, indien ze niet tot dat einde aan de zondaar wordt toegerekend door de genade Gods. Aan de zondaar wordt toegerekend, dat is, als zijn eigendom wordt beschouwd. En waarom zou ze hem niet tot rechtvaardigheid gerekend worden?

Voor wie heeft Christus ze aangebracht, voor de rechtvaardigen of voor de zondaars? Ongetwijfeld voor de zondaars. En hoe moet het hun worden toegerekend? in de besnijdenis of in de voorhuid? Niet in de besnijdenis, maar in de voorhuid, niet als rechtvaardigen, maar als zondaars. En hoe moeten zij over zichzelf denken, dan, wanneer zij het eerst hun behoefte aan deze gerechtigheid inzien en gewaar worden? Moeten zij denken, dat zij rechtvaardigen, of dat zij zondaars zijn? En wederom, wat

moeten zij omtrent zichzelf geloven, dan, wanneer zij de eerste daad des geloofs volbrengen in betrekking tot deze gerechtigheid ter rechtvaardigmaking? Moeten zij denken, dat zij rechtvaardigen, of dat zij zondaars zijn? Zondaars, als zondaars moeten zij zich ongetwijfeld beschouwen, en als zodanig moeten zij zich beschouwen als gerechtvaardigd door deze gerechtigheid.

En dit is in overeenstemming met de uitspraak van God, gelijk blijkt uit de volgende en soortgelijke Schriftuur plaatsen:

‘Want Christus, als wij nog krachteloos waren, is te Zijner tijd voor de goddelozen gestorven.’

‘Maar God bevestigt Zijn liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is, als wij nog zondaars waren ‘

‘Want indien wij, vijanden zijnde, met God verzoend zijn door de dood Zijns Zoons, ‘ enz. Romeinen 5:6, 8, 10.

Uit deze woorden leid ik deze drie dingen af:

1. Dat Christus volgens het besluit van God voor ons stierf.
2. Dat Hij door Zijn dood ons met God verzoende.
3. Dat wij, toen de verzoening tot stand gebracht werd, en ook toen ze tot stand gebracht was, goddelozen, zondaars, vijanden waren.

De daad nu, door welke wij met God verzoend worden, terwijl wij goddelozen, zondaars en vijanden zijn, was, dat Christus Zichzelf als een slachtoffer voor ons opofferde, hetwelk in de bovenvermelde woorden Zijn dood genoemd wordt. Christus stierf, Christus stierf voor de goddelozen, Christus stierf voor ons, toen wij nog zondaars waren. Christus verzoende ons door Zijn dood met God. En evenzo als er hier van Christus gezegd wordt, dat Hij voor ons stierf, evenzo wordt er van de Vader gezegd, dat Hij ons de gerechtigheid toerekent, te weten, als wij zonder werken, als wij goddelozen waren. ‘Doch diegenen, die niet werkt, maar gelooft in Hem, die de goddeloze rechtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot rechtvaardigheid.’ Romeinen 4:5. Hij werkt niet, maar is goddeloos, wanneer deze genadige daad Gods, in het toerekenen van de gerechtigheid van Christus, tot hem wordt uitgestrekt, en wanneer hij dit gelooft, wordt zijn geloof hem gerekend tot rechtvaardigheid. En waarom zouden wij de weldaad, die uit de gerechtigheid voortvloeit, niet deelachtig worden, terwijl wij goddelozen zijn, waar die gerechtigheid voor ons volbracht werd, als wij nog goddelozen waren? Ja, wij ontvangen die weldaad: want, vijanden zijnde, worden wij met God verzoend door de dood Zijns Zoons. Romeinen 5:10.

Wanneer ik zeg, de weldaad, bedoel ik die weldaad, waarvoor wij vatbaar zijn, en die is, de rechtvaardiging voor God, want daarvoor kan een mens vatbaar zijn, terwijl hij in zichzelf goddeloos is, omdat deze rechtvaardigheid tot hem komt door de gerechtigheid van een ander.

Het is waar, was het zijn eigen gerechtigheid, waardoor hij gerechtvaardigd moest worden, zo zou dit, zo kon dit het geval niet zijn, zolang of terwijl hij een goddeloze is. Maar het is de gerechtigheid van Christus en deze door God toegerekend, niet als een beloning voor de werken of naar schuld, maar om niet door Zijn genade, tot heerlijkheid ervan, en daarom kan hem die weldaad geschonken worden, en wordt ze hem geschonken, terwijl de betrokken persoon zonder werken, goddeloos en een zondaar is.

En hij, die loochent, dat wij vatbaar zijn voor deze weldaad, terwijl wij zondaars en goddelozen zijn, kan met evenveel reden loochenen, dat wij geschapen wezens zijn. Want hetgeen voor een mens gedaan wordt buiten hem om, kan voor hem gedaan worden niet slechts op elke mogelijke tijd, welke zij, die iets voor hem doen, zullen bepalen, maar ook onafhankelijk van elke denkbare toestand, waarin hij zich in deze wereld bevindt. Als ik het in mijn macht heb en het doen wil, kan ik iemand, die nu nog een bedelaar is, dan niet tot een bezitter maken van een som van tienduizend Engelse ponden, zonder dat hij nochtans daarvan kennis ontvangt op het ogenblik, dat het zijn eigendom is? Desnietteenstaande zijn toch de inkomsten van dat kapitaal de zijne van het ogenblik af, dat het zijn eigendom geworden is, en op de vervalldag zal hij dit merken.

Zo ook hier: wij zijn zondaars en goddelozen, en er is een gerechtigheid uitgewerkt door Jezus Christus, van welke God heeft aangewezen, dat wij daardoor gerechtvaardigd zullen worden, en door haar, indien Hij ze ons toerekent, zullen wij rechtvaardig zijn in Zijn ogen, ook wanneer wij goddelozen zijn in onszelf, 'want Hij rechtvaardigt de goddelozen.' Ofschoon het nu onbetamelijk en afkeurenswaardig is in de mens om de goddelozen te rechtvaardigen, omdat hij niet voor de goddelozen optreden en hen met een rechtvaardigende gerechtigheid bekleden kan, zo is het nochtans voor God heerlijk en tot in eeuwigheid lofwaardig zulks te doen, omdat Hij bij machte is niet slechts om te vergeven, maar om een mens tot een rechtvaardige te maken, juist dan wanneer hij een zondaar is, hem te rechtvaardigen, gelijk vroeger is bewezen, terwijl hij een goddeloze is.

Tegenwerping. Maar de tegenwerping kan nog worden gemaakt, dat, ofschoon God voldoening voor de zonde en alzo voldoende gronden ter verzoening heeft ontvangen door de gehoorzaamheid en de dood Zijns Zoons, Hij ons nochtans de gerechtigheid niet toerekent dan op voorwaarde, dat wij goed worden.

Antwoord. Dit kan niet worden toegestemd. Want,

1. De Schrift spreekt zich niet in dier voege uit, maar zegt, dat wij met God verzoend zijn door de dood Zijns Zoons, en daarbij gerechtvaardigd zijn, terwijl of als wij zondaars en goddelozen zijn.

2. Indien deze tegenwerping waarheid bevat, dan volgt er uit, dat de Heilige Geest, het geloof en alzo elke genade gave ons kan geschonken worden en in ons kan wonen, ja, in ons kan werken, voor wij naar het oordeel der wet als gerechtvaardigd voor God staan, want niets kan ons naar het oordeel der wet rechtvaardig voor God doen staan, dan de

gehoorzaamheid van de Zoon van God buiten ons. En indien de Heilige Geest, het geloof en alzo bijgevolg elke genade gave in ons kan zijn en in ons kan werken, voor de gerechtigheid van Christus door God ons toegerekend wordt, zo worden wij niet gerechtvaardigd als goddelozen en zondaars, maar als personen, die tevoren in zichzelf heilig en rechtvaardig zijn.

Maar ik heb u reeds overvloedig aangetoond, dat dit niet kan geschieden, daarom moet de gerechtigheid ter rechtvaardigmaking eerst toegerekend worden. En laat mij hier de lezer nog een drietal zaken voorstellen:

1. Dat de rechtvaardiging voor God en de rechtvaardiging voor het zelfbewustzijn en het geweten twee verschillende zaken zijn. En nu handel ik over de rechtvaardiging voor God niet over de rechtvaardiging ten aanzien van het zelfbewustzijn en het geweten van de mens, en ik zeg, een mens kan gerechtvaardigd zijn voor God, terwijl hij zelf daarvan ten enenmale onbewust is, Jesaja 40:2, Mattheus 9:2, en alzo op een tijd, dat hij daaromtrent geen geloof heeft, maar een goddeloze is.

2. Er is een rechtvaardiging door het geloof, waardoor het geloof die gerechtigheid voor het zelfbewustzijn en het geweten toepast, welke God tevoren uit Zijn genade aan de ziel heeft toegerekend ter rechtvaardiging in Zijn ogen. En dit is het, waardoor wij ten aanzien van ons gevoel en bewustzijn, vrede hebben bij God: 'Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God, door onze Heere Jezus Christus.' Romeinen 5:1. En deze twee zaken houdt de apostel een weinig verder in het hoofdstuk goed uit elkaar: want nadat hij in het tiende vers gezegd heeft, dat wij, 'vijanden zijnde, met God verzoend zijn door de dood Zijns Zoons' voegt hij er aan toe: 'En niet alleen dit, maar wij roemen ook in God, door onze Heere Jezus Christus, door welke wij nu de verzoening gekregen hebben.' vers 11. Hier ziet gij, dat het twee verschillende zaken zijn: met God verzoend te zijn door de dood Zijns Zoons, en deze verzoening door het geloof metterdaad voor onszelf deelachtig te worden, want mij dunkt, dat hij hierop doelt. Dat laatste is nog iets anders dan het eerste. En niet alleen dit, maar wij hebben de verzoening gekregen.

3. De mensen leiden hun rechtvaardiging niet af uit de enkele daad Gods, dat Hij hun de gerechtigheid van Christus toerekent, opdat wij in Zijn oog vrij zouden staan van de vloek en het oordeel der wet, maar uit het Woord, hetwelk zij noch zien, noch verstaan, totdat het tot hun bewustzijn wordt gebracht door het licht en de heerlijkheid van de Heilige Geest. Wij moeten daarom in de bediening des Woords iemand niet voor een rechtvaardige verklaren, op de veronderstelling, dat God hem de gerechtigheid van Christus heeft toegerekend, aangezien die daad voor ons niet bekend is, voordat de vruchten, die daarop volgen, voor onze ogen zichtbaar worden, te weten, de tekenen en uitwerkingen van de inwoning van de Heilige Geest in onze ziel. En dan mogen wij dit besluiten, dat is, dat zo iemand rechtvaardig voor God staat, echter niet vanwege zijn inwendige en persoonlijke gerechtigheid, noch ook uit de vruchten ervan, en alzo niet vanwege de daad des geloofs, maar om Jezus Christus' wil, en om hetgeen Hij voor ons heeft gedaan en geleden.

Ook baat het niet of men al tegenwerpt, dat zo wij eerst rechtvaardig voor God staan, doordat Hij ons de gerechtigheid van Christus heeft toegerekend, ofschoon het geloof en zijn werking niet in ons is, wij voor altijd gerechtvaardigd staan, en er alzo geen behoefte is aan het geloof.

Want daarom zijn wij eerst door de toerekening Gods gerechtvaardigd, als wij nog goddelozen en zondaars waren, opdat wij daardoor in staat zonden gesteld worden om de Heilige Geest te ontvangen, benevens Zijn genade gaven, langs de weg der rechtvaardigheid en gerechtigheid.

Daarenboven wil God, dat diegenen, die Hij zal rechtvaardigen door Zijn genade, door de verlossing, die in Jezus Christus is, de Heilige Geest en alzo het geloof zullen ontvangen, opdat zij de dingen mogen kennen en geloven, die ons niet slechts om niet van God geschonken zullen worden, maar reeds geschonken zijn. 'Doch, ' zegt Paulus, 'wij hebben niet ontvangen de geest der wereld, maar de Geest, die uit God is, opdat wij zouden weten de dingen, die ons van God geschonken zijn.' 1 Corinthiërs 2:12. Opdat wij die dingen zouden weten, dat is, opdat wij ze zouden geloven. U is het gegeven te geloven, die geloven naar de werking der sterkte van Zijn kracht, 'en Wij hebben gekend en geloofd de liefde, die God tot ons heeft, ' voordat wij geloofden. 1 Johannes 4:16. Hij dan, die gerechtvaardigd is door de toerekening Gods, zal geloven door de kracht van de Heilige Geest, want die moet komen, en het geloof werken, en de ziel bekrachtigen om het te beoefenen, omdat de toegerekende gerechtigheid voorafgegaan is. Die gelooft, zal dus zalig worden, want dat hij gelooft is er een teken, niet een oorzaak van, dat hij als een rechtvaardige voor God staat door toerekening. En die niet gelooft, zal veroordeeld worden, omdat zijn niet-geloven een teken is, dat hij niet rechtvaardig is, en een oorzaak, dat zijn zonden op hem blijven.

Tot zover dan over de farizeeër en hetgeen op hem betrekking heeft, nu kom ik tot dat gedeelte van de tekst, hetwelk nog ter behandeling overblijft, welk gedeelte in het bijzonder betrekking heeft op de tollenaar.

HET GEBED VAN DE TOLLENAAR. EN DE TOLLENAAR, VAN VERRE STAANDE, WILDE OOK ZELFS DE OGEN NIET OPHEFFEN NAAR DE HEMEL, MAAR SLOEG OP ZIJN BORST, ZEGGENDE: O GOD, WEES MIJ ZONDAAR GENADIG!

Wat voor iemand deze tollenaar was, heb ik u getoond, zowel met betrekking tot het volk, waartoe hij behoorde, als wat aangaat zijn ambt en zijn geaardheid. Waarom ik hier de lezer te dezen aanzien niet met een herhaling van dezelfde dingen zal vermoeien, wij komen dus nu tot zijn berouw in zijn geheel en in zijn delen, aangaande hetwelk ik verscheidene dingen zal opmerken, waarvan sommige meer voor de hand liggen en andere minder rechtstreeks met de zaak in betrekking staan. Doch laat ons eerst zien in welk een geheel tegenovergestelde stemming de farizeeër en de tollenaar zich in de tempel bevonden, terwijl zij beiden hun gebeden voor God uitspraken.

Ten eerste. De farizeeër gaat onbeschroomd naar binnen, heeft nergens vrees voor en vertrouwt bij zichzelf, dat zijn staat goed is, dat God hem lief heeft, en dat er geen twijfel aan is of Hij zal in deze zijn godsdienstige onderneming voorspoedig zijn. Maar de arme tollenaar, ach, hij durft bijna niet naderen, hij sluipt zachtjes vooruit, ja, is nauwelijks in staat in de tempel te kruipen, en als hij daar komt, staat hij achteraf, als iemand, die niet waardig is voor het aangezicht der goddelijke Majesteit te naderen.

Ten tweede. De farizeeër heeft bij zijn toenadering de mond vol van vele schone dingen, waarbij hij zichzelf streelt en vleit, en zich in werkelijkheid, en dat in Zijn tegenwoordigheid, een van Gods lievelingen noemt, die altijd getrouw Zijn wil volbracht hebben en niet van Hem zijn afgeweken, of, gelijk de broeder van de verloren zoon zei: 'Zie, ik dien u nu zovele jaren, en heb nooit uw gebod overtreden.' Lukas 15:29. Maar arme tollenaar, ach, uw schuld stopt u ten aanzien van zulke fraaie dingen de mond, gij hebt niet een goede zaak van uzelf te zeggen, niet één kleed der eigengerechtigheid om u daarmee te bedekken, uw wandel zegt het u, uw geweten maakt het u bekend, ja, en indien gij nu ging trachten u daartegen te stellen, en naar de wijze van de farizeeër iets tot uw aanbeveling in het midden te brengen, zo is God hier aan de ene, de farizeeër aan de andere zijde, en daar naast uw eigen hart, om u te stuiten, om u te bestraffen, om u te veroordelen, ja, om u vanwege uw onbeschaamdheid aan de grond te leggen.

Ten derde. De farizeeër is in zijn toenadering tot God bezorgd, dat hij zijn handen zal bevleken met de gruweldaden van de tollenaar, en wil niet in zijn nabijheid komen, uit vrees, dat hij zich met diens onreine en walgelijke lompen zou bezoedelen: 'Ik ben niet gelijk de andere mensen-of ook gelijk deze tollenaar.' Maar de arme tollenaar, wat hem aangaat, ach, zijn handen zijn onrein en hij weet ook niet hoe ze te reinigen en te zuiveren, daarbij verdraagt hij met stilheid en onderwerping de overleggingen, die de farizeeër aangaande hem maakt, en rechtvaardigt door zijn stilzwijgen en door zijn gehele gedrag het gestrengte vonnis van die eigengerechtige mens, met hem besluitende, dat hij is ellendig, en jammerlijk, en arm, en blind, en naakt, en niet waard in de nabijheid te komen van of te gaan staan naast zulk een goede, deugdzame, heilige en verdienstelijke man als onze brave farizeeër is.

Ten vierde. De farizeeër verkoos nu de maaltijden en in de synagogen de eerste en voornaamste plaats voor zijn persoon en voor zijn gebed, en achtte, dat het voor de tollenaar onbetamelijk en vermetel was om in de tempel zijn stinkende adem uit zijn bezoedelde mond te laten gaan, voordat hij, de farizeeër, zijn heilig gebed uitgesproken had. En arme tollenaar, gij hoort en verdraagt deze en allerlei andere beledigingen, en onderschrijft het gevoel van de farizeeër, dat gij niet meer dan een hond zijt in vergelijking van hem, en dat het u daarom niet past hem voor te gaan, maar wel om als in ketenen achter hem aan te komen, en niet eerder uw akelige en sombere smekingen voor de heilige God uit te spreken, voor hij zijn in eigen ogen zo schone, aangename en bevallige rede voor Hem gehouden heeft.

Ten vijfde. De farizeeër weet geen einde te vinden aan de opsomming van zijn goede daden, en stelt daarin al zijn vertrouwen, zodat hij er bij zichzelf zeer goed van verzekerd is, dat hij een voldoende grond heeft, waarop zijn ziel kan rusten en veilig is voor al de aanvallen van de wet, de duivel, de zonde en de hel. Maar ach, arme tollenaar! gij staat naakt, ja, erger dan naakt, want gij zijt bekleed met vuile kleren, uw zonden bedekken uw gelaat met schaamte, en daarbij hebt gij in, van of uit uzelf in het minst geen beschutting of beveiliging voor de aanvallen en verwijten van uw geestelijke vijanden, maar zijt in uw eigen ogen geheel en al naakt neer geworpen op het vlakke des velds, ofschoon gij u in de tempel bevindt, gij zijt daar neer geworpen gelijk als ten dage toen gij geboren werdt, zodat gij van uzelf walgt, en in gevaar verslonden of in stukken gescheurd te worden vanwege uw overtredingen tegen uw God. Wat zult ge doen, tollenaar? Wat zult ge doen? Kom, laat ons zien, op welke manier zult gij beginnen u tot God te richten, bedenk u, man, hebt gij iets te zeggen, spreek uit dan, de farizeeër heeft thans geëindigd en zijn vonnis ontvangen. Maak een begin, laat de gehele wereld stil zijn, ja, laten de engelen des hemels nabij komen en luisteren, want de tollenaar is gekomen om tot God zich te wenden. Ja, is van het ontvangen der belastingen gekomen om tot Hem te bidden.

‘En de tollenaar, van verre staande, wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar de hemel, maar sloeg op zijn borst, zeggende: O God! wees mij zondaar genadig!’ En zijn dit uw woorden, arme tollenaar! O slimme zondaar! O verstandige tollenaar! uw wijsheid moet de farizeeër beschaamd maken, want het is beter ons aan Gods genade over te geven, dan bij onszelf te vertrouwen, dat wij rechtvaardig zijn. En dat de tollenaar doel trof, ja, dichterbij en meer in het hart van God en Zijn Zoon kwam dan de farizeeër, dat zal het vervolg der verhandeling duidelijk maken.

Geef acht dan op deze diepzinnige woorden van de tollenaar, ieder woord is zwaarder dan de aarde en heeft meer kracht in zich dan tien duizend farizeese gebeden. O God! wees mij zondaar genadig!’ Ja, de Zoon van God was zo met dit gebed ingenomen, dat Hij evenals een schilder de tollenaar uittekt in zijn manier van voordracht, zijn houding, enz. terwijl hij dit gebed voor God uitspreekt. Waarom wij zowel op het een als op het ander acht zullen slaan, want: voorzeker, zijn houding en wijze van doen zetten aan zijn gebed en zijn berouw luister bij.

Ten eerste. Zijn gebed is, gelijk gij ziet: ‘O God! wees mij zondaar genadig!’

Ten tweede. Aangaande zijn houding en wijze van doen vallen deze drie dingen op te merken:

- ☛ Ten eerste. Hij stond van verre,
- ☛ Ten tweede. Hij wilde ook zelfs zijn ogen niet opheffen naar de hemel.
- ☛ Ten derde. Hij sloeg op zijn borst, met zijn vuist, zeggende: O God! wees mij zondaar genadig!

Om eerst met zijn gebed te beginnen. In zijn gebed hebben wij acht te geven op twee dingen.

Ten eerste. Zijn belijdenis: Ik ben een zondaar.

Ten tweede. Zijn smeken om hulp tegen deze ziekte: 'O God! wees mij zondaar genadig!' (Zijn belijdenis.)

Ten eerste. In zijn belijdenis moet op onderscheidene dingen gelet worden. Als:

1. Op de openhartigheid en eenvoudigheid van zijn belijdenis: Een zondaar. Ik ben een zondaar, 'o God! wees mij zondaar genadig!' Dit was hij inderdaad, en dit belijdt hij van ganser harte, en dit doet hij, zeg ik, uit goddelijke eenvoudigheid. Want daardoor dat een mens van zichzelf belijdt, dat hij een zondaar is, spreekt hij alles tegen zichzelf, wat maar tegen hem gesproken kan worden. En de mens, als afgefallen schepsel, is teveel een huichelaar, en teveel een vleier van zichzelf, om aldus tegen zichzelf te getuigen, tenzij hij eenvoudig en eerlijk omtrent de zaak geworden is door de kracht der overtuiging op zijn hart. En het is nog waard door u te worden opgemerkt, dat hij niet zegt, dat hij een zondaar was of geweest was, maar dat op die tijd zijn staat zodanig was, te weten, die van een zondaar. 'O God! wees mij zondaar genadig!' mij, die een zondaar ben, en nu als een zondaar of in mijn zonden voor U sta.

Nu zal ik u enigszins nader aantonen wat het is een zondaar te zijn, want iedereen, die zondigt, kan in de eigenlijke zin geen zondaar genoemd worden. De heiligen, de geheiligden in Christus Jezus, zondigen dikwijls, maar men kan hen eigenlijk geen zondaars noemen. Doch hier noemt de tollenaar zichzelf een zondaar, hij noemt zichzelf dus in werkelijkheid een kwade boom, zulk een, die noch van nature goed is, noch ook goede vruchten voortbrengt: iemand, wiens lichaam en ziel besmet, wiens gemoed en geweten bevlekt is, iemand, die gewandeld heeft naar de gang dezer wereld, naar de geest, die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid. Zulk een, wiens gemoed in vijandschap tegen God over staat, en die door de duivel gevangen genomen is naar zijn wil. Een zondaar, iemand, die al zijn levensdagen bezig geweest is in en omtrent de zonde en de werken des Satans.

Aldus wijst hij alles van de hand, wat hij, in schijn of in wezen, ten gunste van zichzelf had kunnen inbrengen, en geeft zich onmiddellijk op genade of ongenade over. Ofschoon hij een snood man was, zo zou hij toch iets, dat voor hem spreken moest, hebben kunnen inbrengen, even goed als de farizeeër, al was het dan ook niet zoveel.

Hij was uit het geslacht van Abraham, een Jood, een Israëliet uit de Israëlieten, en alzo een bevoorrecht mens aangaande de zaken en de godsdienst der Joden, wat deed hij anders in de tempel? Ja, als hij een Heiden was, waarom lei de farizeeër hem dit dan niet te laste, toen hij daar voor God stond? Maar de waarheid is, dat hij dit niet kon doen, want de tollenaar was even goed een Jood als de farizeeër, en zou dus, indien hij daartoe lust gehad had, zo iets bij God hebben kunnen inbrengen. Maar dat wilde hij, dat kon hij niet, want zijn geweten was onder overtuigingen, de wakker-schuddende hand Gods was op hem, zodat zijn voorrechten wegsmelten gelijk het vet, en van hem vlieden gelijk het kaf weg stuift, wanneer de wind het in de zomer van de dorsvloer opneemt en als stof verstrooit. Hij laat daarom alle voorrechten vallen, en pleit alleen daarop, dat hij een zondaar is.

2. In deze belijdenis oordeelt en veroordeelt hij zichzelf. Want wanneer een mens zegt: Ik ben een zondaar, is dit even goed alsof hij zegt: Ik ben tegengesteld aan de heiligheid Gods een overtreder van Zijn wet en bijgevolg een voorwerp van de vloek en een erfgenaam van de hel.

De tollenaar gaat dus zeer ver in deze zijn belijdenis, doch dit is nog niet alles, want dat een mens belijdt, dat hij een zondaar is, is:

3. In de derde plaats, te belijden, dat er niets in hem is, niets door hem gedaan wordt of kan worden, dat God zou kunnen aanlokken of bij God zou kunnen bewerken om iets te doen voor hem. Want een zondaar kan geen goed doen, of ook zelfs zijn hart tot één enkele goede gedachte verheffen, al was het ook, dat hij de hemel zou verwerven, indien hij het kon, of er van verzekerd kon zijn voor eeuwig in het hellevuur te zullen branden, indien hij het niet kon doen. Want waar de zonde de macht heeft en heerschappij voert, gelijk het geval is bij elk mens, die wij in de eigenlijke zin een zondaar kunnen noemen, daar zwaait zij de scepter over de mens, daar heeft zij zijn zinnen met koorden en ketenen gebonden, en daar maakt zij niets zo afkeer wekkend voor de ziel als de dingen, die des Geestes Gods zijn. Waarom er van dezulken gezegd wordt, dat zij vijanden zijn in hun gemoed, dat het bedenken van het vlees vijandschap is tegen God, en dat van de goddelozen goddeloosheid voortkomt, en dat de Moorman even goed zijn huid kan veranderen, of de luipaard zijn vlekken, als zij goed kunnen doen, die geleerd zijn kwaad te doen. Efeziërs 2, Romeinen 8, 1 Samuel 24:13, Jeremia 13:23.

4. In deze gelijkenis spreekt hij ingewikkeld de erkenenis uit, dat de zonde de ergste aller kwalen is, nademaal zij de ziel buiten het bereik stelt van elk geneesmiddel, dat er onder de hemel gevonden kan worden. Niets beneden of minder dan de genade Gods kan een arme ziel van deze vreselijke ziekte verlossen. Dit zag de farizeeër niet. Ongetwijfeld wilde hij wel bekennen, dat hij op de een of andere tijd gezondigd had, maar in zijn gehele leven was hij nog nooit zover gekomen, dat hij er een gezicht van kreeg wat de zonde eigenlijk was. Zijn kennis van haar was niet anders dan vals en nagmaakt, gelijk aan het licht komt door zijn geneesmiddel, te weten zijn eigen gerechtigheid. Want neem dit voor een onloochenbare waarheid aan, dat hij, die meent, dat hij uit oorzake van zijn hervormingen beter is voor God, nog nooit de rechte kennis van zijn zonde gehad heeft. Maar de arme tollenaar had deze kennis, hij had ze in

waarheid, gelijk duidelijk wordt, doordat ze hem dreef tot het enige, soevereine geneesmiddel.

Want inderdaad de rechte kennis der zonde, ten aanzien van haar schuld en onreinheid en van haar verdoemende kracht, doet een mens verstaan, dat niets dan genade en barmhartigheid, door Christus, hem voor de helse gevolgen ervan kan beveiligen. Veronderstel, dat iemand aangetast is door een dodelijke kwaal, en tot zijn herstel slechts van dingen gebruik maakt, die goed zijn voor een lichte ongesteldheid, zou dit dan geen blijk geven, dat deze man zich de aard en het gevaar van die kwaal niet bewust is. Hetzelfde kan gezegd worden van elke zondaar, die slechts van die middelen gebruik zal maken om hem voor God te rechtvaardigen, die hem nauwelijks voor een goed Christen kunnen doen doorgaan voor oordeelkundige mensen. Maar de arme tollenaar kende de aard van zijn kwaal, het gevaar van zijn kwaal, en daarbij wist hij ook, dat niets dan genade, oneindige genade, hem daarvan kon genezen.

5. Deze belijdenis van de tollenaar geeft blijk, dat hij thans gedragen en geleid werd door een almachtige, ofschoon onzichtbare band. Want wanneer de zonde in haar kleuren gezien wordt, en wanneer zij zich aan ons vertoont in haar monsterachtige natuur en gedaante, vervult zij alle stervelingen met schrik en angst, en drijft hen weg van God, en, als Hij hen niet tot staan brengt, eveneens uit de wereld. Dit is duidelijk in Kaïn, Judas, Saul en anderen, die niet staande konden blijven voor God onder het gevoel en gewicht van hun zonde, maar voor Hem vlieden, de een tot deze vrucht der wanhoop, de andere tot gene. Maar deze tollenaar, ofschoon hij zijn zonde vreest en er zich diep van bewust is, dat hij een zondaar is, verstout zich desniettemin om in de tempel te komen, hij nadert voor het aangezicht van een heilige en zonde wrekende God, staat voor Hem, en belijdt, dat hij die walgelijke mens is, die de zonde heeft verontreinigd en die zichzelf daardoor in gevaar gebracht heeft voor eeuwig verdoemd te zullen worden.

Dit was dus een gewichtige daad van de tollenaar. Hij ging niettemin de stem van het geweten, niettemin zijn gevoel, niettemin de vloek en het veroordelende vonnis der wet, hij ging, als ik mij zo mag uitdrukken, over gloeiende kolen tot Een, die voor de zonde en voor zondaars niets anders dan een verterend vuur is. Nu dan, deed de tollenaar dit uit eigen beweging, of door eigen aandrif? Neen voorwaar er was een bovennatuurlijke kracht in hem, die hem heimelijk aandreef en hem moed en kracht gaf tot dit edelste aller waagstukken. Waarlijk, er is niets meer algemeen onder goddeloze mensen dan een lichte zaak te maken van en te spelen met deze woorden van de tollenaar: 'O God! wees mij zondaar genadig!' daar zij er in het minst geen bewustheid van hebben, noch wat de zonde is, noch welk een behoefte zij hebben aan genade. En zulke zondaars zullen ondervinden, dat het tollenaarsgebed bij hen een geheel andere uitwerking heeft dan bij de tollenaar. Het zal dezulken gaan gelijk het ging met de omzwervende Joden, zijnde duivelbezweerders, die zich onderwonden de naam van de Heere Jezus te noemen over diegenen, die boze geesten hadden, van welke wij lezen, dat zij door de boze geest besprongen en overmeesterd werden, also dat zij naakt en gewond uit dat huis ontvloten. Handelingen 19:13-16.

Arme zondaar, dode zondaar, gij spreekt het gebed en de belijdenis van de tollenaar uit, en zegt: 'O God! wees mij zondaar genadig!' Maar zeg mij, doet gij dit met het hart, het gevoel, de vrees en de eenvoudigheid van de tollenaar. Zo niet, dan spot gij met de tollenaar en zijn gebed, met uzelf en met zijn God, en dan zult gij ondervinden, dat God u en uw gebeden verwerpt, zeggende: De tollenaar ken Ik, zijn gebeden en zijn tranen, zijn goddelijke tranen ken Ik, maar wie of wat zijt gij? En dan zal Hij u naakt en gewond wegzenden. Het zijn de hongerigen, die Hij met goederen vervult, maar de rijken en diegenen, die zich hun behoefte niet bewust zijn, zendt Hij ledig weg. Wat mij aangaat, ik bevind het een van de moeilijkste dingen te zijn, waar ik mijn ziel toe krijgen kan, om, wanneer ik er een diep gevoel van heb, dat ik een zondaar ben, tot God te gaan om Hem te smeken om te mogen delen in Zijn genade en barmhartigheid. O! het schijnt mij alsdan toe, alsof het gehele gelaat der hemelen zich tegen mij stelde. Ja, wanneer ik slechts aan God denk, is het mij, alsof ik doorboord word, ik kan niet staande blijven, ik kan mij niet voor Hem stellen, ik kan niet dan met duizend tranen zeggen: 'O God! wees mij zondaar genadig!' Ezra 9:15.

Op een andere tijd, wanneer mijn hart meer hard en gevoelloos is, en wanneer Zijn verschrikking mij niet bevreesd maakt, kan ik tot Hem gaan en van mijn zonden spreken en om barmhartigheid vragen uit Zijn hand, terwijl ik nauwelijks bewustheid heb van zonde of genade, of er om denk, dat ik mij voor het aangezicht Gods bevind. Doch bovenal zijn dat zeldzame tijden, wanneer ik tot God kan gaan gelijk de tollenaar deed, met gevoel en bewustheid van Zijn heerlijke majesteit en van mijn ellende, en wanneer ik dan hartelijk kan roepen en smeken:

'O God! wees mij zondaar genadig!'

Maar wederom, de tollenaar vertoont door zijn belijdenis een deel van de hoogste wijsheid, die een sterfelijk mens kan vertonen, omdat hij, door zo te handelen, de genade en barmhartigheid Gods tot zijn behoudenis niet slechts inroept, maar ook verkrijgt. Gij ziet uit de tekst, dat hij ze inroept, en nu zal ik u aantonen, dat hij ze verkrijgt en er een deelgenoot van wordt. 'Die zijn overtredingen bedekt, zal niet voorspoedig zijn, maar die ze bekent en laat, zal barmhartigheid verkrijgen.' Spreuken 28:13. En wederom: 'Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve, en ons reinige van alle ongerechtigheid.' 1 Johannes 1:9. Hij verkrijgt ze. In de belofte der kwijschelding: hij zal genade vinden, zijn zonden zullen hem niet toegerekend worden. Gelijk Salomo bidt, dat God hun vergiffenis moge schenken, die hun plaag erkennen, en zij zijn inderdaad dezulken, die kennis hebben van de plaag van hun hart. 2 Kronieken 6:29-30, 1 Koningen 8:37-38. En de reden daarvoor is, omdat de zondaar thans tot het verste punt gedreven is, want erkenning en belijdenis is het verste punt, is de uiterste grens, tot welke God bepaald heeft dat de tollenaar gaan zal, met betrekking tot dit werk.

Even als er gezegd wordt van Saul met betrekking tot David, toen hij hem Michal, zijn dochter, tot een vrouw zou geven: 'De koning heeft geen lust aan de bruidsschat, maar aan honderd voorhuiden der Filistijnen, opdat men zich wreke aan des konings vijanden,' 1 Samuel 18:25, zo zegt God ook in betrekking tot deze zaak: Ik heb geen lust

aan offeranden, noch aan wettische gerechtigheid om u bij Mij aangenaam te maken, alleen erken en belijd uw ongerechtigheid, dat gij tegen Mij overtreden hebt. Jeremia 3:12-13. En ofschoon sommigen mogen denken, dat het een zeer gemakkelijke weg is om daartoe te komen, en deelgenoot te worden van de genade Gods, zo zal nochtans de gevoelige zondaar, wanneer hij dit beproeft, het een van de moeilijkste dingen in de wereld bevinden te zijn.

En er zijn twee dingen, tot welke de mens geneigd is, waardoor het doen van belijdenis zo moeilijk wordt.

1. Er is een grote geneigdheid in ons om partijdig, en niet volkomen en oprecht te zijn in het doen van belijdenis. Wij zijn genegen om een halve belijdenis te doen, om iets te belijden en iets te verbergen, of wel om een geveinsde belijdenis af te leggen, en zowel onszelf als God te vleien, terwijl wij belijdenis voor Hem doen, of wel, om de zonde te belijden, gelijk wij ze naar onze eigen denkbeelden beschouwen, en niet gelijk het Woord ze beschrijft. Tot deze dingen zijn wij zeer geneigd. Men kan kleine zonden belijden, terwijl men grote zonden verbergt. Men kan zich houden alsof men berouw heeft over de zonde, wanneer dit niet het geval is, of wel in het doen van belijdenis vergeten volgens het Woord over de zonde te oordelen. Hierom wordt er gezegd: Zij bekeerden zich tot God, doch niet met hun gehele hart, maar als het ware geveinsd. Zij spraken niet recht, zeggende: Wat heb ik gedaan? Zij vleien Hem met hun lippen, en liegen tegen Hem met hun tong, en bedrijven goddeloosheid in het verborgene, en zondigen tegen Hem met een hoge hand, en komen daarna tot Hem en bedekken het altaar met hun tranen. Deze dingen bewijzen dus de moeilijkheid van een oprechte belijdenis van de zonde, zij bewijzen, dat zulks te doen gelijk het geschieden moet, niet zulk een gemakkelijke zaak is,

Tot een rechte belijdenis van de zonde behoren onderscheidene zaken. Als:

1. Er moet een overtuiging van de zonde op de geest rusten: want hoe zal een mens een goddelijke belijdenis daarvan doen, voor hij overtuigd is van de aard, de ontzettende betekenis en de snoodheid der zonde? Om nu de ziel van de zonde te overtuigen, moet de wet met kracht op het geweten gebonden worden door de Geest van God: 'Want door de wet, is de kennis der zonde.' Romeinen 3:20. En wederom: 'Want ook had ik de begeerlijkheid niet geweten zonde te zijn, indien de wet niet zei: Gij zult niet begeren.' Romeinen 7:7. Deze wet nu, wanneer zij met kracht de overtuiging van de zonde op het geweten bindt, doet dit door leven, en kracht, en verschrikking in de zonde te leggen. Door haar werking op het geweten doet zij de zonde herleven, 'en de kracht der zonde is de wet.' 1 Corinthiërs 15:56. Zij vermeerdert en vermenigvuldigt ook de zonde, niet slechts door de openbaring van Gods gramschap tegen de ziel, maar ook door begane zonden, die reeds lang vergeten zijn, wreder in het geheugen terug te roepen en voor de geest te stellen. De zonde, gezien in de spiegel der wet, is een vreselijke zaak, geen mens kan ze zien en leven. 'Maar als het gebod gekomen is, zo is de zonde weer levend geworden, doch ik ben gestorven, ' toen het van God tot mijn geweten kwam, door een almachtige arm bestuurd, 'heeft het mij gedood' En nu is het

de tijd om de zonde te belijden, omdat de ziel nu weet wat ze is, en ziet wat ze is, beide in haar natuur en in haar gevolgen.

2. Tot een rechte belijdenis van de zonde behoort een gezonde kennis van God, voornamelijk ten aanzien van Zijn rechtvaardigheid, heiligheid, gerechtigheid en reinheid, waarom de tollenaar hier zijn belijdenis begint met de erkenning en vermelding van Zijn majesteit. 'O God! wees mij zondaar genadig!' Alsof hij gezegd had: O God! o grote God! o zonde wrekende God! ik heb tegen U gezondigd, ik heb Uw wet verbroken, ik heb Uw heiligheid, Uw rechtvaardigheid, Uw wet en Uw rechtvaardigen wil tegengestaan. O verterend vuur! Want onze God is een verterend vuur, ik heb U getergd en Uw toorn opgewekt, zodat God wel wraak op mij moet nemen vanwege mijn overtredingen. Maar ach! hoe weinigen, die belijdenis doen van hun zonde, hebben een rechte bevatting van God, aan wie men zijn zonden belijden moet.

Ach, het is gemakkelijk voor de mensen om zulke denkbeelden van God te koesteren, welke met hun eigen inbeeldingen stroken, welke het gevoel van hun zonden hun niet tot een onverdraaglijke last maken, en welke hun belijdenis eerder tot een gemakkelijke en lichte taak, dan tot een zwaar en hartbrekend werk maken, Het gezicht en de kennis van de grote God is voor de zondige mens de vreselijkste zaak van de wereld, en daardoor is het, dat het belijdenis doen van de zonde zulk een zeldzame en wondervolle zaak is. De meeste mensen belijden hun zonden achter Gods rug, slechts weinigen belijden ze voor Zijn aangezicht, en gij weet, dat het dikwijls groot onderscheid maakt, op welke van die beide wijzen iemand onder de mensen te werk gaat.

3. Voor een rechte belijdenis van de zonde behoort er een diepe overtuiging te bestaan van de zekerheid en verschrikking van de dag des oordeels. Dit leert ons Johannes de Doper, waar hij te kennen geeft, dat het gemis van het gevoel van de zonde en van de oprechte belijdenis ervan bij de Farizeeën daaruit voortkwam, dat zij niet gewaarschuwd waren geworden, of daarop geen acht geslagen hadden, om te vlieden van de toekomende toorn. Wat vrees, verschrikking of ontzettende gedachte kan daar in een openbaring van de zonde gelegd worden, waar geen gevoel of besef is van een dag des oordeels, waarop wij aan God rekenschap zullen moeten geven? Mattheus 3:7, Lukas 3:7.

Daarom zeg ik, voor een rechte belijdenis van de zonde moet er zijn:

1. Een diepe overtuiging van de zekerheid van de dag des oordeels, namelijk, dat er zulk een dag aanstaande is, dat er zulk een dag zal zijn. Dit wijst de apostel aan, waar hij zegt: 'Daarom dat Hij een dag gesteld heeft, op welke Hij de aardbodem rechtvaardig zal oordelen, door een Man, die Hij daartoe verordend heeft, verzekering daarvan doende aan allen, omdat Hij Hem uit de doden opgewekt heeft.' Handelingen 17:30, 31. Dit zal een gevoel geven van hetgeen de ziel te dien dage vanwege de zonde heeft te verwachten, en alzo aandrijven tot een hartelijke erkenning van de zonde, en tot een sterk roepen om verlossing van dezelve. Want aldus zal de mens redeneren, die de oordeelsdag verwacht, en die gelooft, dat hij daar voor alles rekenschap moet geven. O mijn hart, het is te vergeefs nu mijn overtredingen mij te ontveinzen, of ze te verbergen of te trachten

mijzelf wijs te maken, dat zij niet van zoveel betekenis zijn, want er zal een oordeel komen, een dag, in welke God de verborgene dingen der mensen oordelen zal door Zijn Zoon, en te dien dage zal Hij 'in het licht brengen, hetgeen in de duisternis verborgen is, en openbaren de raadslagen der harten.' Indien dit alsdan zal geschieden, wat nuttigheid zal het mij doen, te trachten mijzelf thans aangaande deze zaak te bedriegen en te misleiden? 1 Corinthiërs 4:5.

Dit wordt ook in het Oude Testament voorgesteld als een drangreden om de jeugd, en personen van allerlei leeftijd, aan te manen tot matigheid, en alzo tot een belijdenis doen van hun zonde voor God, waar de Heilige Geest ironisch zegt: 'Verblijd u, o jongeling! in uw jeugd, en laat uw hart zich vermaken in de dagen van uw jongelingschap, en wandel in de wegen uws harten, en in de aanschouwing van uw ogen- maar weet, dat God, om al deze dingen, u zal doen komen voor het gericht.' Prediker 11:9. En wederom: 'Want God zal ieder werk in het gericht brengen, met al wat verborgen is, hetzij goed, of hetzij kwaad.' Prediker 12:14. De zekerheid hiervan, zeg ik, is er nodig om een oprechte belijdenis van de zonde voort te brengen, en dit wordt aangewezen door de tollenaar, die bij Zijn belijdenis een hartelijk smeken om genade voegt, waar hij zegt: 'O God! wees mij zondaar genadig!' Alsof hij zei: Indien Gij mij niet genadig zijt, zo zal ik door Uw oordeel, wanneer Gij komt, verzwolgen worden, zonder Uw genade zal ik niet staande blijven, maar vallen door het oordeel, dat Gij hebt bepaald.

2. Gelijk er, om een oprechte belijdenis van de zonde voort te brengen, een diepe overtuiging moet bestaan van de zekerheid, zo ook moet de zondaar diep overtuigd zijn van de verschrikking van de dag des oordeels. Waarom de apostel, gelijk van het eerste, zo ook van het tweede gebruik maakt om bij de mensen op bekering aan te dringen, waarvan de oprechte belijdenis van de zonde een noodzakelijk deel uitmaakt. 'Want wij allen moeten geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus, opdat een ieder wegdrage hetgeen door het lichaam geschiedt, naar dat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad. Wij dan, wetende de schrik des Heeren, bewegen de mensen tot het geloof.' 2 Corinthiërs 5:10, 11. De schrik des Heeren, daarvan maakt hij, gelijk wij hier zien, gebruik, om de mensen te bewegen door belijdenis van de zonde en berouw tot God te komen om Hem om genade aan te roepen.

En ik ben er van overtuigd, dat het eens als een waarheid zal bevonden worden, dat een der redenen, waarom er heden ten dage zo ontzettend vele lichtzinnige belijders zijn, is, omdat zij in het begin geen rechte overtuiging hebben gehad van de zonde en niet eerst tot God gegaan zijn om daarvan voor Hem oprecht belijdenis te doen. En een der oorzaken daarvan was, dat zij hun gedachten nog nooit ernstig bepaald hebben bij, en hun hart nog nooit recht getroffen en verslagen is door de zekerheid en de verschrikking van de dag des oordeels. O! die verschrikkingen des Heeren! die ontzettende aanblik, die alle dingen zullen hebben voor de rechterstoel Gods! Ja, de verschrikking, die men dan in het aangezicht van God, van Christus, van de heiligen en van de engelen tegen de goddelozen zal lezen, wie ze gelooft en verstaat, kan niet leven zonder zijn zonde voor God te belijden en Hem om genade aan te roepen. Bergen, bergen, valt op ons, en bedekt ons, en verbergt ons voor het aangezicht van Hem, die op de troon zit, en voor

de toorn des Lams: want de grote dag Zijns toorns is gekomen, en wie kan bestaan? Zo zal dan het geroep der goddelozen zijn. Deze verschrikking wordt ook aangeduid, waar gezegd wordt: 'En ik zag een grote witte troon, en degene, die daarop zat, van wiens aangezicht de aarde en de hemel wegvloten, en geen plaats is voor die gevonden.

En ik zag de doden, klein en groot, staande voor God, en de boeken werden geopend: en een ander boek werd geopend, dat des levens is, en de doden werden geoordeeld uit hetgeen in de boeken geschreven was, naar hun werken. En de zee gaf de doden, die in haar waren, en de dood en de hel gaven de doden, die in hen waren, en zij werden geoordeeld een ieder naar hun werken. En de dood en de hel werden geworpen in de poel des vuurs, dit is de tweede dood. En zo iemand niet gevonden werd geschreven in het boek des levens, die werd geworpen in de poel des vuurs.' Openbaring 20. Hier is verschrikking, en deze verschrikking is van tevoren in het Woord der waarheid Gods geopenbaard, opdat de zondaren ze zouden horen, en lezen, en overdenken, om alzo tot belijdenis te komen en Gods genade in te roepen.

De schrik des Heeren, hoe zal hij verschijnen, 'in de openbaring van de Heere Jezus van de hemel met de engelen van Zijn kracht: met vlamvend vuur wraak doende over diegenen, die God niet kennen, en over diegenen, die het evangelie van onze Heere Jezus Christus niet gehoorzaam Zijn.' 2 Thessalonicenzen 1:1-9. De schrik des Heeren, hoe zal hij verschijnen, wanneer Zijn toorn branden zal gelijk een vurige oven, terwijl de goddelozen voor Zijn aangezicht staan. Mattheus 13:50. De schrik des Heeren, hoe zal hij verschijnen, wanneer de engelen op Zijn bevel de goddelozen zullen vergaderen en in busselen binden om hen te verbranden!' Gelijkerwijs dan het onkruid vergaderd, en met vuur verbrand wordt, alzo zal het ook zijn in de voleinding dezer wereld. De Zoon des mensen zal Zijn engelen uitzenden, en zij zullen uit zijn koninkrijk vergaderen al de ergernissen, en diegenen, die de ongerechtigheid doen, en zullen dezelve in de vurige oven werpen: daar zal weinig zijn en knersing der tanden.' Mattheus 13:40-42. Wie kan met zijn verstand deze schrik ten volle bevatten? Veel minder nog zijn mensen in staat die met tong of pen uit te drukken, doch de waarlijk boetvaardige en zonde-belijdende tollenaar heeft daarvan, door het Woord der getuigenis, in zoverre een bevatting, dat het hem met belijdenis van zonde tot God drijft om Hem te smeken om een aandeel in Zijn barmhartigheid. Maar:

4. Voor een ware en oprechte belijdenis van zonde moet er een rechte overtuiging bestaan van de waarschijnlijkheid der genade. Dit wordt ook door de tollenaar in zijn belijdenis aangewezen, wanneer hij zegt: 'O God! wees mij zondaar genadig!' Hij had een zekere overtuiging van de waarschijnlijkheid der genade, een schemerende hoop, dat hij genade en kwijtschelding van straf zou ontvangen, indien hij tot God ging en met ongeveinsde lippen zijn zonden voor Hem beleet.

Wanneer een mens wanhoopt aan de genade, wordt zijn mond gesloten, zijn hart verhard en hij van God afgedreven, gelijk zichtbaar is in het geval van Adam en de gevallen engelen. Maar de geringste aanwijzing van genade, indien het hart ze slechts kan tasten, smaken of gevoelen, of de geringste waarschijnlijkheid daarvan zich slecht

bewust is, opent de mond, strekt om het hart te verzachten, en doet een ware tollenaar tot God opgaan in de tempel en zeggen: 'O God! wees mij zondaar genadig!'

Deze heilige mengeling van gewaarwordingen moet er dus bestaan in het hart van een waarlijk belijdende tollenaar. Er moet bestaan, een waar gevoel van de zonde, een gezonde kennis Gods en een diepe overtuiging van de zekerheid en verschrikking van de dag des oordeels, alsook van de waarschijnlijkheid van het verkrijgen van genade.

Doch om te komen tot hetgeen ons nog rest. Ik heb u gezegd, dat er twee dingen zijn, die een ongeveinsde belijdenis zo moeilijk maken.

Het eerste heb ik aangeroerd.

2. En nu volgt het tweede, en dat is, een zeker geheim leunen en steunen op de goede werken, die een mens zich inbeeldt vroeger verricht te hebben, of nu te doen, of die hij in zijn bedrieglijk hart zich voorneemt eens te zullen doen, en waardoor hij hoopt bij God de vergeving van zijn zonden te zullen bewerken. Deze mens kent voorzeker de zonde niet in haar natuur en in haar snoodheid, hij heeft daaromtrent alleen enige valse denkbeelden. Want waar de rechte kennis der zonde in het hart is, daar ziet de mens zoveel snoodheid in de geringste overtreding, dat hij er van overtuigd is, dat elke zonde op zichzelf al de engelen des hemels de rug zou breken, indien de grote God ze hun slechts toerekende. En die dit ziet, bij die is het er ver genoeg vandaan, dat hij zou denken, de gestrengheid der wet daardoor te kunnen verzachten of temperen, zodat Zijn overtredingen hem zouden kunnen vergeven worden. Maar die dit niet ziet, kan zijn overtredingen niet op de rechte wijze belijden, want die belijdenis bestaat in het algemeen hierin, dat een mens zijn overtredingen op zich neemt en daarin gaat staan, met de erkenning, dat het de zijne zijn, en dat hij zich niet van onder dezelve kan bewegen, noch iets kan doen, om daarvoor genoegdoening te geven of de gestrengheid der rechtvaardigheid tegen de ziel te verzachten. En dit deed de tollenaar, toen hij uitriep: 'O God! wees mij zondaar genadig!'

Hij maakte zijn zonden tot zijn eigen, hij nam ze op zich, hij stond daarin voor God, en hield zich overtuigd, dat het voorzeker eeuwig met hem gedaan was, indien God geen vergiffenis tot hem uitstrekke. En dit is te doen zoals de profeet Jeremia gebiedt, te weten, alleen onze overtredingen te erkennen, ze te erkennen en daarin te staan voor de geduchte vierschaar van Gods rechtvaardigheid, totdat de genade ze uit de weg neemt, niet onze schouders of ons geweten er onder weg te trekken, door dit of dat goede werk te doen, of te beloven het te zullen doen. Alleen erkent, erkent alleen. En de reden voor deze soort van belijdenis is,

1. Omdat dit de ware natuur der belijdenis in zich draagt: te belijden en onder de beelden misdaden te blijven, zonder uitvluchten en zonder vergoelijking van het kwaad, is de enige, ware, eenvoudige weg om belijdenis te doen. 'Ik zei: Ik zal belijdenis van mijn overtredingen doen voor de HEERE, 'en wat volgt er?' en Gij vergaaf de ongerechtigheid van mijn zonde.'

Let er op, er is niets, dat tussen de belijdenis en de vergeving der zonde in komt, geen werken der gerechtigheid, geen wettische boetedoeningen, niets dan een uitroep om genade, en wel verre van de overtreding te verminderen, wordt deze integendeel door die daad in grote mate verhoogd en verzaamd. Dat is de eerste reden.

2. Een tweede reden is, omdat het in de bedoeling Gods ligt, dat de boetvaardige belijders gedurende de tijd, welke Zijn wijsheid nodig zal oordelen, niet slechts zullen belijden, maar hun schande zullen dragen, ja, zegt God, 'wees gij dan ook beschaamd, en draag uw schande, ' wanneer God uw ongerechtigheid wegneemt, zult gij beschaamd worden, en niet meer uw mond openen vanwege uw schande. Ezechiël 16:52, 63. Wij achten het gepast, dat mensen, wanneer hun misdaden en overtredingen openbaar gemaakt zullen worden, op de een of andere publieke plaats gezet worden, met een papier, waarop hun overtredingen vermeld staan, op hun rug of aan hun voorhoofd bevestigd, opdat zij niet slechts belijdenis doen, maar ook hun eigen schande dragen. En bij de boetvaardige belijdenis van zondaren handelt God op soortgelijke wijze, zo niet voor de mensen, dan toch voor de engelen, opdat deze het mogen aanschouwen, en getroffen worden, en zich verheugen, wanneer zij, na de openbaarmaking der zonde, de zondaar in de gunst en de overvloedige genade Gods zullen zien opnemen. Lukas 15.

3. Een derde reden is, omdat God in de vergeving der zonde de rijkdom van Zijn genade wil grootmaken, doch dit kan niet geschieden, indien God zulk een belijdenis der zonde toelaat of aanneemt, welke vermengd is met die dingen, welke de afschuwelijkheid der overtreding zullen verduisteren, en deze verduistering zal geschieden, niet slechts door een partijdige, geveinsde of onvolledige belijdenis, maar ook door bij de belijdenis een of meer van des zondaars gewaande goede daden te voegen. Dat God in de zaliging, en alzo in de belijdenis des zondaars, de verheerlijking en grootmaking van Zijn genade op het oog heeft, blijkt duidelijk genoeg uit de gehele loop der Schrift, en dat een der pas vermelde dingen, indien ze toegelaten worden, deze zaak zullen verdonkeren en verduisteren, is duidelijk voor de rede zelf.

Veronderstel, dat iemand aangeklaagd is wegens hoog verraad, doch dat zich in het land het gerucht verbreidt, dat zijn overtredingen slechts lichte vergrijpen zijn. Al is het nu, dat de koning deze man vergiffenis schenkt, zo zal de grootheid en de rijkdom van zijn barmhartigheid daardoor toch niet in bijzondere mate verhoogd en verheerlijkt worden. Maar laat alle dingen naakt en geopend, laat niets verborgen of bedekt zijn, laat de zonde gezien, getoond en beleden worden, gelijk zij is bij en in de zondaar zelf, en dan zal de vergeving der zonde een grootmaking van zijn barmhartigheid met zich brengen.

4. Een vierde reden is, omdat God anders niet gerechtvaardigd kan worden in Zijn woorden, noch overwinnen kan wanneer Hij oordeelt. Psalm 51, Romeinen 3. Gods Woord heeft ons bekend gemaakt wat de zonde is, beide met betrekking tot haar natuur en haar kwade gevolgen. Gods Woord heeft ons bekend gemaakt, dat de beste van onze gerechtigheden niet beter zijn dan een wegwerpelijk kleet. Gods Woord heeft ons ook bekend gemaakt, dat de zonde ons om niet vergeven wordt, uit genade, en niet om hetgeen wij God daarvoor willen aanbieden, en God wil, dat dit alles zal blijken, niet

slechts in Zijn genadedaden jegens, maar ook in de verootmoediging en de belijdenis van de boetvaardige.

Want het is de wil van God, dat Zijn genade zich reeds daar openbaart en aan het licht treedt, waar de zondaar zijn eerste schrede naar Hem doet: 'Opdat, gelijk de zonde geheerst heeft tot de dood, also ook de genade zou heersen door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus, onze Heere.' Romeinen 5:21.

5. Een vijfde reden is, omdat God wil, dat door de bekering van de tollenaar anderen zullen worden aangedaan door de ontdekkingen en openbaringen van wondervolle genade, maar deze te bedekken en te verduisteren door de vermindering van de zonde en door de zondige gerechtigheid des mensen is niet de weg om hiertoe te geraken. Waarom des zondaars belijdenis volkomen moet zijn, en er niets van hemzelf tot vermindering van de zonde tussen de belijdenis en de genade moet treden, en dit is de weg om anderen te treffen, die even snood zijn als de tollenaars en de zondaren, en hen tot God te doen komen om Hem om genade te smeken.

Want wat zullen dezulken zeggen, wanneer de zonde zich aan het geweten begint te openbaren, en wanneer de wet haar zal volgen met een stem van woorden, waarvan ieder gelijk zal zijn aan een donderslag? Ik zeg, wat zullen dezulken zeggen, wanneer zij lezen, dat de tollenaar alleen zijn ongerechtigheid erkende, en genade en gunst vond uit de hand van God? Wat anders, dan dat God oneindig is in barmhartigheid, dat Hij inderdaad barmhartig is, en dat voor hen, of voor dezulken, die in waarheid behoefte hebben aan genade. Als ook, dat Hij barmhartigheid bewust naar Zijn eigen welbehagen, omdat niets Hem daartoe beweegt dan Zijn onuitputtelijke goedheid en de ellende van Zijn schepsel. Ik zeg, dit is de weg om anderen te treffen door de genade, gelijk er gezegd wordt door de apostel Paulus: 'Maar God, die rijk is in barmhartigheid, door Zijn grote liefde, waarmee Hij ons liefgehad heeft, ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus, (uit genade zijt gij zalig geworden) en heeft ons mede opgewekt, en heeft ons mede gezet in de hemel in Christus Jezus. Opdat Hij zou betonen in de toekomstige eeuw de uitnemende rijkdom van Zijn genade, door de goedertierenheid over ons in Christus Jezus.' Efeziërs 2:4-7.

6. Een andere reden hiervoor is, omdat dit de weg is om de troost der ziel te verhogen, en dat zowel hier als hiernamaals. Wat kan meer daartoe strekken, dan dat zondaars zien, en met schuld en verbaasdheid belijden, wat de zonde is, wanneer dan aan de zondaar als zodanig vergiffenis van God verleend wordt? Dit vervult het hart, dit verrukt de ziel, dit stort een gehele hemel van vreugde uit in iedere gedachte aan de verlossing van de zonde en de bevrijding van de toekomstige toorn. 'En de vrijgekochten des HEEREN zullen weerkeren, en tot Zion komen met gejuich, en eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen, vrolijkheid en blijdschap zullen zij verkrijgen, maar droefenis en gezucht zullen wegvlieden.' Jesaja 35:10. Inderdaad, dat iemand dit gelooft, maakt de vrolijkheid en de blijdschap eindeloos, ik zeg, het maakt, dat ze hier beginnen en nimmer haar voltooiing in de hemel zullen bereiken.

7. Daarenboven legt dit op de ziel de grootste verplichtingen tot heiligheid. Wat is meer geschikt om het hart van een opstandeling en verrader op te wekken om zijn vorst lief te hebben en zich aan zijn wetten te onderwerpen, dan het denkbeeld van de vergeving om niet, en dat denkbeeld moet zich aan ons vertonen door een gezicht van de grootheid der zonde en van onze onbekwaamheid om iets te doen ten einde voldoening daarvoor te geven. Toen Eliza de Syriërs gevangen genomen had, waren sommigen er voor om met gestrengheid tegen hen te werk te gaan, maar hij zei: 'Zet hun brood en water voor, dat zij eten en drinken, en tot hun heer trekken, ' en zij deden also. En wat volgt er: 'Zo kwamen de benden der Syriërs niet meer in het land van Israël.' 2 Koningen 6:22, 23, 2 Corintheërs 5:14. Vele andere dingen zouden misschien nog aangegeven kunnen worden, doch laat deze voor het tegenwoordige voldoende zijn. (Zijn smeken om genade.)

Ten tweede. De tweede zaak, waarvan wij melding maakten in het gebed van de tollenaar, was, een smeken om hulp tegen deze ziekte: 'O God! Wees mij zondaar genadig! In welke bede ik op onderscheidene dingen acht zal geven:

1. Dat de hulp eens mensen tegen de zonden niet zo volstrekt gelegen is in zijn persoonlijke overwinning als wel in de vergiffenis der zonden. Ik veronderstel een overwinning, ofschoon er in werkelijkheid door de mens, zo lang hij in deze wereld leeft, geen kan behaald worden, namelijk, geen volkomen overwinning en vernietiging van de zonde. De tollenaar, en evenzo iedere uit genade wakker geschudde zondaar, wenst ongetwijfeld de zonde te onderdrukken, maar verwacht nochtans, dat de voornaamste hulp daartegen gelegen is in de vergeving der zonde.

Veronderstel, dat iemand zijn naaste met een mes doodde, en naderhand zijn mes in het vuur verbrandde, zou hem dit iets baten tegenover de doodslag, die hij begaan heeft? Neen voorwaar, niettegenstaande dit is zijn hals in gevaar van de strop en zijn ziel in gevaar van het hemelvuur.

Maar de vergeving van zijn misdaad geeft volstreekte hulp: 'God is het, die rechtvaardig maakt, wie is het die verdoemt?' Romeinen 8. Veronderstel, dat iemand vele dagen in opstand tegen God leeft, en daarna aflat van zoals een opstandeling te leven, zal hem dit baten tegenover de schuld, die hij zich vroeger op de hals gehaald heeft? Neen voorwaar, zonder vergiffenis is er geen baat, maar is de opstandeling verloren. Zodat de eerste zegening, die zegening, zonder welke alle andere dingen iemand niet tot een gezegende kunnen maken, gelegen is in de vergeving der zonden. 'Welgelukzalig is hij, wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is.' Psalm 32:1. 'Zalig is de man, welke de Heere de zonden niet toerekent.' Romeinen 4:8.

Veronderstel, dat iemand in hoge mate verheerlijkt en geheiligd is, zo zal hij toch, indien de zonden, welke vroeger door hem bedreven zijn, niet vergeven worden, geen gelukzalige zijn.

Wederom, veronderstel, dat iemand in de hemel opgenomen wordt, zo kan toch, indien zijn zonden niet vergeven zijn, de hemel zelf hem niet tot een gelukzaligen mens maken.

Ik veronderstel deze dingen slechts, niet dat zo iets in werkelijk kan plaats hebben, maar om mijn verklaring op te helderen. Niemand kan de gelukzaligheid deelachtig zijn, wiens zonden nog niet zijn vergeven. Gij ziet hier dus, dat er veel van de wijsheid van de Heilige Geest in dit gebed van de tollenaar was. Hij werd langs de rechte, de enige, de naaste weg tot de schuilplaats geleid, waar de gelukzaligheid begint, namelijk tot de genade ter vergiffenis van zijn zonden. Ach, wat zou het een verrader baten, dat hij in het rijtuig van de koning opgenomen en met de koninklijke mantel bekleed werd, dat hem, voor het tegenwoordige, de gouden ring des konings om zijn vinger gedaan en een gouden keten om zijn hals gehangen werd, indien de koning na dit alles tot hem zei: Ik wil u uw opstand niet vergeven, gij zult sterven om het hoogverraad, dat gij gepleegd hebt. De vergeving der zonden dus is voor hem, die het leven lief heeft, het voornaamste, ze is beter en te verkiezen en te zoeken boven alle andere dingen, ja, het is de hoogste trap der wijsheid in een zondaar, wanneer hij die het eerste zoekt.

Dit wijst dus de blindheid aan van sommigen en de geveinsdheid van anderen. Sommigen zijn zo dwaas en zo blind, dat zij de vergeving der zonden geheel en al vergeten en daarover heen zien, en hun geluk zoeken in enige uitwendige verrichtingen, ten einde God daardoor tevreden te stellen, waarbij zij, beklagenswaardige schepselen die zij zijn, voortdurend blijven onder de toorn van God. Of als zij niet zo ontzettend dwaas zijn, dat zij de vergeving der zonden ten enenmale vergeten, zo denken zij daaraan toch slechts in de tweede plaats, zij stellen de heiligmaking voor de rechtvaardigmaking, en zoeken alzo de orde, die God gesteld heeft, omver te werpen, en wat erger voor hen is, door zo te handelen doen zij wat zij kunnen om in werkelijkheid verwijderd te blijven van een aandeel in die grote zegening van de vergeving der zonden uit genade.

Maar de tollenaar werd hier geleid door de wijsheid des hemels. Hij komt in de tempel, belijdt, dat hij een zondaar is, en gaat dadelijk zonder enig uitstel, voor hij zijn voet beweegt van waar hij staat, om hulp en om vergiffenis smeken, want hij wist, dat alle andere dingen, indien hij als in schuld bedolven bleef, hem niet zouden baten tegen die verdoemenis, welke er rust op een snode zondaar, wie de zonden niet zijn vergeven.

Dit houdt ook een weerlegging en bestraffing in van de geveinsden, zoals de farizeeër hier in onze tekst er een is, die zich nergens meer op beroemen, dan dat zij niet zijn gelijk de andere mensen, geen onrechtvaardigen, geen overspelers, geen rovers, noch ook gelijk deze tollenaar.

Want deze lieden worden de eerste weldaad niet deelachtig, welke is de vergeving der zonden, en indien zij de eerste weldaad, het begin, niet deelachtig worden, zullen zij op de duur nooit de tweede of de derde ontvangen. Rechtvaardigmaking, heiligmaking, verheerlijking, dat zijn die drie weldaden, maar de orde Gods kan en mag niet worden omgekeerd. De rechtvaardiging moet voorafgaan, omdat die tot de mens komt, terwijl hij een goddeloze en een zondaar is.

De rechtvaardiging kan niet plaats hebben, waar God geen vergiffenis geschonken heeft. Die vergiffenis dus is het eerste, waarnaar een zondaar moet uitzien, dit deed de farizeeër niet, en daarom ging hij af naar zijn huis, ongerechtvaardigd, hij stelde het struikelblok

van zijn ongerechtigheid voor Zijn aangezicht, toen hij zich tot de Heere wendde, en daar hij de vergiffenis veronachtzaamde, gering achtte en versmaadde, omdat hij dacht, dat hij er geen behoefte aan had, daarom werd zij geschonken aan de arme, nooddriftige en ellendige tollenaar, en deze ging vandaar met de zegening der rechtvaardigmaking.

Tollenaars, aangezien dit zulk een gewichtig stuk is, laat mij u vermanen, dit gebed van uw wijze en oudere broeder niet te vergeten, te weten, het gebed van de tollenaar, die opging in de tempel om te bidden. Ik zeg, vergeet het niet, en laat evenmin toe, dat de een of andere verwaande en laatlunkende geveinsde u met argumenten verslaat, of u met zijn dwaze en bedrieglijke tong van deze gezonde en heilzame leer aftrekt. Bedenk, dat gij zondaars zijt, gelijk aan of even afschuwelijk als de tollenaars, daarom doe, gelijk gij hem tot een voorbeeld hebt: ga tot God, en belijd Hem in alle eenvoudigheid, oprechtheid en ootmoedigheid uw grote, ontelbare en afschuwelijke zonden, en draag zorg, dat gij niet in de eerste plaats vergeet om vergeving te vragen, zeggende: 'O God! wees mij zondaar genadig!' En bedenk, dat de hemel zelf u niet kan helpen tegen, noch u kan behoeden voor de verdoemenis en de ellende, die het gevolg is van de zonde, indien het mogelijk was, dat gij daar kwaamt, zo u geen vergiffenis en kwijtschelding verleend wordt.

2. Gelijk de tollenaar om hulp smeekt, zo ook keurt hij desniettemin het vonnis der wet, dat tegen hem was uitgegaan, volkomen goed. Dit is openbaar, doordat hij tot God zegt: 'Wees mij genadig!' en ook doordat hij zichzelf voor een zondaar verklaart. Ik zeg, hij rechtvaardigt het en keurt het goed, dat vonnis der wet, dat tegen hem was uitgegaan en waardoor hij nu in zijn eigen geweten als een veroordeelde voor de vierschaar van de goddelijke rechtvaardigheid stond. Hij zegt niet gelijk de geveinsde: 'Zeker ik ben onschuldig, Zijn toorn is immers van mij afgekeerd,' Jeremia 2:35, of: 'Wat hebben wij tegen U gesproken?' Maleachi 3:13. Neen hij behoort niet tot deze klagers en murmureerders, maar valt met een vlak gemoed voor de wet, de getuigen, de beschuldigers en de rechter en keurt de uitspraak het vonnis en het getuigenis van ieder van hen goed.

Om dit een weinig op te helderen, veronderstel, dat een boosdoener voor de rechter gedaagd wordt, en dat, nadat de getuigen en de leden van de rechtbank hem allen ter dood veroordeeld hebben wegens het misdrijf, dat hij begaan heeft, dat nu de rechter hem nog vraagt, wat hij ten gunste van zichzelf kan zeggen waarom het vonnis des doods niet aan hem voltrokken zou worden. Indien hij nu zegt: Niets, mijnheer, maar genade, genade, zo bekent hij daardoor zijn misdaad, rechtvaardigt de getuigen en keurt het vonnis en de uitspraak van de rechtbank goed.

De tollenaar rechtvaardigt dus, doordat hij om genade smeekt, het vonnis van de wet, dat tegen zijn zonden was uitgegaan. Hij twist niet met de wet, zeggende: Dat was te streng, ofschoon veel mensen dit doen, zeggende: Dat zij verre, want dan wee onzer. Hij twist niet met de getuige, welke zijn eigen geweten was, ofschoon sommigen deze op de mond slaan en het stilzwijgen gebieden. Hij twist niet met de beschuldigers, welke waren de profeten en apostelen, ofschoon sommige mensen het niet kunnen uitstaan, aan te

horen alles wat deze zeggen. Hij twist niet met de Rechter, noch betoont zich oneerbiedig voor Hem, maar neemt in alle nederigheid en ootmoed, en in een houding, welke aanwijst, dat hij met het vonnis instemt, zijn toevlucht tot de genade om daar verlichting te ontvangen.

En dit is niet alleen de handelwijze van de tollenaar, maar ook die van andere godzalige mensen vóór zijn tijd. Toen David veroordeeld was, rechtvaardigde hij het vonnis en de Rechter, uit wiens mond dit uitgegaan was, en nam alzo zijn toevlucht tot de genade en de barmhartigheid Gods. Psalm 51. Toen Semaja de profeet Gods oordelen tegen de vorsten van Juda aankondigde, vanwege hun zonde, zeiden zij: 'De HEERE is rechtvaardig.' 2 Kronieken 12:6. Nadat de kerk in de Klaagliederen onderscheidene van de zware beproevingen had opgesomd, waarmee zij door haar God was gekastijd geworden, rechtvaardigt zij, in plaats van zich te beklagen, de Heere, en keurt zij het vonnis goed, dat over haar gevelde was, zeggende: 'De HEERE is rechtvaardig, want ik ben Zijn mond weerspanning geweest.' Klaagliederen 1:18. Evenzo Daniël, nadat hij de rampen en tegenheden had opgeteld, die de kerk van zijn dagen getroffen had, voegt hij er aan toe: 'Daarom heeft de HEERE over het kwade gewaakt en Hij heeft het over ons gebracht: want de HEERE, onze God, is rechtvaardig in al Zijn werken, die Hij gedaan heeft, omdat wij Zijn stem niet gehoorzaamden.' Daniël 9:14.

Ik weet, dat deze allen het oordeel Gods rechtvaardigden, dat tegen hen was uitgegaan gelijk de tollenaar deed aangaande het vonnis der veroordeling, dat hem had getroffen. En ik zeg, dat tenzij een mens zover komt, zijn belijdenis en zijn smeken om genade niet recht is en niet zo in overeenstemming met de Schrift, de rede en de natuur der dingen, als zij moeten zijn: want die nog het een of ander tot zijn verontschuldiging in te brengen heeft, waarom zou die roepen: Genade, o God! genade. Voorzeker niet omdat hij toestemt, dat hetgeen geschied is, te zijn opzichte met rechtvaardigheid en naar recht en gerechtigheid is geschied, maar omdat hij overheerst wordt door spijt, vooroordeel, tirannie of iets dergelijks.

Maar dit is niet het geval met onze tollenaar. Hij heeft een wet overtreden, die heilig, rechtvaardig en goed is, de getuige, die hem hiervan beschuldigt, is God en zijn geweten, ook wordt hij veroordeeld door de uitspraak van heilige mannen Gods, en dit alles weet hij, en belijdt hij, juist daardoor, dat hij zijn gebed tot Zijn Rechter richt om Hem om genade te smeken. En het is een van de heerlijkste gezichten ter wereld, wanneer wij zien of bemerken, dat een zondaar het vonnis der wet, dat tegen hem is uitgegaan, op zulk een wijze ontvangt, wanneer wij zien en horen, dat een tollenaar aldus God rechtvaardigt.

En God wil, dat dit geschiede om deze redenen:

1. Dat het voor allen en iedereen openbaar moge zijn, dat de tollenaar behoefte heeft aan genade. Dit dient ter verheerlijking van de rechtvaardigheid Gods, omdat deze daardoor gerechtvaardigd wordt daarin, dat zij zich met de tollenaar bemoeit. God wenst naar recht en gerechtigheid te handelen, wanneer Hij Zich met de mensen bemoeit, al is het dan ook een zodanige bemoeiing, welke alleen strekt tot hun overtuiging en

bekering. Toen Hij met onze vader Abraham Zich inliet, riep Hij hem aan Zijn voeten, gelijk Hij hier doet met de tollenaar.

En zondaar, indien God u ooit waardig keurt om de troon der heerlijkheid te beërven, zal Hij u daarheen brengen. Maar:

2. De tollenaar buigt door de kracht der overtuiging voor, en valt onder het rechtvaardige vonnis, dat tegen hem is uitgegaan, opdat het ook moge blijken, dat hetgeen hij naderhand zal ontvangen, hem louter toevloeit uit de ontfermende genade en soevereine goedheid Gods. En inderdaad, er is geen weg, waarlangs dit duidelijker aan het licht treedt dan langs deze weg.

Stel u een mens voor, die naar de wet wordt veroordeeld en over wie het vonnis des doods op de rechtvaardigste wijze door de rechter wordt uitgesproken. Veronderstel nu, dat na deze man in het leven gespaard en in eer en aanzien verheven wordt, dat hij veel goeds en schoons geniet en met macht en waardigheid wordt bekleed, en dat wel door hem, die hij heeft beledigd, door dezelfde, die het vonnis over hem heeft geveld. Wat zullen dan alle mensen zeggen of tot welk besluit zullen zij komen, zodra zij dit verhaal horen? Zullen zij niet zeggen, dat hij, wie dit zonderlinge geluk ten deel viel, met dankbaarheid vervuld moet zijn jegens zulk een genadige vorst? want uit al deze dingen toch spreekt genade en gunstbetoning. Maar:

3. Gelijk de tollenaar gewillig onder het vonnis valt en rechtvaardigt, dat het over hem gesproken is, zo ook verklaart hij aan allen, door tot de genade te vlieden om hulp, dat hij zichzelf niet kan verlossen. Hij stelt de hulp buiten zichzelf en zegt: In mij is het niet.

Dit, zeg ik, is een andere zaak, die in dit gebed ligt opgesloten, een zaak, onderscheiden van datgene, waarvan wij zo pas gesproken hebben. Want het is mogelijk, dat iemand het vonnis van de rechter rechtvaardigt en daaronder valt, en nochtans datgene vasthoudt, wat hem, naar hij zich voorstelt, als het er op aankomt zeker van dat vonnis verlossen zal. Velen hebben voor de rechtbank hun handen uitgestrekt en uitgeroepen, dat zij schuldig waren, terwijl zij nochtans al het mogelijke deden om door zichzelf en buiten de hulp van anderen zich te redden en van straf te bevrijden, doch dezulken hebben niet om genade gepleit, want die dit doet stelt zijn leven geheel en al in de handen van een ander, maar op voorrechten of goede daden, reeds door hen verricht of nog te verrichten. Maar de tollenaar in de tekst stelt alles uit zijn eigen hand, en zegt in werkelijkheid tot die God, voor wie hij opging in de tempel om te bidden: Heere! ik sta hier veroordeeld voor de vierschaar van Uw rechtvaardigheid, en ik heb zulks wel verdiend, want het vonnis is goed en het is in gerechtigheid tegen mij uitgegaan, ook kan ik mijzelf niet verlossen, ik beken het van harte en vrijwillig, ik kan het niet, zodat ik alleen de toevlucht neem tot Uw genade, en U bid de overtredingen van mij zondaar te vergeven. O hoe weinigen zijn er van zulk een soort van tollenaars!

Ik bedoel, tollenaars, die aldus aan zichzelf ontdekt zijn en tot God komen om genade.

Bij de meesten is de genade eerder een plichtpleging, ik bedoel, wanneer zij bij God daarom pleiten, dan een zaak van volstrekte noodzakelijkheid, zij zijn niet met ontzetting en met een schuldige geweten gevallen onder het vonnis en konden er niet toe besluiten om alle middelen ter redding ter zijde te stellen, behalve het pleiten om genade. Inderdaad, te doen gelijk de tollenaar deed, namelijk alleen om genade te pleiten, is de uitwerking hiervan, dat men tot de erkenning gekomen is van de ijdelheid en ledigheid van alle andere middelen, waarvan men vroeger gebruik gemaakt heeft. Nu kan men op twee wijzen tot die erkenning komen, de een is het uitvloeisel der praktijk, de andere is het uitvloeisel des geloofs.

De vrouw, die twaalf jaren de vloed des bloeds gehad had, kwam tot die erkenning door de praktijk, toen zij alles wat zij bezat aan de medicijnmeesters uitgegeven had, en het met haar niets beter, maar veeleer erger geworden was. Markus 5:26. Maar onze tollenaar komt hier tot de erkenning van de ledigheid en ijdelheid van alle andere middelen ter redding, door een blik des geloofs op de inhoud des Bijbels, en door een ander blik op zijn tegenwoordige staat der veroordeling, waardoor hij terstond, zonder enig uitstel of zonder zich aan iets anders te laten gelegen liggen, alle andere wegen, wijzen of middelen ter bevrijding veroordeelt, en alleen de toevlucht neemt tot de genade Gods, zeggende: 'O God! wees mij zondaar genadig!'

En hierin betoont hij een verwonderlijke wijsheid. Want:

1. Hierdoor werpt hij zichzelf onder de bescherming en de zegen der belofte. En ik ben er van verzekerd, dat het beter en veiliger is dit te doen, dan zich te verlaten op de uitnemendste zaken, die deze wereld kan verschaffen. Hosea 14:1-4.

2. Hij slaat de juiste weg in om Gode welgevallig te zijn, want God schept meer behagen in het betonen van genade, dan in enige zaak, die wij kunnen doen. Hosea 6:6, Mattheus 9:13, 12:7. De Heere toch heeft een welgevallen aan hen, die op Zijn goedertierenheid hopen. Psalm 147:11. De tollenaar dus, wat ook de farizeeër mocht denken, stond op een vaste en zekere grondslag, en was hem zeer ver voor aangaande de zekerheid om ooit de hemel binnen te gaan.

Helaas! het dwaze hoofd van deze, van de farizeeër, kon niet verder zien dan tot de ingebeelde, doch armzalige schoonheid en glans van zijn eigen stinkende gerechtigheid. Ook durfde hij daarvan geen afstand doen om zich geheel en al toe te vertrouwen aan de genade Gods, doch de tollenaar komt, ofschoon in zijn zonden, te voorschijn als een ontwaakt, verlicht, vastberaden man, en vernedert eerst zichzelf, geeft dan God de eer van Zijn rechtvaardigheid en daarna de eer van Zijn genade, door te zeggen: 'o God wees mij zondaar genadig!' en also gaf hij de engelen in de hemel redenen tot blijdschap. Wederom,

3. De tollenaar, doordat hij zich aldus op de genade werpt, toont, dat er naar zijn gevoelen meer kracht in de genade is om te behouden, dan er in de wet en de zonde is om te veroordelen. En ofschoon dit niet voor zulk een grote zaak gehouden wordt, zolang de mensen ver van de wet zijn en hun geweten binnen in hen in slaap is, zo zal

toch, wanneer de wet nabij komt en het geweten wakker is, degene, die het beproeft, ondervinden, dat het een moeilijk werk is. Kaïn kon dit niet doen, zijn hart liet het hem niet toe, Saul evenmin, en Judas ook niet.

Dit is een geheel andere zaak dan de meeste mensen menen of zullen ondervinden, wanneer zij het grimmig aangezicht Gods zullen aanschouwen en wanneer zij de woorden van Zijn wet zullen horen.

Evenwel, onze tollenaar volbracht ze, en waagde zijn lichaam, zijn ziel en zijn toekomstige staat voor eeuwig op deze grondslag, gelijk ook de andere heiligen en dienstknechten Gods, het aan de wereld overlatende om, indien het hun gelust, de zee van Gods toorn met hun zwakke en nietige eigengemaakte scheepjes over te steken of om op hun spinnenwebben van eigen gerechtigheid te leunen, wanneer Hij zal oprijzen tot het oordeel, dat Hij heeft bepaald. Bid God ondertussen, dat Hij ons wakker schudde, gelijk Hij deed met de tollenaar, bid God, dat Hij ons verlichte, gelijk de tollenaar dit ondervond, bid God, dat Hij ons vrijmoedigheid schenke om tot Hem te komen, gelijk de tollenaar deed, om ook te komen, bevende voor Zijn aangezicht, gelijk hij kwam, toen hij in de tempel uitriep: 'O God! wees mij zondaar genadig!'

TEN TWEEDE

Zijn houding en wijze van doen.

Aldus in het kort zijn gebed behandeld hebbende, komen wij nu in de volgende plaats tot zijn houding en wijze van doen, want naar mijn gevoelen zal het recht verstaan hiervan ons nog te meer overtuigen van des tollenaars gevoel en wakkerheid des geestes onder de handeling, die hij verrichtte. Ik heb menig arm schepsel ontmoet, dat geredelijk tot het tollenaarsgebed de toevlucht nam, en nog nooit geweten heeft, wat de houding van de tollenaar, voor het aangezicht Gods, terwijl hij zich in het gebed tot Hem wendde, betekende. Ook moet niemand denken, dat de houding en de gedragingen van de tollenaar gewoonte, of dat zij een formaliteit waren onder de Joden van die dagen, want het is duidelijk genoeg uit het gedrag van de farizeeër, dat hij het beneden zich achtte om alzo te handelen, wanneer hij in de tempel kwam of wanneer hij ergens elders bad, en de Farizeeën werden in die tijd voor de beste mensen gehouden, en in de zaken van de godsdienst volgde men het liefst hun voorbeeld, daar men liever de besten dan de slechtsten wilde navolgen.

De houding en de gedragingen van de tollenaar dan waren die van hemzelf, veroorzaakt door de schuld der zonde en door de vrees voor de majesteit Gods, die er op zijn geest was. En een bevallige houding was het, anders zou Christus Jezus, de Zoon van God, er niet zo bijzonder acht op geslagen hebben, noch er met zulk een welgevallen op hebben neergezien, als Hij deed, gelijk Hij ook zo onderscheidenlijk de aandacht daarop vestigt als datgene, hetwelk zijn gebed des te belangrijker en des te opmerkenswaardiger maakt. Ja, volgens mijn gevoelen heeft de Heere Jezus ze vermeld, omdat ze Hem welgevallig

was, en omdat ze zal dienen voor een zekere toetssteen des gebeds, dat in een goede zin gevormd is door de zonde, en door God, en door behoefte aan Zijn goedheid en genade. Want voorwaar, al deze gedragingen wijzen op een gevoel en een gezicht van een verloren toestand, en op een hart, dat het ernstig om genade te doen is.

Ik weet, dat ze kunnen worden nagmaakt, en Christus Jezus weet ook wie dit doet, doch dit zal hetgeen daaromtrent gezegd is niet teniet doen of krachteloos maken. Maar ik zal geen verdere inleiding houden, en de zaak ter stond in bijzonderheden gaan behandelen.

‘En de tollenaar, van verre staande, wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar de hemel, maar sloeg op zijn borst.’

Drie dingen kunnen wij, gelijk ik u reeds gezegd heb, in deze woorden opmerken, waardoor de houding en de wijze van doen van de tollenaar wordt voorgesteld.

- ☛ Ten eerste. Hij staat van verre.
- ☛ Ten tweede. Hij wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar de hemel.
- ☛ Ten derde. Hij sloeg op zijn borst.

Ten eerste. Wat aangaat het eerste: Hij stond van verre. ‘En de tollenaar, van verre staande.’ Dit is, zeg ik, de eerste zaak, de eerste aanwijzing van zijn houding, met welke wij worden bekend gemaakt, en zij leert ons onderscheidene dingen.

1. Dat hij niet kwam zonder bewustheid van de majesteit Gods, toen hij opging om te bidden, gelijk de farizeeër deed en gelijk de zondaren gewoonlijk doen. Want dit achteraf of van verre staan geeft te kennen, dat de majesteit Gods een geweldige indruk op zijn geest maakte. Hij had er een gezicht en besef van, tot wie en waarvoor hij nu de tempel naderde. Er wordt gezegd in het twintigste hoofdstuk van Exodus, dat, toen het volk zag de donder, en de bliksemen, en het geluid der bazuin, en de rokende bergen alle deze waren tekenen van Gods verschrikkelijke tegenwoordigheid en vreselijke majesteit-dat zij toen afweken, en ‘van verre stonden.’ Exodus 20:18. Dit gedrag van de tollenaar paste dus wel bij de handeling, die hij verrichtte, voornamelijk doordat hij in zijn eigen ogen een zondaar was, die nog geen vergeving had ontvangen. Ach, wat is de majesteit Gods voor een zondige mens anders dan een verterend vuur? En wat is een zondig mens in zichzelf of in zijn toenadering tot God, dan als droge stoppels?

Hoe zou dan ook de tollenaar anders hebben kunnen handelen dan gelijk hij deed door van verre te staan, indien hij aan God of aan zichzelf dacht? Het volk, van hetwelk zo pas melding gemaakt is, kon werkelijk nauwelijks door woorden en afperkingen van de berg afgehouden worden, voor zij God zagen in Zijn verschrikkelijke majesteit, gelijk ook heden ten dage met velen het geval is. Hun blindheid verleent hun stoutmoedigheid, hun ruwheid verleent hun zelfvertrouwen, maar wanneer zij te zien krijgen wat de tollenaar zag, en wanneer zij zullen gevoelen en verstaan wat hij gevoelde en verstond, zullen zij bidden en van verre staan, even als dit volk deed. Zij weken af en stonden van verre, en begonnen toen Mozes te bidden, dat dit vreselijke gezicht en geluid van hen

mocht worden weggenomen. En mogelijk stond hij ook wel van verre uit vrees voor een slag, ofschoon hij om genade kwam, gelijk er gezegd wordt van de koningen der aarde: 'Van verre staande uit vrees van haar pijniging.' Openbaring 18:10. Ik weet, wat het is tot God te gaan om genade, en wat het is al die tijd naar de geest uit vrees van verre te staan, daar ik met de gedachte vervuld ben: Zal niet God mij nu op eens aan de grond slaan vanwege mijn zonden? David was ook in zijn hart met vrees vervuld, toen hij bad: 'Verwerp mij niet van Uw aangezicht, en neem Uw Heilige Geest niet van mij.' Psalm 51:13.

Er is niemand dan degene, die het ondervindt, die weet, hoe het menigmaal op en neer gaat, af en toe is in de geest van een mens, die inderdaad ontwaakt is en als een ontwaakte in het gebed voor de luistervolle Majesteit staat. Ook de verloren zoon deed het gebed tot zijn vader opzettelijk, terwijl hij nog ver van hem af was. En zo ook deden de melaatsen: 'En als Hij in een zeker vlek kwam, ontmoetten Hem tien melaatse mannen, welke stonden van verre, en zij verhieven hun stem, zeggende: 'Jezus, Meester, ontferm U onzer!' Lukas 17:12, 13. Zie hier, dat het de gewoonte geweest is bij biddende mensen om op een afstand te blijven, en niet op een ruwe en vrijpostige manier zich voor het aangezicht van de heilige en hemelse Majesteit te stellen, voornamelijk wanneer zij een levendig gevoel hadden van hun eigen snoodheid en zonden, gelijk met de verloren zoon, de melaatsen en onze tollenaar het geval was. Ja, toen Petrus op zekere tijd meer dan gewoonlijk met hem het geval was van de majesteit van Jezus, zijn Heere, bemerkte, wat deed hij toen?' En Simon Petrus, dat ziende, ' zegt de tekst, 'viel neer aan de knieën van Jezus, zeggende: Heere! Ga uit van mij, want ik ben een zondig mens.' Lukas 5:8. O! wanneer wij God en onszelf zien, vervult ons dit met heilige vrees voor de grootheid van de majesteit Gods, zowel als met liefde tot en begeerte naar Zijn genade.

Daarenboven geeft de tollenaar door zijn van verre staan te kennen, dat zijn gedachten bepaald waren bij de oneindige afstand, die er was tussen God en hem, en dat hem dit zwaar op het geweten drukte. De mens moet dit weten en bij de gedachte daaraan beven, wanneer hij nadert voor het aangezicht van de almachtige en alomtegenwoordige God. Wat is de arme, nietige mens, wat is hij, stof en as! dat hij verwaand en op een lichtzinnige wijze zou naderen voor het aangezicht van de grote God, voornamelijk omdat het duidelijk blijkt, dat hij, behalve de onevenredigheid, die er bestaat tussen God en hem, een onrein, melaats, bezoedeld, walgelijk, stinkend en zondig kreng is. Esther, toen zij heenging om de koning, haar echtgenoot, voor haar volk om gunst te verzoeken, nam noch haar schoonheid, noch haar betrekking, noch andere voorrechten te baat, welke haar hadden kunnen verleiden om daarvan gebruik te maken, voornamelijk op zulk een tijd en in zulke dringende omstandigheden, als waarin zij zich toen bevond: zij, zeg ik, maakte daarvan geen gebruik om zich in zijn tegenwoordigheid te wagen, maar kende en bewaarde de afstand, die haar van hem scheidde, daar zij zich plaatste en stond in het binnenste voorhof van des konings paleis, totdat hij haar de gouden scepter toereikte: toen 'naderde Esther, en roerde de spits des scepters aan.' Esther 5:2.

Ook wij, wanneer wij naderen voor het aangezicht Gods, moeten de afstand kennen, die ons van Hem scheidt, en ook tonen, dat wij die kennen, door een houding, en gebaren, en gedragingen, welke gepast en betamelijk zijn. Een opmerkelijke uitspraak is het woord van Salomo: 'Bewaar uw voet, als gij tot het huis Gods ingaat, en zijt liever nabij om te horen, dan om der zotten slachtoffer te geven: want zij weten niet, dat zij kwaad doen. (En gelijk hij ons vermaant om onze voet te bewaren, zo ook voegt hij er aan toe:) Wees niet te snel met uw mond, en uw hart haaste niet een woord voort te brengen voor Gods aangezicht: want God is in de hemel, en gij zijt op de aarde, daarom laat uw woorden weinig zijn.' Prediker 4:17 en 5:1.

Tot drie dingen vermaant de Heilige Geest in deze tekst.

- Het eerste is, dat wij acht geven op onze voet en niet haastig en onbedachtzaam ons stellen voor het aangezicht Gods.
- Het tweede is, dat wij ook wel acht geven op onze tong, opdat wij niet te snel zijn met onze mond en ons hart niet haaste een woord voort te brengen voor het aangezicht Gods.
- En in de derde plaats wordt als reden daarvoor aangegeven de oneindige afstand, die er bestaat tussen God en ons, welke aangewezen wordt door deze woorden: 'Want God is in de hemel, en gij zijt op de aarde.'

De tollenaar legde dus grote wijsheid, heilige schaamte en ootmoed aan de dag in deze zijn houding, namelijk: in zijn van verre staan, toen hij opging naar de tempel om te bidden. Maar dit is niet alles:

2. Door zijn van verre staan liet de tollenaar plaats over voor een Voorspraak, een Hogepriester, om tussenbeide te treden, teneinde vrede te maken tussen God en dit arme schepsel. Mozes, de grote middelaar van het Oude Testament, moest nader tot God gaan dan de overigen van de oudsten of van het volk. Exodus 20:21. Ja, aan het overige des volks werd uitdrukkelijk geboden, dat zij van verre staande moesten aanbidden. 19:21. Niemand uit de zonen van Aäron, in wie een gebrek was, mocht toetreden. 'Geen man, uit het zaad van Aäron, de priester, in wie een gebrek is, zal toetreden, om de vuuroffers des HEEREN te offeren, een gebrek is in hem, hij zal niet toetreden, om de spijs zijns Gods te offeren.' Leviticus 21:21.

De tollenaar durfde zijn eigen middelaar niet zijn, hij wist, dat er in hem een gebrek was en daarom staat hij achteraf, Want hij wist, dat hij het niet was, die zijn God had uitverkoren om tot Hem te naderen, om te offeren het vette en het bloed. Ezechiël 45:13-15. De tollenaar had het dus tot zover bij het rechte eind: hij vervulde niet zelf de ruimte, noch met zijn persoon, noch met zijn verrichtingen, maar stond achteraf, en liet plaats over voor de Hogepriester, die tussenbeide moest treden.

Wij lezen, dat toen Zacharias inging in de tempel om te reukoffers, gelijk hem op die tijd door het lot was toe gevallen, dat toen 'al de menigte des volks buiten was, biddende.' Lukas 1:9, 10. Zij lieten hem waar hij was, dicht bij God, tussen God en hen, voor hen tussenbeide tredende, want het offeren van wierook door de voornaamste

priester was een zinnebeeldig tussenbeide treden voor het volk. Zij bewaarden dus de afstand, die hen van hem scheidde.

Het is een belangrijke zaak, wanneer wij ons in het gebed tot God wenden, niet te ver te gaan, en ook niet te kort te komen in die plicht. Ik bedoel, in de plicht des gebeds, want een mens is zeer geneigd om hetzij het een, hetzij het andere te doen. De farizeeër ging te ver, hij was te stoutmoedig, hij kwam in de tempel en maakte zulk een ophef van zijn eigen voortreffelijkheid, dat er in zijn gedachten geen plaats was voor een Middelaar. Ook kwam hij zo dicht in de nabijheid Gods, dat hij de ruimte en de plaats van de Middelaar zelf innam, maar deze arme tollenaar weet op welke afstand hij moet blijven en bewaart die, en laat ruimte over voor de Hogepriester om te komen en voor hem bij God tussenbeide te treden. Hij stond van verre, doch niet te ver af, want dat is de plaats der ongelovigen, en in deze zin is de uitspraak waarachtig: 'Want ziet, die verre van U zijn, zullen vergaan.' Psalm 73:27. Dat is, zij, wier ongeloof hun harten en hun genegenheden meer gevestigd heeft op hun afgoden, die God de rug hebben toegekeerd om hun afgoden na te wandelen en na te hoereren.

Tot hiertoe blijkt het dus, dat, al had ook de farizeeër meer gerechtigheid dan de tollenaar, de tollenaar nochtans meer geestelijke gerechtigheid had dan de farizeeër. Ook zien wij, dat, ofschoon de tollenaar naar het uitwendige snoder en afschuwelijker was dan de farizeeër, de tollenaar nochtans beter de weg wist om genade van God te verkrijgen dan hij. Wat aangaat de staande houding van de tollenaar in het gebed, dit is verschoonbaar, waartoe wij slechts hebben te letten op de vader der gelovigen. Want Abraham bad staande, toen hij voor Sodom voorspraak deed. Genesis 18:22, 23. Ook Christus staat dit toe, waar Hij zegt:

'En wanneer gij staat om te bidden, vergeeft, indien gij iets hebt tegen iemand, opdat ook uw Vader, die in de hemelen is, u uw misdaden vergeve.' Markus 11:25. Er is ons in waarheid geen bepaalde houding in het gebed voorgeschreven, hetzij knielende, of staande, of wandelende, of liggende, of zittende, want de godzaligen hebben in al deze verschillende houdingen gebeden. Paulus knielde neer en bad. Handelingen 20:36. Abraham en de tollenaar baden staande. David bad als hij wandelde. 2 Samuel 15:30-31. Abraham bad liggende op zijn aangezicht. Genesis 17:17, 18. Mozes bad zittende. Exodus 17:12. Inderdaad, het gebed het waarachtige, vurige gebed kan tot God gedaan worden, en wordt dikwijls gedaan, omdat al deze verschillende omstandigheden, want God heeft ons niet aan een van die gebonden, en die zichzelf of Zijn volk aan een van deze bindt, doet meer dan hetgeen waarvoor hij van Godswege grond en waarborg heeft, laat dezulken zorg dragen, dat zij geen nieuwigheden invoeren, het is de naaste weg om van de mensen huichelaars en veinzaards te maken in het volbrengen van die plichten, in welke volbrenging zij oprecht moeten zijn.

Welke van deze een mens ook voor het tegenwoordige voor zichzelf moge verkiezen, om deze plechtige plicht daarin te volbrengen, er wordt slechts van hem geëist, en God verwacht het, dat hij tot Hem bidt in waarheid en met begeerte, genegenheid en honger naar die dingen, van welke hij met zijn tong melding maakt voor de troon van God. En inderdaad, zonder dit is het al niets. Maar ach! hoe weinigen zijn er in de wereld, wier

hart en mond in het gebed samen stemmen. Wanneer gij vraagt om de Geest, of geloof, of liefde tot God, tot de heiligheid, tot de heiligen, tot het Woord en dergelijke, doet gij dit dan met liefde tot, met begeerte en met een hongeren naar dezelve? O! dit is een gewichtige zaak, en het gebed is geen gebed meer voor God, wanneer het deze gezegende eigenschappen niet bezit. Waarom er gezegd wordt, dat terwijl de mensen bidden, God het hart doorzoekt, om te zien welke de mening des Geestes is, en of de Geest wel aanwezig is bij alles was de mond uitspreekt, door woorden, verzuchtingen of gekerm, omdat het alleen door Hem en door Zijn hulp is, dat iemand bidt naar de wil van God. Romeinen 8:26, 27. Welke dus ook uw houding zij, zorg, dat uw gebeden oprecht en vurig zijn en gij niet uw eigen ziel met woorden bespot, terwijl u de levende en levenwekkende geest des gebeds ontbreekt en gij daaromtrent een volslagen vreemdeling zijt.

Onze tollenaar nu bad en beoefende in zijn gebed in waarheid de geest des gebeds. Hij bad hartelijk, ernstig, dringend, hongerend, dorstend en met verlangen naar datgene, om hetwelk hij met zijn mond de God des hemels aanriep. Zijn hart en zijn ziel waren in zijn woorden, en dit maakte zijn bidden tot een gebed, omdat hij namelijk bad in zijn gebed, omdat hij bad, inwendig zowel als uitwendig. David zegt ons, dat God hoorde naar de stem van zijn smeking, naar de stem van zijn geroep, naar de stem van zijn tranen en naar de stem van zijn gebrul. Want inderdaad, in dit alles kan ook die klank ontbreken, welke het bij God aangenaam en aannemelijk maakt, en niets dan gevoel, en besef, en genegenheid en een vurige begeerte kan dit alles aangenaam doen klinken in de oren Gods. Tranen, smekingen, gebeden, roepingen, het kan alles slechts een formaliteit, het kan alles geveinsdheid zijn, en uit andere oorzaken voortkomen, en tot andere einden dienen dan die, welke eerlijk en oprecht zijn in het oog van God. Want God, toen Hij daarvan kennis kreeg, wilde onderzoeken naar en letten op de stem van zijn tranen, zijn smekingen, zijn gebrul, zijn gebeden en zijn geroep.

En indien men minder zorg droeg om de mensen en meer om God te behagen, in de stof der gebeden en in de wijze van het bidden, zou het er in de wereld beter uitzien dan thans het geval is. Maar het is niet in de macht eens mensen dit te verhelpen en te verbeteren. Wanneer de Heilige Geest op de mensen komt, met meerdere overtuiging van hun staat en toestand, en van het nut en de voortreffelijkheid van de genade gave der oprechtheid en ootmoedigheid in het gebed, dan, en eerder niet, zal de genade gave des gebeds meer op prijs gesteld worden, en zullen de zacht vloeiende, aangename redenen sprekende lippen der vleiers minder worden gezien. Ik heb het alreeds gezegd, en ik zeg het opnieuw, dat er heden ten dage zeer veel boosheid bedreven wordt juist in en door het gebed, door woorden, waarvan men de zin niet kent, door jacht te maken op uitdrukkingen en sluitredenen, welke moeten dienen om de bewondering voor de personen op te wekken, door te studeren en zich toe te leggen op uitweidingen, waarbij de Geest het hart niet vergezelt.

O Heere God! o Heere God! maak ons hart oprecht in ons, gelijk in alle stukken en delen van onze belijdenis, zo ook in deze plechtige inzetting Gods. Indien ik ongerechtigheid in mijn hart bemerk, zei David, zo zal de Heere naar mij niet horen. Doch zo ik waarlijk oprecht ben, zal Hij op mijn gebed acht geven, en dan doet het er

niet toe of ik kniel, of sta, of zit, of lig, of wandel, want ik zal geen van deze houdingen aannemen, noch mijn gebeden onder een van deze omstandigheden opzenden op een ijdele, dwaze en lichtzinnige wijze, maar mijn houding met de inwendige werking van mijn gemoed en van mijn geest in het gebed versieren, zodat, hetzij ik sta of zit, wandel of neerlig, ernst en bedachtzaamheid, ootmoed en nederigheid, mijn gebed welgevallig en mijn uitwendig gedrag aangenaam zal maken in de ogen van Hem, met wie wij in het gebed te doen hebben.

En was niet onze tollenaar inwendig met deze eigenschappen versierd geweest, zo zou Christus weinig behagen geschept hebben in zijn wijze van doen en in Zijn uitwendig gedrag, maar daar hij inwendig en wat aangaat de stof van zijn gebed zo oprecht en eerlijk was, werd ook zijn houding daardoor sierlijk, en daarom is het, dat onze Heere er met zoveel welgevallen bij stilstaat en ze in al haar omstandigheden voor de ogen van anderen uittekent.

Ik heb dikwijls opgemerkt, dat datgene, hetwelk natuurlijk, en alzo bevallig is in de een, lelijk lijkt, wanneer het nagevolgd wordt door een ander-ik heb nu het oog op gebaren en handelingen in het prediken en in het gebed. Ik twijfel er niet aan of velen zullen de tollenaar navolgen, beide in zijn gebed en in zijn houding bij het bidden, die, wat aangaat zowel hun personen als hun handelingen, een walgelijke stank zullen zijn in de neusgaten van Hem, die heilig en rechtvaardig is, en die het hart en de nieren proeft. De tollenaar bad STAANDE, hij stond van verre en bad, en zijn gebeden door drongen tot de oren en het hart van God.

EN DE TOLLENAAR, VAN VERRE STAANDE, WILDE OOK ZELFS DE OGEN NIET OPHEFFEN NAAR DE HEMEL

Ten tweede. Wij komen nu tot een andere aanwijzing van zijn houding. Hij ‘wilde, ‘ zegt de tekst, ‘ook zelfs de ogen niet opheffen naar de hemel.’ Hier wordt dus een andere omstandigheid toegevoegd aan hetgeen voorafgegaan is, en van een houding gesproken, die lange tijd tevoren door de Heilige Geest zelf veroordeeld is geworden. ‘Zou het zulk een vasten zijn, dat Ik verkiezen zou, dat de mens zijn ziel een dag kwelle? dat hij zijn hoofd kromme gelijk een bieze?’ Jesaja 58:5.

Maar waarom toen veroordeeld en nu goedgekeurd? Wel omdat het toen geveinsd, en nu in oprechtheid gedaan werd. Huichelarij en een geest der dwaling besmetten zozeer Gods ordonnantiën, dat Hij er geen genoegen mee neemt, maar oprechtheid en eerlijkheid in het volbrengen der plichten, maken zelfs die omstandigheden, welke in zichzelf onbetekenend zijn, bevallig ten minste in het oog der mensen. Mag ik niet zeggen: ook bij God? De Rechabieten was niet door God, maar door hun vader geboden om te doen gelijk zij deden, maar omdat zij oprecht waren in hun gehoorzaamheid, maakt God zelf gebruik van hetgeen zij deden om de ongehoorzaamheid van de Joden te veroordelen en bovendien maakt Hij ten laatste aan de Rechabieten bekend, dat er van hen niet een man zou worden afgesneden, die voor Gods aangezicht sta, al de dagen. ‘Tot het huis nu der Rechabieten zei Jeremia: Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israëls: Omdat gij het gebod van uw vader Jonadab zijt gehoorzaam geweest, en hebt al zijn geboden bewaard, en gedaan naar alles, wat hij u geboden heeft, daarom alzo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israëls: Er zal Jonadab, de zoon van Rechab, niet worden afgesneden een man, die voor Mijn aangezicht sta, al de dagen.’ Jeremia 35:18, 19.

De tollenaar ‘wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar de hemel.’ Waarom niet? Voorzeker omdat schaamte zijn aangezicht had bedekt. Schaamte doet een mens blozen, en maakt, dat zijn hoofd neerhangt gelijk een bieze. Schaamte over de zonde is een deugd, een sierlijk iets, ja, een schoonheidsvlekje in het aangezicht van een zondaar, die tot God komt om Hem om genade aan te roepen.

God klaagt over het huis van Israël, dat zij konden zondigen, en dat wel zonder schaamte, ja, Hij bedreigde hen met zware en herhaalde oordelen, omdat zij zich in het minste niet schaamden, en niet wisten schaamrood te worden, gelijk gij dat vindt in Jeremia 8:12. Hun misdaden waren in het algemeen, dat een ieder zich omkeerde in zijn loop, gelijk een onbesuisd paard in de strijd. In het bijzonder waren het lieden, die Gods Woord verwierpen, zij hadden deze wereld lief, en stelden zich tegen de profeet, roepende: Vrede, vrede, vrede! Wanneer deze riep: Oordeel, oordeel!’ Zijn zij beschaamd, omdat zij gruwel bedreven hebben? Ja zij schamen zich in het minste niet, en weten niet schaamrood te worden, daarom zullen zij vallen onder de vallenden, ten tijde van hun bezoeking zullen zij struikelen, zegt de HEERE.’

O! voor God in het gebed te staan, of te zitten, of te liggen, of te knielen, of te wandelen, met wangen, die schaamrood zijn vanwege de zonde, is een van de heerlijkste

gezichten, die er in de wereld gezien kunnen worden. Waarom de kerk nog enigermate moed schept, omdat zij kon neerliggen in haar schaamte, en daarvan ook een grond maakt bij God, om te bewijzen, dat haar gebeden uit haar hart kwamen en alzo de hoop in haar leeft, dat Hij haar zou verhooren. Jeremia 3:25.

Schaamte vanwege de zonde bewijst, dat er een gevoel bestaat van de zonde, ja, een recht gevoel van de zonde, een goddelijk gevoel van de zonde. Efraïm pleitte hierop, toen hij zich onder de hand van God bevond. 'Ik ben, ' zegt hij, 'beschaamd, ja ook schaamrood geworden, omdat ik de smaadheid van mijn jeugd gedragen heb.' Maar wat volgt er?' Is niet Efraïm Mij een dierbare zoon? is hij Mij niet een troetelkind? want sinds Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstig aan hem, daarom rommelt Mijn ingewand over hem, Ik zal Mij zijner zeker ontfermen, spreekt de Heere.' Jeremia 31:19, 20. Ik weet, dat er een schaamte is, die niet de geest is van een eerlijk hart, maar die veeleer voortvloeit uit een plotselinge overrompeling, wanneer de zondaar onverwachts op heterdaad betrapt wordt. En aldus werd soms het huis van Israël betrapt, en wanneer zij dan schaamrood werden, wordt hun schaamte vergeleken met de schaamte van een dief. 'Gelijk een dief beschaamd wordt, wanneer hij gevonden wordt, alzo zijn die van het huis Israëls beschaamd: Zij, hun koningen, hun vorsten, en hun priesters, en hun profeten.'

Maar waar werden zij betrapt, of onder welke omstandigheden werden zij gevonden? Wel, zij werden gevonden, zeggende tot een hout: 'Gij zijt mijn vader, en tot een steen: Gij hebt mij gegenereerd.' Jeremia 2:26, 27. God betrapte hen, terwijl zij alzo spraken, en dit maakte hen beschaamd, evenals een dief beschaamd wordt, wanneer de eigenaar hem betrapt, terwijl hij bezig is zijn paard te stelen.

Maar dit was niet de schaamte van de tollenaar, deze schaamte brengt een mens niet in de tempel om te bidden, om gewillig daar te staan en zich te schamen voor God in het gebed. Deze schaamte doet iemand eerder van Zijn aangezicht wegvlieden, en maakt, dat men zich het meest op zijn gemak bevindt wanneer men het verst van God af is. De schaamte van de tollenaar, welke hij aan de dag legde, zelfs daardoor, dat hij zijn hoofd liet hangen, was goddelijk en heilig, en vertoonde zeer veel gelijkheid, met die van de verloren zoon, toen deze zei: 'Vader! ik heb gezondigd tegen de hemel en voor u, en ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden.' Lukas 15:21. Ik veronderstel, dat de houding en het gedrag van die verloren zoon veel overeenkomst hadden met die van de tollenaar, gelijk ook hun gebeden, wat aangaat het wezen ervan, overeenstemden. De genade werkte in beiden tot hetzelfde einde, en beiden waren zij op een Gode welgevallige wijze beschaamd over hun zonden.

Hij wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar de hemel. Er wordt niet gezegd, dat hij het niet kon maar hij wilde het niet doen, hetwelk nog meer ten volle in het licht stelt, dat schaamte de oorzaak was, en niet schuld, niet schuld alleen. Of hoofdzakelijk, ofschoon het openbaar genoeg is, dat hij ook schuld gevoelde, door zijn roepen: 'O God! wees mij zondaar genadig! Ik zeg, schuld was niet de hoofdoorzaak, waarom hij zijn hoofd liet hangen, omdat er gezegd wordt: hij wilde ook zelfs de ogen niet opheffen,

want wanneer schuld de oorzaak is der neerbuiging, ligt het niet in de wil of in de macht daarvan, iemand op te richten.

David zegt ons, dat, toen hij onder schuld gebukt ging, zijn ongerechtigheden over zijn hoofd gingen, ‘als een zware last,’ zegt hij, ‘zijn zij mij te zwaar geworden.’ Psalm 38:5. ‘Ik ben krom geworden,’ voegt hij er aan toe, ik ben uitermate zeer neergebogen.’ vers 7. Op een andere plaats zegt hij: ‘Mijn ongerechtigheden hebben mij aangegrepen, dat ik niet heb kunnen zien.’ Psalm 40:13. Dat ik niet heb kunnen zien, schuld maakt het verstand en het geweten daartoe ongeschikt, schaamte doet allen naakt en ontbloot vallen aan de voeten van Christus. Hij ‘wilde ook zelfs de ogen niet opheffen.’ Hij wist, wat hij was, wat hij geweest was, en wat hij zou zijn, indien God Zich niet over hem ontfermde, en daarbij wist hij ook, dat God wist wat hij was, wat hij geweest was, en wat hij zou zijn, indien de genade niet tussenbeide trad, waarom, zo dacht hij, waarom zou ik mijn hoofd opheffen? Ik ben geen rechtvaardige, geen godzalige, ik heb God niet gediend, maar de Satan, dit weet ik, dit weet God, dit weten de engelen, waarom ik mijn hoofd niet wil opheffen. Dit is evenveel te zeggen als: Ik wil geen huichelaar zijn, gelijk de farizeeër, want het opheffen van het hoofd betekent onnozelheid en onschuld, of een goed geweten en de getuigenis daarvan onder en te midden van alle beschuldigingen. Waarom dit de raad was van Zofar aan Job: ‘Indien gij uw hart bereid hebt, zo breid uw handen tot Hem uit. Indien er ondeugd in uw hand is, doe die verre weg, en laat het onrecht in uw tenten niet wonen. Want dan zult gij uw aangezicht opheffen uit de gebreken, en zult vast wezen, en niet vrezen.’ Job 11:13-15.

Dit was niet de staat van de tollenaar, hij had in schandelijkheid en snoodheid geleefd al zijn dagen, ook had hij zijn hart niet bereid om de Heere, de God van zijn vaderen, te zoeken, hij had zijn hart en zijn hand niet gezuiverd van geweld, noch gedaan wat recht en billijk was. Hij was alleen overtuigd geworden van zijn boze wegen, en was in de tempel gekomen gelijk hij was, geheel onrein en in zijn vuile kleren, en met gruwel daden bezoedeld, hoe zou hij dan onschuldig, heilig of vlekkeloos hebben kunnen zijn? En hoe zou hij also zijn aangezicht tot God hebben kunnen opheffen? Ik herinner wat Abner zei tot Asahel: ‘Wijk af van achter mij, waarom zal ik u ter aarde slaan? hoe zou ik dan mijn aangezicht opheffen voor uw broeder Joab?’ 2 Samuel 2:22. Alsof hij gezegd had: Indien ik u doodde, zou ik beschaamd en schaamrood zijn, en mijn hoofd laten hangen gelijk een bieze, de eerste maal, dat ik in het gezelschap zou komen van uw broeder.

Dit was het geval met de tollenaar, hij was schuldig, hij had gezondigd, hij had een misdaad begaan, en omdat hij nu in de tempel gekomen was, in de tegenwoordigheid van die God, wiens wetten hij gebroken en tegen wie hij gezondigd had, hoe zou hij nu zijn hoofd hebben kunnen opheffen? hoe zou het in zijn gedachten hebben kunnen opkomen om zulks te doen? Neen, het paste hem beter zich te schamen en zijn hoofd te laten hangen, ten teken, dat hij schuldig was, en dit deed hij inderdaad en dit deed hij met opzet, want hij wilde, neen, hij wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar de hemel. In der waarheid, sommigen zouden het gedaan hebben, de farizeeër deed het, ofschoon hij, indien hij had bedacht, dat huichelarij en het leunen op eigengerechtigheid zonde is, even weinig oorzaak zou gevonden hebben zulks te doen, als de tollenaar vond. Maar,

zeg ik, hij deed het, en ontving ook dienovereenkomstig zijn loon, hij ging af naar zijn huis, gelijk hij op ging naar de tempel, als een arme, ongerechtvaardigde farizeeër, die, beide wat zijn persoon en wat zijn gebeden aangaat, verworpen werd, omdat hij, gelijk de hoer, van welke wij in de Spreuken lezen, nadat hij allerlei huichelarij bedreven had, in de tempel komt, zijn mond wist, en zegt: Ik heb geen ongerechtigheid gewrocht! Spreuken 30:20. Hij heft zijn hoofd, zijn aangezicht, zijn ogen op naar de hemel, hij stapt trots daarhenen, hij beroemt zich, hij zwetst, en snoeft, en verheft zich, zeggen de: 'O God! ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen!'

Was de farizeeër voor een stok of voor een steen gaan staan en had hij dan zo gesproken, zo zou hij niet bestraft en afgewezen zijn, want dat zijn goden, die niet zien, of horen, of verstaan. Maar te komen voor de ware God, de levende God, de God, die hemel en aarde met Zijn tegenwoordigheid vervult, en die alles weet wat er in de gedachten eens mensen opkomt, ik zeg, te komen in Zijn huis, te staan voor Hem, en aldus het hoofd en de ogen met zulk een huichelarij voor Hem op te heffen, dit was afschuwelijk, dit was God tergen en Hem verzoeken, ja, dit was een uittarten van Hem om te tonen, dat Hij wist wat er in de mens was, als Hij kon, gelijk zij deden, die zeiden: 'Wat weet (ziet) er God van? zal Hij door de donkerheid oordelen?' Job 22:13, Psalm 73:11.

Maar de tollenaar, neen, de tollenaar kon, durfde, wilde niet alzo te werk gaan: hij wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar de hemel. Als wilde hij zeggen: O Heere! ik ben een verrader en een opstandeling tegen U geweest, en als een verrader en een opstandeling wil ik voor U staan. Ik wil mijn schande voor U dragen in de tegenwoordigheid van de heilige engelen, ja ik wil U voorkomen in Uw vonnis vellen over mij door mijzelf te vonnissen voor Uw aangezicht, en wil als een veroordeelde voor U staan voor Gij het oordeel over mij uitspreekt.

Dit nu is voor een zondaar een doordringen tot het einde der dingen. Want wat is Gods oogmerk in het werk der overtuiging vanwege de zonde, en in Zijn wakker schudden van het geweten? Wat is anders Zijn doel, zeg ik, dan om de zondaar te doen gevoelen wat hij gedaan heeft, en om hem zichzelf ongeveinsd vanwege datzelve te doen veroordelen? Dit nu doet onze tollenaar, zijn wil is dan nu onderworpen aan het Woord van God, en hij rechtvaardigt Hem in al Zijn wegen en werken te zijnen opzichte. Geloofd zij God voor elke bevinding van deze dingen.

Hij 'wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar de hemel.' Hij wist uit zijn daden en hetgeen hij verdiend had, dat hij daar geen deel had, ook wilde hij geen pogingen doen om zijn gedachten van de boosheid van zijn handelingen en van de aandoening, die dit bij hem verwekte, af te trekken.

Sommige mensen doen wat zij kunnen, wanneer de schuld en de overtuiging van hun goddeloos leven op hen rust, om hun blikken naar een andere zijde heen te wenden, en dat wel met opzet, om hun gedachten af te leiden, opdat zij niet zouden gevestigd blijven op hetgeen zij gedaan hebben, en door alzo te handelen, brengen zij nog meer kwaad over hun eigen ziel, want dit is een strijden tegen God en een betonen van afkeer van

Zijn wegen. Wanneer gij uw zoon of uw dienstknecht zijn fouten onder het oog brengt, en hij doet wat hij kan om zijn gedachten af te trekken van hetgeen gij tot hem zegt, zoudt gij dan niet denken, dat hij zich tegen u verzet en afkeer van uw handelingen aan de dag legt? Wat betekenen anders de klachten van meesters en vaders ten aanzien van deze zaak? Ik heb een dienstknecht, ik heb een zoon, die altijd tegen mijn zin handelt. Maar waarom kastijdt gij hen daar dan niet voor? Het antwoord is: Dat doe ik wel, maar zij letten niet op mijn woorden, zij doen wat zij kunnen, zelfs terwijl ik tot hen spreek, om hun gedachten van mijn woorden en raadgevingen af te leiden. Nu zullen alle mensen uitroepen, dat dit snood, dat dit zeer strafwaardig is, dat zulk een zoon of zulk een dienstknecht verdient de deur uit gejaagd te worden, om alzo door gebrek en moeite te leren zich beter te gedragen.

Maar de tollenaar wilde zijn gedachten niet afleiden van hetgeen God op dit ogenblik bezig was tot zijn kennis en zijn bewustzijn te brengen, zelfs niet door een blik op het meest geliefkoosde voorwerp, hij wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar de hemel. Het zijn ook slechte leerlingen, wier ogen, wanneer hun meester bezig is hen te onderwijzen, gedurig uit hun boeken dwalen. God spreekt tot de mensen, wanneer Hij bezig is hun de boosheid van hun wegen te leren kennen, gelijk de engel sprak tot de profeet, toen hij hem het voorbeeld van de tempel kwam tonen, 'Mensenkind!' zegt Hij, 'zie met uw ogen, en hoor met uw oren, en zet uw hart op alles, wat Ik u zal doen zien: want, opdat Ik u zou doen zien, zijt gij hierheen gebracht.' Ezechiël 40:4. Met het doel alzo om de boosheid van zijn wegen in te zien, had God de tollenaar onder de macht der overtuigingen en de verschrikkingen der wet gebracht, en gelijk een goed leerling gaf deze tollenaar ook goed acht op de les, die hij nu van God leerde, want hij wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar de hemel.

Het neerwaarts zien geeft dikwijls te kennen, dat men zeer diep in gedachten en overpeinzingen verzonken is, alsook, dat de zaken, waaromtrent de gedachten zich bewegen, de geest geheel en al vervullen. De tollenaar heeft nu zijn gedachten gevestigd op nieuwe dingen, grote dingen en dingen van eeuwig belang, zijn zonden, de vloek, benevens de dood en de hel beginnen hem nu in het aangezicht te staren. Zodat het nu geen tijd is om zijn ogen of zijn gedachten overal te laten ronddwalen, maar om ze vast op een punt te richten, en zich ernstig en dringend als een zondaar tot de God des hemels te wenden om Hem om genade te smeken.

Weinigen kennen het gewicht der zonde, en hebben ondervonden, hoe, wanneer de schuld derzelve het geweten aangrijpt, dit al de vermogens der ziel in beslag neemt. Niemand kan de gedachte aan die dingen nu van zich zetten. Nu is hij in zijn loop gestuit, of, gelijk Paulus zegt, gevangen genomen. Nu moet hij kennis maken met bittere dagen, bittere nachten, bittere uren en bittere gedachten, ook kan hij dit niet ontgaan, want zijn zonde is steeds voor hem. Gelijk David zei: 'Want ik ken mijn overtredingen, en mijn zonde is steeds voor mij, ' in mijn oog, en vervult elke gedachte van mijn ziel. Psalm 51:5. Hij wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar de hemel.

MAAR SLOEG OP ZIJN BORST

TEN DERDE.

Hier vinden wij de derde en laatste aanwijzing van zijn houding en zijn gedrag. Hij sloeg op zijn borst, te weten, met zijn hand of met zijn vuist. Ik lees van onderscheidene gebaren met de hand of met de voet, in overeenstemming met de hartstochten of de werking van de geest. Zo wordt er gezegd, dat Balak zijn handen ineen sloeg, omdat hij vertoornd was, omdat Bileam voor hem de kinderen Israëls gezegend in plaats van vervloekt had. Numeri 24:10. Ook zegt God, dat Hij Zijn hand geslagen had, uit oorzaak van de zonden der kinderen Israëls. Ezechiël 22:13. God gebiedt ook de profeet om te stampen met zijn voet en met de hand op de heup te kloppen, Hij doet dit bij verschillende gelegenheden en wanneer er sprake was van onderscheidene gruweldaden, maar van de tollenaar wordt hier gezegd, dat hij op zijn borst sloeg. Ezechiël 6:11, 21:12. En:

1. Het slaan op de borst betekent smart en droefheid over iets, dat geschied is, en is een handelwijze, die algemeen is onder de mensen. En daarom juist stelt onze Heere Jezus, gelijk ik het beschouw, hem onder deze houding ter betoning van zijn berouw voor, omdat dit daardoor op de levendigste wijze uitgedrukt en aangewezen wordt. Veronderstel, dat iemand tot grote ellende komt door de een of andere dwaasheid, die hij heeft begaan, en dat hij berouw gekregen heeft over zijn zotte en dwaze handelingen. Wat is in zulk een geval natuurlijker, dan dat zo iemand heen en weer loopt in de kamer, waar hij zich bevindt, terwijl zijn hoofd naar beneden hangt, nu en dan een bittere zucht hem ontglipt en hij zichzelf in zijn jammerlijke toestand op de borst slaat? 'Maar sloeg op Zijn borst, zeggende: O God! wees mij zondaar genadig!'

2. Het slaan op de borst is soms een teken van verontwaardiging en afschuw over iets, waarbij men zijn gedachten gevestigd heeft. Ik lees in Lukas, dat toen Christus gekruisigd was, die toeschouwers, welke daar stonden en de barbaarse handeling, welke Hij van Zijn vijanden te verduren had, aanzagen, terugkeerden, slaande op hun borsten. 'En al de scharen, die samen gekomen waren, om dit te aanschouwen, ziende de dingen, die geschied waren, keerden wederom, slaande op hun borsten.' Lukas 23:48. Slaande op hun borsten, ten teken van verontwaardiging over en afschuw van hun wreedheid, welke zij op zulk een gruwelijke wijze aan de dag legden tegenover de Zoon van God.

Hier zien wij ook onze tollenaar op zijn borst slaan, ten teken van verontwaardiging over en afschuw van zijn vroeger leven. En inderdaad, zonder verontwaardiging over en afschuw van zijn vroeger leven zou zijn berouw niet het rechte geweest zijn. Waarom de apostel van de verontwaardiging over de zonde, en over onszelf vanwege de zonde, een der tekenen maakt van waarachtig berouw, 2 Corintiërs 7:11, en de verontwaardiging van de tollenaar over de zonde in het algemeen, en over zijn vroeger leven in het bijzonder, kwam aan het licht door zijn slaan op de borst. Even als Efraïms kloppen op de heup een teken en een bewijs was van het berouw, dat hij had: 'Zeker, ' zegt hij, 'nadat ik bekeerd ben, heb ik berouw gehad, en nadat ik mijzelf ben bekend gemaakt,

heb ik op de heup geklopt: ik ben beschaamd, ja ook schaamrood geworden, omdat ik de smaadheid van mijn jeugd gedragen heb.' Jeremia 31:19.

Wanneer een mens van het een of ander een geweldige afkeer heeft, is hij zeer geneigd om die afkeer, welke hij van die zaak heeft, te tonen door dit of een ander uitwendig teken, bijvoorbeeld door er een lelijk gezicht tegen te zetten of door er, gelijk men wel zegt, de neus voor op te trekken, of ook wel door er op te smalen en te schimpen. Ezechiël 8:17, Maleachi 1:13, Lukas 16:14. Maar de tollenaar verkiest hier liever van deze meer plechtige handelwijze gebruik te maken, want het slaan op de borst schijnt een meer ernstige, plechtige of stemmige wijze van doen aan te wijzen, om zijn afkeer uit te drukken, dan de andere gebaren, die zo pas genoemd zijn.

3. Het slaan op de borst schijnt een twist met het hart aan te wijzen, omdat het de mens misleid, bedrogen, geleid, verlost en tot zonde verleid heeft. Want gelijk de overtuiging van de zonde in de mens, namelijk wanneer zij wel gegrond is, een gevoel verwekt van de kwaal en de plaag des harten, zo ook verwekt het berouw, indien het het rechte is, in de mens een klagen en jammeren over het hart, namelijk voor zover als hij het licht, bij hetwelk het berouw plaats vindt, de zondaar te zien krijgt, dat het het hart de fontein en de bron der zonde is. 'Want van binnen uit het hart der mensen komt voort kwade gedachten, overspelen, hoererijen, ' enz. Markus 7:21, 22. En hierom is het, dat pas bekeerden gewoonlijk zo klagen over hun hart, en dit goddeloos, verraderlijk, bedrieglijk en gruwelijk noemen. In der waarheid, één punt van onderscheid tussen waar en vals berouw is hierin gelegen. De mens, die waarlijk berouw heeft, heft klaagtonen aan over zijn hart, maar de andere, gelijk Eva, over de slang of over iets anders. En dat de tollenaar bemerkte, dat zijn hart boos en snood was, besluit ik hieruit, dat hij op zijn borst sloeg.

4. Het slaan op de borst schijnt aan te wijzen, dat iemand plotseling iets nieuws en vreemdsoortigs gewaar wordt, dat zijn verbazing opwekt. Wanneer een mens bijvoorbeeld een vreemd gezicht in de lucht ziet of plotseling een onheilspellend geluid in de wolken hoort, en hij wordt daardoor tot in zijn ziel getroffen, zo is het een wonder als hij kan nalaten op zijn borst te slaan.

Een gezicht van God en een gevoel van de zonde nu, komt dikwijls tot de zondaar als een bliksemstraal, niet wat aangaat de korte duur, maar wel wat betreft het plotselinge, en alzo het verrassende, dat daarin gelegen is, zodat de zondaar getroffen en verslagen wordt, en zijn verbazing wordt opgewekt door hetgeen hem zo onverwachts overkomt. Er wordt van Paulus bij zijn bekering gezegd, dat hij, toen de overtuiging van zijn snood gedrag zijn geweten met kracht aangreep, beefde en verbaasd was. Handelingen 9:6. En ofschoon ons geen bijzondere omstandigheden aangaande zijn gedrag onder zijn bekering, voor het uitwendige, worden vermeld, zo is het toch bijna niet te denken, dat hij niet op de een of andere zeer buitengewone wijze zijn verbazing aan de dag gelegd heeft.

Want er bestaat zulk een nauwe vereniging tussen de ziel en het lichaam, dat de eerste niet in verlegenheid of in opgetogenheid kan geraken, of het laatste moet er deel aan

nemen en ook de kentekenen hiervan dragen. Is het opgetogenheid, zo wordt dit getoond, hetzij door te springen, door te huppelen, door een vrolijk gezicht, of door enig ander uitwendig teken. Is het droefheid of zwaarmoedigheid des geestes, dan wordt dit door het lichaam getoond, door te wenen, te zuchten, te kermen, door zachtjes te gaan, door met het hoofd te schudden, door een treurig gezicht, door te stampen, door op de heup te kloppen, door op de borst te slaan, gelijk hier onze tollenaar doet, of op een andere manier. Wij moeten deze uitwendige handelingen of gedragingen van de tollenaar dus niet beschouwen als zinledige, onbeduidende dingen, maar als zulke, welke naar waarheid de toenmalige gesteldheid en stemming van zijn ziel uitdrukten en aanwezen. Want Christus, de wijsheid Gods, heeft ze juist met dat doel vermeld, opdat in en door dezelve zou worden voorgehouden, en opdat de mensen als in een spiegel zouden zien, de ware gelijkenis van een bekeerde en waarlijk boetvaardige zondaar. 'Hij sloeg op zijn borst.'

5. Het slaan op de borst dient soms om een mengeling van wantrouwen en hoop uit te drukken. En inderdaad, in pas bekeerden werken hoop en wantrouwen, of een zekere wanhoop, samen, en beantwoorden zij elkaar, even als het geluid van de veer van het horloge in de zak. Leven en dood, leven en dood, dit is dan steeds de beweging des gemoeds, en dit geluid houdt aan, totdat het geloof sterker geworden is, en totdat de ziel beter bekend geworden is met de wegen en de handelwijze van God met de zondaar. Ja, bevond zich slechts een vleselijk mens in het hart van een bekeerling, en kon hij zien wat daar omging, hij zou deze twee, te weten, de hoop en de vrees, voortdurend in de ziel in beweging zien, hij zou zien, dat deze twee zich zonder ophouden tegen elkaar stellen en met elkaar worstelen, gelijk het licht en de duisternis, om de overwinning kampende.

En hierom is het, dat gij zulke mensen zo beweeglijk en onvast in hun gemoed bevindt te zijn. Nu zijn zij op de berg, dan in de dalen, nu in de zonneschijn, dan in de schaduw, nu warm, dan bevroren, nu goedsmoeds en opgeruimd, dan in een ogenblik treurig en terneergeslagen, omdat zij denken nergens anders een plaats te zullen ontvangen dan in de hel. Het gevolg hiervan is een slaan op de borst, en ik kan mij dan ook niet voorstellen, dat de tollenaar op dit ogenblik verder dan tot dus ver op het gebied van het christelijke leven gevorderd was, aangezien ook hij zich op de borst sloeg.

6. Het slaan op de borst schijnt te kennen te geven, dat degene, die dit doet, zeer beducht is voor een groot verlies, dat hij mocht komen te lijden, hetzij door nalatigheid, achteloosheid, dwaasheid of iets van die aard, en dit is de weg, langs welke men zijn ziel verliest. Nu, iets, en dat wel iets zeer gewichtigs, het dierbaarste, dat iemand heeft, door onachtzaamheid, nalatigheid, dwaasheid, of op soortgelijke wijze, te verliezen, wel, dit bezwaart de gedachten aan het verlies, dat iemand heeft geleden of misschien lijden zal, en die bezwaarde gedachten verlaten de ziel, doch komen ook plotseling weer terug, evenals de gerechtsdienaar des konings, en door elke vernieuwde verschijning ervan schrikt de ziel op, en opschrikkende slaat hij op zijn borst.

Zo zou ik in bijzonderheden kunnen voort gaan, maar, om kort te gaan, wij hebben hier voor ons een gevoelige ziel, een smartvolle ziel, een boetvaardige ziel: een, die in

werkelijkheid bidt, die met gevoel, hartelijk en krachtdadig bidt. Wij hebben hier voor ons iemand, die zijn verlies inziet, die bij de gedachte daaraan met vrees vervuld is en beeft voor God, iemand, die geen andere weg dan de rechte weg kent om zichzelf voor verderf en ondergang te behoeden, namelijk, door ootmoedig en met hartelijke begeerte tot de God des hemels te vluchten om Hem om zijn genade aan te roepen. Nu zou ik nog het een en ander moeten spreken bij wijze van gebruik en toepassing, maar voor ik dat doe, wil ik nog in het kort enige sluitredenen terneer stellen en u voorhouden, welke naar mijn oordeel als van zelf uit de tekst voortvloeien, en te dien einde de gehele tekst nog eens voor u neerschrijven.

‘Twee mensen gingen op in de tempel om te bidden, de een was een farizeeër, de ander een tollenaar. De farizeeër, staande, bad dit bij zichzelf: O God! ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen, rovers, onrechtvaardigen overspelers, of ook gelijk deze tollenaar. Ik vast tweemaal ter week, ik geef tienden van alles, wat ik bezit. En de tollenaar, van verre staande, wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar de hemel, maar sloeg op zijn borst, zeggende: O God! wees mij zondaar genadig!’

Uit deze woorden leid ik de volgende sluitredenen en gevolgtrekkingen af.

Eerste gevolgtrekking. Daaruit, dat men bidt, volgt nog niet altijd, dat men God kent, of Hem lief heeft, of op Hem zijn vertrouwen stelt. Deze gevolgtrekking is af te leiden uit hetgeen wij lezen van de farizeeër in de tekst, hij bad, maar hij kende God niet, hij had God niet lief, hij stelde Zijn vertrouwen niet op God, dat is, hij kende Hem niet in Zijn Zoon, noch had Hem als zodanig lief, noch stelde als zodanig zijn vertrouwen in Hem. Hij was, schoon een biddend mens, verre hiervan verwijderd. Waaruit kan worden afgeleid, dat zij, die in het geheel niet bidden, niet goed kunnen zijn, God niet kunnen kennen en lief hebben en niet op Hem kunnen vertrouwen. Want indien de ster, ofschoon zij schijnsel van zich geeft, de zon niet is, dan kan voorzeker een kluit aarde de zon niet zijn. Want zie, een biddend mens gaat evenveel een niet biddend mens te boven, als een ster een kluit aarde te boven gaat. Een niet biddend mens leeft gelijk een beest, neen, slechter dan een beest, en met betrekking tot zijn roeping, dwazer en onzinniger. ‘Een os kent zijn bezitter, en een ezel de krib zijns heren, maar (deze mens) Israël heeft geen kennis, (maar deze mens) Mijn volk verstaat niet.’ Jesaja 1:3. Een mens zonder gebed behoort dus tot geen enkele godsdienst, of hij moet een Atheïst of een Epicurist zijn. De niet-biddende mens moet dus geteld worden onder de Heidenen, en onder diegenen, welke God niet kennen, en is door het vonnis en de uitspraak van het Woord bestemd en aangewezen voor de geduchte toorn van God. Psalm 79:6, Jeremia 10:25.

Een tweede gevolgtrekking is, dat de mens, die bidt, zo hij in zijn gebed, hetzij geheel of gedeeltelijk, wegens zijn eigen goede daden begeert aangenomen te worden, daarop pleitende, zich in een ellendige staat bevindt. Dit is ook zichtbaar in de farizeeër alhier: hij bad, maar in zijn gebed pleitte hij op zijn eigen goede daden om aanneming, dat is, van zijn persoon, en daarom ging hij af naar zijn huis ongerechtvaardigd. Ongerechtvaardigd te zijn nu is de verschrikkelijkste toestand, waarin een mens zich kan bevinden, en die also handelt, verkeert in deze toestand. De gevolgtrekking is waar,

aangezien van de farizeeër, in de gelijkenis vermeld, niet slechts gesproken wordt ter wille van de sekte, waartoe hij behoorde, maar ook om alle mensen te vermanen en te waarschuwen om acht te geven op hun zielen, opdat zij niet, door te handelen gelijk hij handelde, hun verwerping van God zich op de hals halen en ongerechtvaardigd van voor Zijn aangezicht worden weggezonden. Indien nu hij, die pleit op zijn eigen goede daden om persoonlijke aanneming bij God, zo ellendig is, dan leid ik hieruit af, dat zij, die de mensen leren also te handelen, nog veel ellendiger moeten zijn. Wij gaan altijd van de gedachte uit, dat een aanvoerder in een boze weg veel meer te berispen en veel strafwaardiger is dan diegenen, die door hem geleid worden. Dit valt hard neer op de leiders van de Socinianen en anderen, die leren, dat de werken der mensen maken, dat hun personen door God worden aangenomen.

Wel is waar, zeggen zij, door Christus, maar dit wordt gebruikt als een blinddoek, bloot om daarmee de eenvoudigen te misleiden, en is een afschuwelijke leugen, want wij lezen in het gehele Woord van God niet, dat de persoonlijke rechtvaardiging van de vloek in het oog van God, en dat is de zaak, welke wij thans beschouwen, moet geschieden door de gerechtigheid des mensen, als van kracht door de gerechtigheid van Christus, maar integendeel, dat dit niet anders kan geschieden dan door de zijne, en door de zijne alleen, zonder de daden, de werken of de gerechtigheid der wet, welke onze gerechtigheid is. Waarom ik zeg, dat de leraars van deze leer en de leiders van deze sekte des te groter zonde hebben.

Een derde gevolgtrekking is, dat de ongekunstelde en goddelijke eenvoudigheid van hen, die zich in het gebed van hoogdravende en verhevene uitdrukkingen bedienen, wel in twijfel mag getrokken worden, namelijk of zij die plicht wel in alle oprechtheid en eenvoudigheid volbrengen. Ook dit vloeit uit onze tekst voort, de farizeeër toch bedienende zich van zulk een taal, want hoogdravender en verhevener uitdrukkingen kunnen er nauwelijks gevonden worden dan die de farizeeër in zijn mond nam, ook zal het in het geheel niet baten of God door dezelfde mond lof en prijs wordt toegebracht, want voorzeker, waar de uitwerking of gevolg slecht en verrot is, kan de oorzaak niet goed zijn.

De farizeeër wilde aan zich behouden, dat hij niet was gelijk de andere mensen, en daarna brengt hij God de dank hiervoor toe, maar de gevolgtrekking was door en door vals, en daarom kon de lof en prijs niet anders dan dwaas, ijdel en lichtzinnig wezen. Waaruit ik afleid, dat, indien het gebruik van zulk een taal in het gebed gevaarlijk is, het na-apen van het gebruik daarvan nog gevaarlijker moet wezen. Het gebed moet gedaan worden met een nederig en ootmoedig hart en gevoelvolle woorden, gelijk wij dat reeds vroeger behandeld hebben, zodat het gebruik van verheven, hoogdravende en bombastische woorden en uitdrukkingen der ijdelheid niet past in eens zondaars mond, neen, nimmer geeft dit pas, maar vooral niet, wanneer men tot God nadert en zich voor Hem stelt in het volbrengen van de heilige plicht des gebeds. Maar, zeg ik, er zijn sommigen, die de handelwijze van de farizeeër zo zeer navolgen, dat zij niet tevreden zijn of zij moeten in het een of ander opzicht dezelfde dingen in praktijk brengen, niet wetende, noch wat zij zeggen, noch wat zij bevestigen, doch dezulken geven zich in hoge

mate over aan huichelarij en aan begeerte naar ijdele roem, voornamelijk wanneer de klank van hun woorden binnen het bereik van de oren van andere mensen is.

Een vierde gevolgtrekking is, dat hervorming en verbetering, ofschoon goed bij en voor de mensen, niets betekent ten aanzien van de rechtvaardigmaking voor God. Dit blijkt uit de toestand van onze farizeeër: hij was een man, die zichzelf hervormd en verbeterd had en die anderen te boven ging ten aanzien van zijn persoonlijke gerechtigheid, en toch ging hij ongerechtvaardigd van voor Gods aangezicht uit de tempel en waren zijn werken van geen invloed bij God. Hieruit leid ik af, dat de mens, die niets van zichzelf heeft om hem bij God aan te bevelen, ten aanzien van de rechtvaardigmaking en de aanneming voor God met ieder ander gelijk staat.

Een vijfde gevolgtrekking is deze: Het is de zichzelf kennende zondaar, de zichzelf bewenende zondaar, de zichzelf vonnissende zondaar, de zichzelf verafschuwende zondaar en de zichzelf veroordelende zondaar, wiens gebeden bij God de uitwerking hebben, dat Hij hem genade schenkt. Hieruit leid ik af, dat een der redenen, waarom de mensen zovele gebeden doen en niet meer van God verkrijgen, is, omdat hun gebeden veeleer de uitvloeisels zijn van farizeese denkbeelden, dan de vruchten van een oprecht en waar gevoel van de zonde en van een ernstige begeerte om God in genade en in de vruchten van de Heilige Geest te genieten.

Het gebruik en de toepassing moeten wij bewaren voor een andere tijd.